

BİREYSEL SİLAHLANMA

— ÇERÇEVESİNDE —

CAN GÜVENLİĞİNDEN SİLAH TAŞIMA OLGUSU: KARABÜK ÖRNEĞİ

KARABÜK

| Mustafa KUŞ

KARABÜK
ÜNİVERSİTESİ

BİREYSEL SİLAHLANMA ÇERÇEVESİNDE CAN GÜVENLİĞİNDEN SİLAH TAŞIMA OLGUSU: KARABÜK ÖRNEĞİ

Yazarlar

Mustafa KUŞ

Editör

Prof. Dr. Sait AŞGIN

Grafik Tasarımı

Deniz TANIR

İrtibat

Karabük Üniversitesi

<https://www.karabuk.edu.tr/tr>–<https://www.karabuk.edu.tr/en>

Karabük Üniversitesi Merkez Kampüs

444 0 478

Bu eserin; yayın, satış ve kopyalama hakları Karabük
Üniversitesi'ne aittir.

Karabük Üniversitesi Yayınları

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ

YAZARLAR

Mustafa KUŞ

ORCID: 0009-0006-0593-9019

EDİTÖR

Prof. Dr. Sait AŞGIN

ORCID: 0000-0003-0337-481X

Kütüphane Kartı

Bireysel Silahlanma Çerçevesinde Can Güvenliğinden Silah Taşıma
Olgusu: Karabük Örneği

KUŞ, Mustafa

103 sayfa, Kaynakça var, Dizin yok.

Her hakkı saklıdır.

Yayıncının izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kaynak gösterilmek şartıyla iktibas edilebilir.

Eserde yayınlanan yazıların her türlü sorumluluğu yazarlara aittir.

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI – 173

E-ISBN: 978-625-91883-1-7

TEMMUZ 2026

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	6
GİRİŞ	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	15
Silah.....	15
Silahın Tarihsel Gelişimi.....	17
Silahların Sınıflandırılması.....	20
Ateşli Silahlar.....	21
Ateşsiz Silahlar	24
Kimyasal Silahlar	26
Biyolojik Silahlar.....	27
Nükleer Silahlar	28
Silahlanma	29
Bireysel Silahlanma.....	30
Silah Taşıma ve Silah Bulundurma	31
Can Güvenliği Bağlamında Güvenlik.....	32
BİREYSEL SİLAHLANMANIN DÜNYADA VE TÜRKİYE’DEKİ DURUMU İLE SEBEPLERİ	35
Dünyada Bireysel Silahlanma.....	35
Türkiye’de Bireysel Silahlanma	40
Rakamsal Durumu	41
Yasal Durumu	44
Bireysel Silahlanmanın Sebepleri	53
Güvenlik.....	54

Meslek	54
Merak.....	55
Gösteriş.....	55
Avcılık-Spor.....	55
Hatıra.....	55
Kültür.....	55
Eğlence.....	56
KARABÜK’TE BİREYSEL SİLAHLANMA VE CAN GÜVENLİĞİNDEN SİLAH TAŞIMA.....	57
Karabük Hakkında Genel Bilgiler.....	57
Tarihi.....	57
Demografisi.....	58
Ekonomisi.....	62
Olay Durumu	63
Silahla İşlenen Olaylar.....	67
Karabük’ün Bireysel Silahlanma Verileri.....	69
Doküman İncelemesinden Elde Edilen Bulgular ve Değerlendirilmesi.....	75
Kolluğun Uyguladığı İşlemler	76
Can Güvenliğinden Silah Taşıma Ruhsatına Sahip Bireylerin Özellikleri ile Silahlanma Gerekçeleri.....	79
SONUÇ	92
KAYNAKÇA	96

ÖN SÖZ

Her akademik çalışma, bir merakla başlayan ve zaman içerisinde emek, sabır ve kararlılıkla olgunlaşan uzun bir yolculuğun ürünüdür. Elinizde bulunan bu eser de, aynı anlayışla yürütülen bilimsel araştırmaların bir sonucu olarak ortaya çıkmış; gözden geçirilmiş, güncellenmiş ve kitap formatına uygun hâle getirilerek okuyucuların istifadesine sunulmuştur. Çalışmanın, konuya ilgi duyan araştırmacılar, uygulayıcılar ve tüm okuyucular için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Bu eserin ortaya çıkmasında bilgi, tecrübe ve akademik birikimiyle bana yol gösteren, çalışmanın her aşamasında desteğini ve kıymetli önerilerini esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Sait AŞGIN'a en içten teşekkürlerimi ve şükranlarımı sunarım.

Araştırma sürecinde veri ve bilgiye erişim konusunda sağladıkları katkılar nedeniyle Karabük Valiliği yöneticilerine, Karabük İl Emniyet Müdürlüğü yöneticilerine ve Silah ve Patlayıcı Maddeler Şube Müdürlüğü personeline teşekkür ederim.

Son olarak, bu süreç boyunca sabırları, anlayışları ve sevgileriyle her zaman yanımda olan kıymetli eşime, oğluma ve bugünlere gelmemde en büyük pay sahibi olan sevgili anne ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu eserin, alan yazınına mütevazı da olsa bir katkı sağlamasını diliyorum.

Mustafa KUŞ

GİRİŞ

Çalışmada birey ve kamu güvenliği üzerinde etkisi muhtemel olan, dolayısıyla kamu yönetimi disiplini ilgilendiren bireysel silahlanma kavramı konu edinilmiş ve bu konunun uygulamadaki türlerinden biri olan “can güvenliğinden silah taşıma” olgusuna odaklanılmıştır.

Bu doğrultuda çalışmaya, silahın tarihsel gelişimi, tanımı ve çeşitlerinin neler olduğu; silah bulundurma, silah taşıma, bireysel silahlanma ve can güvenliği ifadelerinin ne anlama geldiği; dünyada ve Türkiye’de bireysel silahlanmanın vaziyeti, bireysel silahlanmanın nedenleri, bireysel silahlanmaya ilişkin yasal prosedürlerin ve sayısal verilerin boyutu; Karabük ilinin tarihi, demografik, ekonomik, asayiş ve bireysel silahlanma durumu ile can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma hakkı elde eden bireylerin silah işlem dosyaları ve defter kayıtlarından çalışmanın amacına yönelik elde edilen bulgular ve çözümlemesi konu edilmiştir.

Bireysel silahlanma çeşitli amaç ve gerekçelere dayanarak gerçekleşmektedir. Bu amaç ve gerekçelerin neler olduğuna dair detaylara çalışmanın ileriki bölümlerinde değinilecektir. Ancak, güvenlik gerekçesiyle bireysel silahlanmanın yasal ifadesi olan “can güvenliğinden silah taşıma” olgusunun uygulamadaki durumunu ortaya koymak bu çalışmanın amaçlarından birisidir. Bunun yanı sıra Karabük ilinin bireysel silahlanma durumunu tespit ederek, bireysel silahlanma verilerindeki artış ve azalışa neden olan etkenleri tahlil etmek amaçlanmıştır.

Araştırma sonucunda can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlanma konusunda kaynak olarak gösterilebilecek özgün bir eser ortaya konulması, uygulamada karşılaşılan eksik taraflara yönelik önerilerin sunulması ve bireysel silahlanma konusunda uygulanacak politikalara yol gösterilmesi hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, bireysel silahlanma meselesini “can güvenliğinden silah taşıma” özelinde inceleyen spesifik bir çalışmanın olmaması ve yöntem bakımından bu konuda daha evvel tercih edilmeyen bir metodun kullanılması bu çalışmayı önemli kılmaktadır.

Araştırma kapsamında veri üretirken, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesinden faydalanılmıştır. Doküman incelemesinden elde edilen bulgular literatürde yer alan bilgilerle temellendirilmiştir. Doküman incelemesi, araştırma doğrultusunda üzerinde çalışılan meseleye ilişkin olay ve olguları barındıran belgelerin tahlil edilmesiyle veri elde etmeye yarayan, araştırmacıya vakit ve kaynak imkânı sunan bir araştırma yöntemidir. Bu nedenle, araştırmanın konusu kapsamında doğru ve anlamlı veri üretilmesi için bireylerin silah işlem dosyalarında doküman incelemesi yöntemi tercih edilmiştir.

Bu çalışma aynı zamanda metodolojisi itibarıyla bir alan araştırmasıdır. Alan araştırması, sosyal bilimler bilim dalında yapılan çalışmalar sırasında yararlanılan veri toplama yöntemlerinden biridir. Alan, araştırmaya esas kabul edilen verilerin yer aldığı mekândır. Dolayısıyla bu yöntemi kullanmak suretiyle yapılan çalışmalar, tabiri caizse işin ocağında yapıldığından bilimsel çalışmalarda doğru verilere erişmek bakımından oldukça önemlidir.

Kapsamlı bir şekilde yapılan literatür taraması sonucunda araştırmanın kavramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Daha sonra dünyada ve Türkiye'deki bireysel silahlanmanın sayısal durumu ve yasal boyutu aktarılmış, akabinde insanları bireysel silahlanmaya yönlendiren nedenler irdelenmiştir. Devamında il verileri kullanılarak Karabük'ün bireysel silahlanma durumu tespit edilmiştir. Ayrıca, can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma hakkı elde eden kişilerin, kolluk arşivinde yer alan silah işlem dosyaları ve defter kayıtları üzerinde uygulanan doküman incelemesi tekniğiyle bulgulara ulaşılması planlanmıştır. Ulaşılan bulgular Microsoft Excel programına aktararak sayısal ifadelerle değerlendirilmiştir.

Araştırmaya başlamadan önce ilgili kolluk kurumuna yapılan yazılı başvuruya istinaden birim arşivindeki silah işlem dosyaları üzerinde doküman incelemesi yapılması hususunda yazılı onay alınmıştır. Doküman incelemesi bizzat araştırmacının kendisi tarafından yapılmıştır. Araştırma yapılırken kişi ve kurumların özel bilgileri gizli tutularak elde edilen verilerin çalışma konusu ile uyumlu bir şekilde çalışmanın içeriğine yerleştirilmesi planlanmıştır.

Bireysel silahlanmanın devlet tarafından kontrol altında tutulması gereken bir durum olduğu aşîkârdır. Bu konuda uygulanan aşırı sıkı politikalar insanları yasa dışı silahlanmaya yönlendirebilirken, gösterilen gevşek tutum da yasal silahlanmaya olan rağbeti artırabilmektedir. O bakımdan önemli bir meseledir.

Araştırma boyunca, literatürde yer alan bilgilerin yanı sıra, il verileri ve doküman incelemesinden elde edilen bulgular kapsamında şu sorulara yanıt aranmıştır: Karabük ilinin ülke geneline kıyasla bireysel silahlanma pozisyonu nedir? Bireysel silahlanmanın artış ve azalışı ile ilin nüfusu ve asayiş durumu arasındaki ilişki nedir? Güvenlik gerekçesiyle bireysel silahlanmanın yasal şekli olan can güvenliğinden silah taşımanın uygulamadaki işleyişi nasıldır? Ruhsat sahibi bireylerin özellikleri ile silahlanmalarına gerekçe gösterdikleri sebepler nelerdir? Bu ve benzeri hususlara ilişkin gerçeğin bilimsel olarak ortaya konulmasına olan ihtiyaç, çalışmanın zaruriyetini meydana getirmiştir.

Diğer taraftan, literatürde “can güvenliğinden silah taşıma” olgusunu konu edinen spesifik bir akademik çalışma bulunmamaktadır. Bu bakımdan literatürde yer alan bu eksiklik kapatılmaya çalışılacaktır.

Çalışmanın evrenini, 2012 – 2021 yıllarını kapsayan 10 yıllık dönemde Karabük Emniyet Müdürlüğü Silah ve Patlayıcı Maddeler Şube Müdürlüğüne işlemleri yerine getirilen ve can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı elde eden 126 kişi oluşturmaktadır.

Araştırma konusu olarak belirlenen “can güvenliğinden silah taşıma olgusu” ile ilgili düzenlemeye 91/1779 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik’in 7’inci maddesinde yer verilmiştir. Ancak çalışma, konu bakımından, ilgili maddenin yalnızca birinci fıkrasının a bendindeki “Yaptıkları iş, sosyal, ekonomik, kültürel ve mesleki faaliyetleri ya da [sic] bulundukları yer ve zaman itibarıyla can güvenliklerinin ciddi ve harici tehdit ve tehlikelere maruz kalacağı kuvvetle muhtemel olduğu anlaşılan Türk vatandaşları ile karşılıklılık esasına göre ülkemizde çalışma ve ikamet izni sahibi yabancı uyruklu şahıslara” hükmü gereğince “can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı” ile sınırlıdır.

Bilindiği üzere ülkemizde silah ruhsat işlemleri polis sorumluluk bölgesinde emniyet birimlerince, jandarma sorumluluk bölgesinde ise jandarma birimlerince yerine getirilmektedir. Ancak bu çalışma, Karabük ilinin polis sorumluluk bölgesinde ikamet eden ve can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma ruhsatına sahip bireylerin, Karabük Emniyet Müdürlüğü Silah ve Patlayıcı Maddeler Şube Müdürlüğüne ait birim arşivinde bulunan silah işlem dosyalarını kapsamaktadır. Kırsal bölgede yaşayan insanlar ile kentlerde yaşayanların güvenlik kaygıları birbirlerinden farklı olabilmektedir. Diğer taraftan Karabük ilinde polis bölgesinde yaşayan birey sayısının jandarma bölgesinde yaşayanlardan fazla olması nedeniyle araştırma için yeterli miktarda silah işlem dosyasına ulaşılabileceği kanısıyla ve çalışmanın hedeflenen süre içerisinde tamamlanabilmesi amacıyla bu yola gidilmiştir. Dolayısıyla Karabük ili jandarma sorumluluk bölgesindeki can güvenliğinden silah taşıma ruhsatına sahip bireylerin işlem dosyaları çalışmamızın kapsamı dışında tutulmuştur.

Öte yandan bu araştırma, 2012 ve 2021 yılları arasını kapsayan 10 yıllık zaman dilimi ile sınırlıdır. Sağlıklı karşılaştırılabilir verilerin elde edilebilmesi amacıyla bu süre zarfı yeterli olacaktır. Ancak bu durumda bazı bireylerin silah işlem dosyalarına erişim açısından birtakım problemlerle karşılaşmıştır. Şöyle ki, bazı bireylerin yasal zorunluluk gereği adres değişikliği ve ruhsat yenileme ile silah devri işlemlerinden ötürü silah işlem dosyaları başka il veya ilçenin kolluk birimine gönderilmiştir. Bu nedenle sınırlı sayıdaki bu dosyalar araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Fakat bu sayı araştırmanın niteliğini etkilemeyecek miktardadır.

Bireysel silahlanma, kişilerin çeşitli gerekçelere istinaden, ferdi olarak silah sahibi olmalarını konu edinmektedir. Bir toplumda, bireylerin elinde bulunan silah sayısının yüksek olması durumunda silahlı şiddet

olaylarının meydana gelmesi muhtemeldir. Böyle bir durumda birey ve kamu güvenliği tehdit altına girebilmektedir. Bu nedenle akademik olarak incelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezinde yayınlanan tezlere bakıldığında, sosyal bilimler alanında bireysel silahlanmayı konu edinen ilk yüksek lisans tez çalışmasını Uygun'un (2006) "Siyah ve Beyaz, Silah ve Korku: ABD'de Bireysel Silahlanma" başlığı ile yaptığı görülmüştür. İlk ve tek doktora tezinin ise Aydın'ın (2019) "Özgürlük ve Güvenlik Ekseninde Bireysel Silahlanma" başlıklı çalışması olduğu tespit edilmiştir.

YÖK Ulusal Tez Merkezinde yayınlanan lisansüstü çalışmalar ele alındığında içeriğinde "bireysel silahlanma" kavramını barındıran ve sosyal bilimler alanında yazılmış olan altı adet tez bulunmuştur. Bu tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde; 2006 yılında bir, 2007 yılında bir, 2018 yılında bir, 2019 yılında iki, 2021 yılında ise bir tez çalışması yapıldığı görülmektedir. Yapılan bu inceleme, her ne kadar bireysel silahlanma konusunun akademik düzeyde son yıllarda üzerine düşülen bir konu olduğunu gösterse de, lisansüstü çalışmalar bakımından yeterince ele alınmadığını göstermektedir.

Diğer taraftan, literatür taraması esnasında bütünüyle bireysel silahlanmayı işleyen herhangi bir basılı kitapla karşılaşmamıştır. Bu konu hakkında kitap düzeyinde kaleme alınan herhangi bir eserin bulunmaması büyük eksikliklerdir. Makale düzeyinde yapılan çalışmalar ise sınırlı sayıdadır.

Yapılan çalışmalar çerçevesinde bireysel silahlanma konusunun resmini ortaya koymak amacıyla, bu çalışmayı anlamlandırdığı kanısına varılan çalışmalar hakkında aşağıda kısa bilgilere yer verilmiştir. Bu çalışmaların değerlendirilmesi yapıldığında, ağırlıklı olarak bireysel silahlanmanın engellenmesi gereken bir olgu olduğuna dem vuran ve bireysel silahlanmanın nedenlerini konu edinen çalışmalara yoğunlaşıldığı görülmektedir.

Bireysel silahlanmanın engellenmesi gereken bir olgu olduğunu vurgulayan çalışmalar şu şekilde özetlenebilir:

Kalaycı'nın (2011) "Türkiye ve Dünya Bağlamında Bireysel Silah(lanma) Sorunu ve Psiko-ekonomik Çözümlemesi: 'Sürdürülebilir Silahsızlanma' İçin Bir Manifesto" isimli çalışmada, bireysel silahlanmanın araçları "küçük ve hafif silahlar" olarak kabul edilmiştir. Şahısların çeşitli maksatlarla birbirlerine karşı silahlanması şeklinde ifade edilen bireysel silahlanma olgusu çalışmada, psikoloji ve ekonomi bilimlerini barındıran psiko-ekonomi disiplini bakımından irdelenmiştir. Bireysel silahlanmanın ülkemizde ve dünyada çeşitli sorunlara yol açabilecek bir olgu olduğu belirtilerek bireysel silahsızlanma konusunda

topyekûn çalışmalar yapılması gerektiği önerilmiştir.

Kaya'nın (2012) "Güvenli Yaşam İçin Hukuk" isimli çalışmasında bireysel silahlanma ve kişisel güvenlik kavramları ele alınmıştır. Kişi ve toplumun güvenliği için bireysel silahsızlanmanın önemi vurgulanmıştır.

Avcı'nın (2018) "Bireysel Silahlanma ve Toplumsal Şiddet Samsun Çarşamba İlçesi Örneği" başlıklı tezinde, toplumda vuku bulan şiddet vakaları ile bireysel silahlanmanın yakın bir ilişki içerisinde olduğundan bahisle bu ilişkinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, Samsun ili Çarşamba ilçesinin bireysel silahlanma ve şiddet açısından toplumdaki algısının analiz edilmesi hedeflenmiştir. İlçede yaşayan ve hanesinde en az bir adet silah bulunan 17 kişi ile yarı yapılandırılmış mülakat ve 200 kişi ile anket tekniği uygulanarak veri toplama yoluna gidilmiştir. Elde edilen bulgulardan, ilçenin bireysel silahlanma oranının yüksek olduğu, bunun nedeninin ise güvenlik endişesi ve kültürel nedenlerden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak silahlı şiddet olaylarının önceki yıllara nazaran düşük olduğu görülmüştür. 1980 yılı sonrasında ilçedeki etnik farklılığa dayalı husumetin ve kabadayılık kültürünün ortadan kalkmasının bunun başlıca sebebi olduğu sonucuna varılmıştır.

Aydın'ın (2019) "Özgürlük ve Güvenlik Ekseninde Bireysel Silahlanma" başlıklı tezinde silahın bir şiddet aracı olduğu kabul edilerek, bireysel silahların özgürlük ve güvenlik ekseninde yaşamak isteyen insanlara tehdit oluşturduğu savunulmuştur. Kullanılması için ruhsat veya bildirim şartı bulunan her türlü silahın, bireysel silahlanmanın aracı olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Hukukun egemen olduğu bir devlette, insanlar tarafından şiddet amaçlı kullanılacak silahlara erişimin engellenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bireysel silahların kontrol dışı üretimi ve ticareti konusunda ulusal ve uluslararası kuruluşların mücadele içerisinde olması, ayrıca bireysel silahlanmanın zararları hususunda tüm insanlığın bilinçlendirilmesi gerektiği önerilmiştir.

Pehlevan'ın (2019) "Bireysel Silahlanmanın Kadın Cinayetleri Üzerindeki Rolünün Alandaki Uzmanların Görüşleri ile Değerlendirilmesi" başlıklı tezinde bireysel silahlanmanın kadın cinayetleri üzerindeki etkisi ele alınmıştır. Bu doğrultuda kolluk, adalet, medya, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) temsilcilerinin kadın cinayetleri konusundaki görüşlerini aktarmak üzere yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulanmıştır. Sonuç olarak bireysel silahlanma konusunda en temel problemin ruhsatsız silahların yaygınlığı olduğu ve silahlanmanın aslında hegemonik erkeklik kimliğini oluşturmak amacıyla meydana geldiği vurgulanmıştır. Devlet kurumlarına, silahın tehlikeli bir araç olduğu ve kullanılmaması gerektiğine dair çok kapsamlı uygulamalar yapması gerektiği önerilmiştir.

Aydın'ın (2019) "Amerika Birleşik Devletleri'nde Bireysel

Silahlanma ve Sonuçları” başlıklı çalışmasında Amerika Birleşik Devletleri’nin (ABD) bireysel silahlanma konusunda diğer ülkelere nazaran oldukça müsamahakâr davrandığı ve bu tutumunun ülkede şiddet olaylarının artmasına neden olduğu dile getirilmiştir. Ülkedeki silah lobilerinin ve siyasi figürlerin bu durumun en büyük etkeni olduğu iddia edilmiştir.

Orhan ve Yeter’in (2019) “Bir İç Güvenlik Sorunu Olarak Bireysel Silahlanma: Türkiye İçin Durum Değerlendirmesi ve Politika Alternatifleri” başlıklı çalışmasında, bireysel silahlanmanın günümüzde kolay gerçekleşen bir durum olduğu iddia edilmiştir. Dünyada kayıtlı olan silahların büyük çoğunluğunun sivillerin elinde bulunduğu, bu durumun silahla işlenen suçlarda artışa neden olduğu ve iç güvenlik sorunu teşkil ettiği belirtilmiştir. Bireysel silahlanma sorununun çözümüne yönelik alternatifler, bireysel silahlanma öncesi ve bireysel silahlanma sonrası olmak üzere iki şekilde önerilmiştir.

Aydın’ın (2019) “Ateşli Silah Yaralanmasına Bağlı 18 Yaş Altı Ölümler” başlıklı çalışmasında, yasal veya illegal yollarla meydana gelen bireysel silahlanma oranındaki artış ile birlikte, özellikle evlerde bulundurulanan ateşli silahlara çocuklar tarafından rahatça erişilebilmesi sonucunda çocuk yaralanması ve ölümü gibi olayların meydana geldiği ifade edilmiştir.

Yasuntimur’un (2021) “Şiddet ve Suç Davranışları Çerçevesinde Ses-Gaz Tabancasından Muaddele Silah Tehdidi” başlıklı tezinde, suç ve şiddet olaylarının artışında bireysel silahlanmanın etkili olduğu savunularak, ses-gaz tabancalarının da diğer ateşli silahlar gibi yaralanma veya can kaybına sebep olabileceğinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaçla incelenen örnek olaylar sonucunda, özellikle cinayet vakalarının yüzde 47’sinde ses-gaz tabancalarından dönüştürülen tabancaların kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu tabancaların erişimine yönelik prosedürlerin gözden geçirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Yıldırım ve Karakaptan’ın “Hukuk Fakültesi Öğrencilerinin Bireysel Silahlanma Hakkındaki Bakış Açıları” isimli çalışmalarında, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere yönelik yapılan anket uygulamasıyla, gelecekte adalet sektöründe görev alacak hukuk öğrencilerinin bireysel silahlanma konusundaki bakış açılarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan çalışma neticesinde hukuk öğrencilerinin bireysel silahlanma konusunda olumsuz düşünceye sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yasuntimur ve Ögünç (2022) “Bireysel Silahlanma ve Şiddet: Ateşli Silah Şiddetinin Güncel Durumu” isimli çalışmalarında son yıllarda gerçekleşen şiddet olaylarında ateşli silahlarla sık sık karşılaşıldığını, bu sebeple ölen ve yaralananların sayısının arttığını belirtmişlerdir. Bu tespit

ışığında, dünyada ve Türkiye’de meydana gelen ateşli silah şiddeti ile bireysel silahlanmanın durumunu ortaya koymayı amaçlamışlardır. Netice olarak bireysel silahlanmanın yoğun olduğu yerlerde ateşli silah şiddetinin de yoğun olduğu sonucuna varmışlardır.

Bireysel silahlanmanın nedenlerini konu edinen çalışmalar da şu şekilde özetlenebilir:

Uygun’un (2006) “Siyah ve Beyaz, Silah ve Korku: ABD’de Bireysel Silahlanma” isimli çalışmasında ABD’deki bireysel silahlanmanın nedeni olarak korku ve paranoyanın gösterilebileceği, bunun köklerinin ABD’nin kuruluş aşamasında baş gösteren beyaz ırka mensup ABD’li vatandaşlar ve Afrika kökenli ABD’li vatandaşlar arasında yaşanan olumsuz durumlara dayandığı ifade edilmiştir. Günümüzde de bireysel silahlanmanın, aynı nedenlerden ötürü gerçekleştiği savunulmuştur.

Buhara’nın (2007) “Bireysel Silahlanma Çerçevesinde Evlerde ve İşyerlerinde Silah Bulundurma Olgusu Sivas Merkez Örneği” tezinde ülke geneli ile Sivas’ın bireysel silahlanma durumları istatistikî veriler doğrultusunda karşılaştırılmıştır. Ayrıca Sivas ili Merkez ilçesindeki silah bulundurma ruhsatı sahibi kişilere yönelik uygulanan anket yöntemi ile bireylerin eğitim, yaş, gelir seviyesi, iş, medya, arkadaş çevresi ve psikolojik etmenlerin silah bulundurmalarında ne derece etkili olduğu ve silah edinimlerinin altında yatan sebeplerin neler olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde; silah bulundurmanın belli bir nedeninin olmadığı, bireyin kişisel tutumu, toplumsal değer yargıları ve davranış kalıplarının önemli rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bireysel silahlanmanın önlenmesi gereken bir konu olduğu ve bireyin kendisinden başlayarak sivil toplum örgütleri ile devlete kadar herkesin gereken sorumluluğu alması gerektiği vurgulanmıştır.

Tan, Aldemir, Sevinç ve Özer’in (2011) “Ruhsatlı Silah Bulunduran ve Taşıyanların Kişilik Profillerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmalarında, silah taşıma ruhsatı almak için başvuruda bulunan bireylerde geleneksel erkek duygusunun ve savunmacı yaklaşımın hâkim olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca silah ruhsat süresinin beş yıldan daha kısa olması ve kişilere yönelik üst yaş sınırının getirilmesi gerektiği savunulmuştur.

Çavuş’un (2019) “Silah Taşımanın Bağlanma Biçimi ve Psikolojik İyi Oluş ile İlişkisi” başlıklı tezinde, bireylerin silahlanması psikoloji disiplini açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda psikolojik iyi oluş ve güvenli bağlanma durumu ile bireysel silahlanma arasında olumsuz ilişki olduğu, fakat kaygılı bağlanma durumu ile kesici-delici silah taşıma arasında olumlu bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca bireysel silahlanma ile ilgili mevzuatın yenilenmesi gerektiği önerilmiştir.

Tuncel ve Acar'ın (2022) "Türkiye'de Siyasi Partilerin Bireysel Silahlanmaya Bakışı" adlı çalışmalarında, bireysel silahlanma konusuna karşı parlamentoda yer alan siyasi partilerin tutumu ele alınmıştır. Bireysel silahlanma gerekçelerinin kavramsal boyutta ele alındığı çalışmada, bireysel silahlanmanın olumsuzluklarına karşı tüm siyasi partilerin ortak hareket etmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bireysel silahlanmaya ilişkin literatürde yer alan tüm bu çalışmaların genel tavsiyesi bireysel silahlanmanın kontrol altında bulundurulması ve önlem alınması gereken bir olgu olduğu yönündedir. Bizi bu çalışmaya yönlendiren sebep ise, literatürde bireysel silahlanmanın bir türü olan "can güvenliğinden silah taşıma" olgusunu konu edinen spesifik bir akademik çalışmanın yer almamasıdır. Çalışmamız sonucunda literatüre Karabük ilinin bireysel silahlanma durumunun belirlendiği bir çalışma kazandırılacaktır. Ayrıca, doküman incelemesi metodu kullanılarak, güvenlik gerekçesiyle bireysel silahlanmanın yasal şekli olan can güvenliğinden silah taşımanın, uygulamadaki işleyişi ve ruhsat sahibi bireylerin silahlanmalarına gerekçe gösterdikleri güvenlik sebeplerinin neler olduğunun ortaya çıkarıldığı spesifik bir çalışma kazandırılmış olacaktır. Bununla birlikte Karabük'e dair tespitlerin yanı sıra, Türkiye'de can güvenliğinden silah ruhsatı verilmesine yönelik prosedüre ilişkin olarak da kimi iyileştirici önerilerde bulunulacaktır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Kaleme alınan bu çalışmanın konu başlığı genelde bireysel silahlanma, özelde ise onun uygulamadaki türlerinden biri olan can güvenliğinden silah taşımadır. Araştırmının derinliğine girmeden önce birtakım tanımlara yer vermekte fayda vardır. O nedenle bu başlık altında silah, silahlanma, bireysel silahlanma, silah taşıma, silah bulundurma ve güvenlik kavramları incelenecektir.

Silah

Silah kavramı birçok anlamda kullanıldığından günlük yaşamda sıklıkla karşılaşılan bir kelimedir. Anadolu Ajansı'nın (AA) bir haberinde Covid-19'un Mu varyantına karşı en etkili silahın tam doz aşı olduğu vurgulanmıştır.¹ Bu haberin içeriğine göre aşı için hastalığı etkisiz hale getirecek bir silah nitelmesi yapılmıştır. Nasıl ki bir futbol takımının rakibini mağlup etmek için oyuna aldığı etkili futbolcusu o takım adına önemli bir silah olarak kabul görüyorsa, aynı şekilde devletlerin askeri anlamda sınırlarını korumak ve düşmanlarını etkisiz hale getirmek için kullandığı savaş uçakları da devletler için silah niteliğindedir. Bu örnekler, silahın kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın, himayesinde bulundurana üstünlük sağlayan bir özelliğe sahip olduğuna dem vurmaktadır.

Bireysel silahlanma kavramına geçmeden önce bu olgunun aracı konumundaki silahın tanımı, tarihsel gelişimi ve çeşitlerinden bahsetmekte yarar bulunmaktadır. Silahın tanımı Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde; “savunmak veya saldırmak amacıyla kullanılan araç”, “savunmak veya saldırmak için kullanılan nesne, etken araç” ve “bir konuda etkili her şey” şeklinde yapılmıştır.² Güneş de benzer biçimde silah olgusunu; mesafe ayırt etmeksizin canlıları etkisiz hale getiren, yaralayan ve öldüren, cansız varlıkları ise parçalayan, ortadan kaldıran aygıtlar olarak tanımlamıştır.³ Kalaycı ise silahı olumsuz manada niteleyerek, “insana ve doğaya zarar veren aletler”⁴ şeklinde ifade etmiştir.

¹ “Kovid-19'un 'Mu' ve diğer varyantlarına karşı en etkili silah tam doz aşı”, <https://www.aa.com.tr/tr/koronavirus/kovid-19un-mu-ve-diger-varyantlarına-karsi-en-etkili-silah-tam-doz-asi/2358686>, erişim tarihi (e.t.): 16 Nisan 2022.

² “Silah”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 15 Nisan 2022.

³ Serkan Güneş, “Silah, Tasarım ve Kalashnikov Ak-47”, Sanat ve Tasarım Dergisi, 1/4 (2009), s.38.

⁴ İrfan Kalaycı, “Dünya Bağlamında Bireysel Silah(lanma) Sorunu ve Psiko-ekonomik Çözümlemesi: Sürdürülebilir Silahsızlanma İçin Bir Manifesto”, http://www.umut.org.tr/userfiles/files/DO%C3%87_%20DR_%20%C4%B0R_FAN%20KALAYCI_T%C3%9CRK%C4%B0YE%20VE%20D%C3%9CNYA%20

Erdem ise silah kavramını hukuki bakımdan tarif etmiştir. Ona göre bir aletin silah sayılabilmesi için güvence altındaki hukuki faydaya yönelik tehdit oluşturabilmesi, insan vücudunda olumsuz yönde çeşitli etkilere sebebiyet vermesi ve taşınabilir olması gerekmektedir.⁵ Benzer biçimde Köken'e göre de silah, faile saldırı ve savunma sırasında kolaylık tanıyan, suç işlemede üstünlük kazandıran, mağdurun kolay teslim olmasını sağlayan, kullanım durumuna göre hukuksal olarak korunan yarar için tehdit oluşturan, fiziksel, kimyasal ve biyolojik tesir yaratan, taşınır ve taşınmaz her çeşit aygıttır.⁶

Hukukumuzda yer alan bazı yasalarda da silahla ilgili çeşitli tanımlamalar mevcuttur. Bu nedenle silah kavramıyla ilgili kavramsal ifadelere yer verirken mevzuatta yer alan tanımlardan da bahsetmek gerekmektedir.

Suç ve ceza ile ilgili hükümleri düzenleyen Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) "silah deyiminden; ateşli silahlar, patlayıcı maddeler, saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet, saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler, yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler anlaşılar."⁷ denilerek silahın tanımına geniş ve kapsamlı bir biçimde yer verilmiştir. Burada, silahın saldırı ve savunma özelliği olan bir alet olduğuna vurgu yapılmaktadır. Ayrıca kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer maddelerin de silah kategorisinde değerlendirildiği belirtilmiştir.

Ülkemizde bireysel silahlanma şartlarının hüküm altına alındığı 6136 Sayılı Kanun'un 4. maddesinde "ülke içinde kama, hançer, saldırma, şişli baston, sustalı çakı, pala, kılıç, kasatura, süngü, sivri uçlu ve oluklu bıçaklar, topuz, topuzlu kamçı, boğma teli veya zinciri, muşta ile salt saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel nitelikteki benzeri aletlerin yapımı yasaktır."⁸ denilerek bu maddede sayılan kesici ve delici özellikteki aletlerin

[BA%C4%9ELAMINDA%20B%C4%B0REYSEL%20S%C4%B0LAH\(LANMA\)%20SORUNU\(1\).pdf](https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf), e.t.: 15 Nisan 2022, s.20.

⁵ Mustafa Ruhan Erdem, "Türk Ceza Kanunda Silah", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 7 (2003), s.1.

⁶ Enes Köken, Türk Hukukunda Silah Kavramı ve Silah Kaçakçılığı Suçları, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yayınlanmış Doktora Tezi, Kırıkkale, 2018, s. 7-8.

⁷ 5237 Sayılı TCK, madde (m.) 6/1-f, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>, e.t.: 17.04.2022.

⁸ 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun m.4, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6136.pdf>, e.t.: 17.04.2022.

herhangi bir olayda kullanılmış olmasa bile silah kabul edileceği vurgulanmıştır.⁹

Öte yandan, 91/1779 Karar Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelikte silah; “uzaktan veya yakından canlıları öldürebilen, yaralayan, etkisiz bırakan, canlı organizmaları hasta eden, cansızları parçalayan veya yok eden, ruhsata tâbi araç ve aletlerin tümü,”¹⁰ şeklinde ifade edilmiştir. Bu maddeye göre, silah ile ilgili “kullanım için lisansa bağlanma zorunluluğu bulunan alet” vurgusu göze çarpmaktadır. Nitekim bu araştırmada, ele almış olduğumuz bireysel silahlanma konusu gereğince, çalışma alanımızı ruhsata tâbi silahlar oluşturmakta olup, diğer silahlar bu araştırmanın kapsamı dışında bulunmaktadır.

Halk arasında silah denildiğinde zihinlerde daha çok tabanca ve tüfek gibi ateşli silahlar canlansa da görüldüğü üzere silah kavram olarak yelpazesi geniş bir objedir. Nitekim silah özelliği bulunmayan herhangi bir alet, suçta kullanılması durumunda, yargı makamları tarafından silah olarak değerlendirilebilmektedir.

Sonuç olarak kullanan için avantaj sağlayan, kendisine karşı kullanılan için ise dezavantaj doğuran, risk ve tehdit barındıran; saldırı ve savunma işlevini yerine getiren her türlü aleti silah koruma koymakta sakınca bulunmamaktadır. Aynı şekilde silah hem koruma hem de zarar verme görevini yerine getirebilen bir nesne olarak ifade edilebilir. Yeri ve zamanına göre can ve mal güvenliğini sağlamaya yarayan bu aygıt, şiddet olaylarında kullanıldığında can ve mal kaybına neden olabilmektedir.

Silahın Tarihsel Gelişimi

Silahın ortaya çıkışı, tarihsel olarak insanlığın başlangıcına dayanmaktadır. Öyle ki, insanlığın atası Hz. Âdem’in çocuklarından olan Kâbil, kardeşi Hâbil’i uyurken, kıskançlık bahanesiyle başını taşla ezerek öldürmüştür.¹¹ Bu hadisede Kâbil’in kardeşi Hâbil’e karşı taşı silah olarak

⁹ Ufuk Ayhan vd., Silah ve Taktik Atış, Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı,2020, s.15.

¹⁰91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 2/1-b, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 17.04.2022.

¹¹ Bakınız (Bkz.) “Hz. Âdem gidince Kâbil Hâbil’e, “Seni öldüreceğim, çünkü Allah senin kurbanını kabul etti, benimkini kabul etmedi; üstelik sen benim güzel ikizimle de evleneceksin” dedi. Hâbil ise bunda kendisinin bir suçu olmadığını, Allah’ın ancak müttakilerin takdimesini kabul ettiğini, yine de öldürmeye kararlı ise kendisine karşılık vermeyeceğini söyledi ve kardeşinin yanından kaçtı. Kâbil onu aramaya koyuldu. Nihayet bir gün Hâbil uyurken Kâbil onu buldu ve bir taşla

kullandığı görülmektedir.

İnsanlar tarih boyunca gerek kendi aralarında gerekse doğaya karşı her zaman mücadele içinde bulunmuşlardır. Bu mücadelelerinden galip ayrılabilmek için silah olarak kabul edilebilecek aletler icat etmiş ve seneler boyunca bunları geliştirmişlerdir. Kendilerini vahşi hayvanlara karşı korumak ve avlanarak karınlarını doyurmak amacıyla sivri uçlu taş, sopa ve kemikleri silah olarak kullanmışlardır. Ağaç dallarını boru haline getirerek, uçlarına zehir sürdükleri okları atmak için yararlanmışlardır.¹² Doğada bulunan her türlü aletten, savunma ve saldırı amacıyla istifade etmişlerdir.

Yıllar içinde bakır ile kalayın karışımı neticesinde ortaya çıkan, sert ve dayanıklı bir metal olan tunç madeni ile doğada bol miktarda bulunan demir madeni keşfedilmiştir. Bu keşifle birlikte silah üretiminde bir eşik geride bırakılmış, silah çeşitliliğindeki yelpaze genişlemiştir. Böylelikle ok başı, kılıç, balta ve mızrak gibi silah olarak kullanılabilecek aletler ucuz ve yaygın bir şekilde üretilmiştir.¹³

Günümüzde silah denildiğinde akla ilk gelen ateşli silahların başlangıcı ise barutun keşfine dayanmaktadır.¹⁴ Bu keşifle birlikte savaşlarda ateşli silahların kullanımına geçilmiş ve geleneksel silahlar önemini yitirmeye başlamıştır. Tabi bu durum hemen gerçekleşmemiştir. Çünkü ateşli silahla bir atış yapılana kadar yay ile birden fazla ok atılması, ateşli silahların olumsuz hava şartlarında işlevselliğini kaybedebilmesi, barutun nemden etkilenmesi ve tutukluluk yapması gibi nedenler bu değişimin hızlı olmasını engellemiştir.¹⁵

Ateşli silahların temelini oluşturan barutun bulunma serüveni de ilginçtir. Çinli simyacıların ölümsüzlük iksirini bulmak için yaptıkları karışımı ateşe vermeleri sonucu oluşan tepki ile barutu keşfettikleri düşünülmektedir. Tüm insanların kabul ettiği temel barut tarifine göre güherçile olarak bilinen potasyum nitrat, çam reçinesi ve kömür tozunun karışımı sonucu barut elde edilmiştir. İlk patlayıcı ve itici niteliğe sahip kimyevi madde olan barutun 13. yüzyılda (yy.) Arapların Çinlilerden

başına vurarak yirmi yaşındaki kardeşini öldürdü.” Ömer Faruk Harman, Hâbil ve Kâbil, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, s.378, <http://www.islamansiklopedisi.org.tr/habil-ve-kabil>, e.t.: 18.04.2022.

¹² Zeki Tez, Patlayıcı, Silah ve Savaş Tekniğinin Kültürel Tarihi, İstanbul: Doruk Yayıncılık, 2010, s.105.

¹³ Ufuk Ayhan vd., Silah ve Taktik Atış, Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı Yayınları, 2020, s.45-46.

¹⁴ Serkan Güneş “Silah, Tasarım ve Kalashnikov Ak-47”, Sanat ve Tasarım Dergisi, 1/4 (2009), s.38.

¹⁵ Ufuk Ayhan vd., adı geçen eser (age.), s.48.

öğrenmesiyle yayılımı hızlanmıştır.¹⁶

Tarihte kesin olarak barutlu silahlar 1260 yılında Memlûklüler tarafından Moğollara karşı Ain Jalut savaşında top ve baruttan yapılan bombalar şeklinde kullanılmıştır.¹⁷ Başka bir kaynağa göre ise ateşli silahların ilk kullanımı 14. yy.da Endülüs'te ve Avrupa'da görülmüştür.¹⁸ Avrupa'da ilk olarak 14. yy.da kullanılan toplar, kale duvarlarına karşı yaptığı etkili tahribat nedeniyle 15. yy.dan itibaren orduların vazgeçilmezi olmuştur.¹⁹ Fırlatma silahları ise ateşli silahlar keşfedilene kadar, özellikle savaş alanlarında en yüksek tahribata neden olan ve sık kullanılan silahlar olarak tercih edilmiştir.²⁰ Topun icadı sonrası küçük ateşli silahların yapımına geçilmiştir.

İlk tüfekler Çinliler tarafından, daha sonra da Avrupa'da Macarlar tarafından kullanılarak tüm Avrupa'ya yayılmıştır. Gelişen teknoloji sonrası 17. yy.da parmak hareketi ile ateşlenebilen tüfekler icat edilmiştir. Zamanla tüfeklerin boyutu küçültülerek taşınması ve kullanımı kolay hale gelmiş, devletler ordularında tüfekli birlikler kurmaya başlamışlardır.²¹

Gerçek manada av tüfekleri ise ilk olarak 19. yy. başlarında kuş avlamak amacıyla kullanılmıştır. Ancak ilk tüfekler keşfedildiğinde namluları düz boru şeklinde oldukları için atış kabiliyeti ve menzili zayıftı. Daha sonra yiv²² ve set²³ adı verilen namlu içerisindeki spiral girinti ve çıkıntılar keşfedilerek, silahın atış menziline ve hedefteki tesirini artırmak için yivli ve setli sisteme sahip tüfekler kullanılmaya başlamıştır.²⁴ 1850'lerde yivli tüfekler yivsiz namluların yerini almıştır.²⁵

Tabancanın tarihçesine bakıldığında ise ilk olarak 15. ve 16. yy.da, süvarilerin savaşlarda at sırtında kullanabilmesi maksadıyla tasarlanmıştır. Bunlar kısa namlulu ve tek atışlı ateşli silahlar olarak icat edilmiştir. Ancak tabancalar, mermi dolumu sırasında zaman kaybettirmesi nedeniyle

¹⁶ Ufuk Ayhan vd., age., s.49.

¹⁷ Ufuk Ayhan vd., age., s.50.

¹⁸ Salim Ayduz, "Osmanlı Askeri Teknoloji Tarihi: Ateşli Silahlar", Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, 2/4, (2004), s.266.

¹⁹ Ufuk Ayhan vd., age., s.51.

²⁰ Zeki Tez, age., s.130.

²¹ Ufuk Ayhan vd., age., s.52.

²² "Bir yüzeyin üzerinde çizgi biçiminde olan, sarmal girinti veya çıkıntı", TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 30.04.2022.

²³ "Ateşli silahlarda namlunun içindeki helisin çıkıntı bölümü", TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 30.04.2022.

²⁴ Ufuk Ayhan vd., age., s.59-60.

²⁵ Zeki Tez, age., s.144.

kullanışlı olarak görülmemiştir. Silah konusunda yaşanan gelişmeler sonucunda, 19. yy.da art arda atış yapma kabiliyetine sahip olan yarı-otomatik tabancalar icat edilmiş, bu tabancaların seri üretimi sonrası tabancaya olan rağbet artmıştır.²⁶

Silahlar İslam ve Türk tarihi açısından da önemli bir yere sahiptir. 12. yy.dan itibaren İslam dünyasındaki askeri eserlerde okçuluğun önemi ve kullanımına yönelik bilgilerin yer aldığı iddia edilmektedir.²⁷ Aynı şekilde kılıcın ve palanın da İslam savaşçıları tarafından, bilhassa Haçlılar ve Moğollara karşı kullanıldığı bilinmektedir.²⁸ Benzer biçimde, Türk Devletlerinin savaş alanlarında başarılı olmalarının önemli sebeplerinden biri de, dönemlerinin en gelişmiş ve etkili silahlarını üretmeleri ve bunları maharetli bir şekilde kullanabilmeleri olmuştur.²⁹

İnsanlar tarihin her döneminde çeşitli aletleri silah olarak kullanmışlar ve bunları her zaman geliştirme eğiliminde olmuşlardır. Avlanarak karınlarını doyurmak, vahşi hayvanlara ve birbirlerine karşı kendilerini korumak amacıyla ağaç, taş ve kemik gibi aletlerden silah üreten insanlar, tunç ve demirin keşfiyle daha güçlü silahlar icat etmişlerdir. Barutun bulunmasıyla silah farklı bir boyuta taşınmış, silah tarihi açısından önemli bir aşamaya geçmiştir.

Tabi günümüzde silahlar, akullara ilk geldiği gibi sadece ateşli ve ateşsiz silahlardan ibaret değildir. Toplu ölümlere neden olan kimyasal silahlar, mikroorganizmaların etkisinden faydalanılarak kullanılan biyolojik silahlar ve atom çekirdeğinin parçalanması sonucu ortaya çıkan enerji ile etkisini uzun yıllar boyunca sürdürebilen nükleer silahlar da silah kategorisi içerisinde bulunmaktadır.

Silahların Sınıflandırılması

Silahların kategorize edilmesinde çeşitli etkenler bulunmaktadır. Özellikleri, kullanım amaçları ve tesiri bakımından büyüklükleri bu sınıflandırmada etkili hususlardan bazılarıdır.

Kullanım amaçlarına göre saldırı silahları ve savunma silahları şeklinde çeşitlenen silahlar, etkisi bakımından büyüklüklerine göre ise konvansiyonel silahlar ve kitle imha silahları biçiminde sınıflandırılmaktadırlar.

Öte yandan, silah türlerinin tamamı bireysel silahlanmanın kapsamı içerisinde bulunmamaktadır. Lisansa, bildirime, ruhsata vs. bağlanmak koşuluyla bireylerin kullanımına sunulanlar haricindeki silahlar,

²⁶ Ufuk Ayhan vd., age., s.70.

²⁷ Zeki Tez, Patlayıcı, Silah ve Savaş, sayfa (s.) 110.

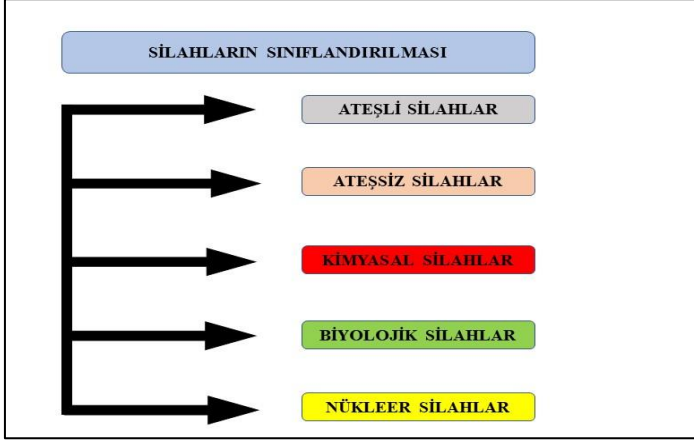
²⁸ Zeki Tez, Patlayıcı, Silah ve Savaş, sayfa (s.) 110.

²⁹ İsa Eryılmaz, “Türk Kültüründe Silah”, Tarih Okulu Dergisi, IV, (2010), s.277.

bu çalışma dâhilinde yer almamaktadır. Ancak, silah çeşitlerinin ele alındığı bu kısımda bireysel silahlanmanın dışında kalan silahlara da değinilecektir.

Buna göre silah çeşitleri ateşli silahlar, ateşsiz silahlar, kimyasal silahlar, biyolojik silahlar ve nükleer silahlar olmak üzere beş sınıfta incelenecektir.

Şekil 1: Silahların sınıflandırılması

(Kaynak: Ufuk Ayhan vd., age., s.164.)

Ateşli Silahlar

Sözlük ifadesine göre ateşli silahlar “patlayıcı madde aracı ile mermi atan top, tüfek vb. silah.”³⁰ ve “patlayıcı maddelerin ateşlenmesiyle atış yapan top, tüfek, tabanca gibi silahlar, esliha-i nariye”³¹ şeklinde tanımlanmıştır. Bir başka kaynakta ise, mekanik bir kuvvet yardımıyla, içerisindeki cisimleri belirli uzaklıklara atmaya yarayan araçlar şeklinde tasvir edilmiştir.³²

Türkiye’de bireysel silahlanmaya ilişkin usullerin yer aldığı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik’te ise ateşli silahın tanımı; “Ateşli silah: Mermi çekirdeği veya saçma tabir edilen özel şekil ve nitelikteki maddeleri, barut gazı veya bu neviden patlayıcı ve itici

³⁰ “Ateşli Silah”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 26 Nisan 2022.

³¹ İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, Cilt:1, Kubbealtı Lugatı, İstanbul 2005, s.208.

³² Bahadır Kumral, Taşkın Özdeş, Feyzi Şahin, Hüsrev Demirel ve Yalçın Büyük “8 Adet Ateşli Silah Giriş Yarısı Bulunan İntihar Olgusu” (X. Adli Bilimler Sempozyumunda Sunulan Bildiri, Ankara, 13-16 Kasım 2013), s.149

güç ile uzak mesafelere kadar atabilen silahlar”³³ şeklinde yapılmıştır.

Ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmede ise ateşli silah; “antika ateşli silahlar veya taklitleri hariç, bir patlayıcı madde etkisiyle fişek, kurşun veya mermi atan, atacak şekilde tasarlanan veya kolayca atacak hale getirilebilen namlulu herhangi bir taşınabilir silah”³⁴ olarak tanımlanmıştır.

Ayhan’a göre bir silahın ateşli silah sayılabilmesi için ateşleme tertibatının görevini yerine getirmesi, arızalı olmaması ve en az bir fişek atışı yapma becerisinin bulunması gerekmektedir.³⁵ Bu özelliklerden herhangi birini barındırmayan silahların ise 6136 sayılı Kanun³⁶ kapsamına giremeyeceği belirtilmiştir. Dolayısıyla bu durumdaki silahlar ruhsata da bağlanamayacaktır.

Yapılan tanımlardan ateşli silahlar için barut ile top, tüfek, tabanca vurguları göze çarpmaktadır. Tüm bu ifadelerden, bir silahın ateşli silah sayılabilmesi için patlayıcı madde veya barut gücü sayesinde oluşan ateşleme sayesinde işlevini yerine getirmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Diğer taraftan, herhangi bir nedenle ateşleme işlevini yerine getiremeyen silahlar ateşli silah sayılamayacağı için, yetkili makamlardan bu silahlara taşıma veya bulundurma amaçlı izin verilmeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ateşli silahlar da kendi içinde “ağır ateşli silahlar” ve “hafif ateşli silahlar” olmak üzere iki sınıfa ayrılmaktadır. Kullanımı için birden fazla kişiye veya araca gereksinim duyulan, menzili ve hedefteki tahrip gücü fazla olan silahlar ağır ateşli silahlar olarak tanımlanmaktadır.³⁷ Bunlara roket, tank, uçaksavar ve havan gibi silahlar misal olarak gösterilebilecektir.³⁸

Öte yandan, bir kişi tarafından kullanılabilen, tahrip gücü düşük olmakla birlikte atış mesafesi ağır ateşli silahlara nazaran daha kısa olan

³³ 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m.2/1-e, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 26.04.2022.

³⁴ Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek Ateşli Silahlar, Parçaları ve Aksamları ile Mühimmatının Yasadışı Üretimine ve Kaçakçılığına Karşı Protokol, m. 3/a, <https://www.ua.mfa.gov.tr>, e.t.: 11.05.2022.

³⁵ Ufuk Ayhan vd., age., s.165.

³⁶ 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6136.pdf>.

³⁷ Eyüp Buldukoğlu, Mermi Çekirdeklerinin Balistik İncelemesi İle Ateşli Silah Markasının Belirlenmesi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2001, s. 13.

³⁸ Erkan Tosun, Silah Bilgisi, https://www.academia.edu/44731647/Silah_Bilgisi, e.t.: 30.04.2022.

silahlar ise hafif ateşli silahlar olarak tasvir edilmektedir.³⁹ Bu silahlar da kendi aralarında namlu uzunluklarına göre “uzun namlulu silahlar” ve “kısa namlulu silahlar” olmak üzere iki şekilde kategorileşmektedir.⁴⁰

Uzun namlulu silahlar kullanılış gayesi bakımından “savaş tüfekleri” ve “av tüfekleri” şeklinde iki alt kola ayrılmaktadır. Savaş tüfekleri daha çok askeri amaçla kullanılan, namlusunda yiv ve set bulunan silahlardır. Av tüfekleri ise adından da anlaşılacağı üzere avlanmak maksadıyla işlev gören silahlardır. Bu silahların da “yivli av tüfekleri”⁴¹ ve “yivsiz av tüfekleri”⁴² şeklinde iki çeşidi bulunmaktadır. Yivli olanları 6136 sayılı Kanun doğrultusunda ruhsatlandırılırken yivsizler bu Kanun hükümlerine tabi değildir.⁴³ Yivsiz av tüfeklerinin ruhsatlandırılma işlemleri 2521 sayılı Kanuna⁴⁴ göre yapılmaktadır.

Kısa namlulu silahlar ise, namlu uzunluğu fişek yatağı hariç 30 cm’den, tüm uzunluğu da 50 cm’den fazla olmayan silahlardır. Bu silahlar ekseriyetle tabancalardan⁴⁵ oluşmaktadır. Tabancalar veya diğer bir ifade ile kısa namlulu silahlar, tüfeklere nazaran hem namlu bakımından kısa hem de

³⁹ Eyüp Buldukoğlu, age., s.13.

⁴⁰ Ufuk Ayhan vd., age., s.165.

⁴¹ “Yivli av tüfeği: Namlu uzunluğu fişek yatağı hariç otuz santimetreden fazla, uzun menzilli ve delici güce sahip, sabit dipçikli, tam ve yarı otomatik atış yeteneği olmayan ve münhasıran avda veya atıcılıkta kullanılan ateşli-yivli silahları.” Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 2/1-h, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 30.04.2022.

⁴² “Yivsiz av tüfekleri: Avda ve atıcılık sporunda kullanılan ve namlularında yiv-set bulunmayan tüfeklerdir.” Bkz. 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun, m. 3/1-a, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2521.pdf>, e.t.: 30.04.2022.

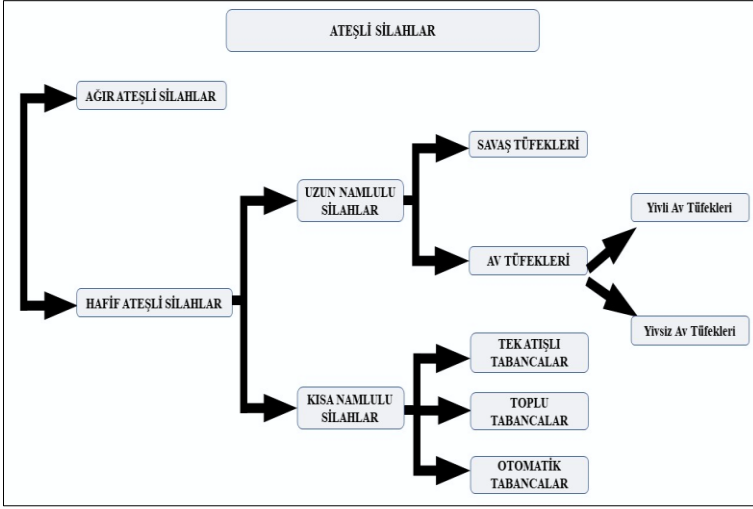
⁴³ Enes Köken, age., s.20.

⁴⁴ 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2521.pdf>.

⁴⁵ “Tabanca: Tam otomatik olmamak şartıyla, namlu uzunluğu fişek yatağı hariç otuz santimetreyi ve tüm uzunluğu elli santimetreyi geçmeyen, dumanlı veya dumansız barut veya bu neviden bir patlayıcı ve itici güç ile gülle, mermi, saçma veya füze ile gaz ya da diğer nesneleri atabilen, belli bir çapta namluya uygun imal edilmiş ateşli silahları.” Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 2/1-f, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 30.04.2022.

atış gücü ile menzili bakımından zayıf konumdadır. Bu silahlar daha çok yakın savunma işinde kullanılırlar. Çeşitleri bakımından tek atışlı, toplu ve otomatik olarak üçe ayrılmaktadırlar.⁴⁶

Şekil 2: Ateşli silahların görünümü

(Kaynak: Ufuk Ayhan vd., age., s.164.)

Tüm bunların yanında son olarak şu hususları belirtmek gerekmektedir. Yukarıda zikredilen ateşli silahların tamamı bireysel silahlanma çerçevesinde sivillerin kullanımına izin verilen silahlar değildir. Ağır ateşli silahlar ile uzun namlulu silahlardan olan savaş tüfekleri askeri amaçla ordular tarafından kullanıldıkları için bu silahların siviller tarafından edinilmesine müsaade verilmemektedir. Av tüfekleri ise av veya spor amacıyla siviller tarafından erişime müsait olmakla beraber can güvenliği gerekçesiyle ruhsatlandırılmamaktadırlar. Çalışma konumuz bakımından kısa namlulu silahlar, diğer bir ifadeyle tabancalar bireysel silahlanma çerçevesinde can güvenliği gerekçesiyle ruhsatlandırılacak konumdadır.

Ateşsiz Silahlar

Ateşsiz silahlar sınıfına kesici, delici ve bereleyici (ezici) niteliğe sahip olan, saldırı ve savunma amacıyla kullanılmaya elverişli aletler girmektedir.⁴⁷ Bu tür silahlar kişinin kas gücü vasıtasıyla kullanılmakta olup

⁴⁶ Ufuk Ayhan vd., age., s.182.

⁴⁷ İsmail Turgut Kıldan ve Togay Akdemir, “Kasten Yaralama Suçunda Silah Kavramının Yargıtay Kararları Doğrultusunda İncelenmesi”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 6, (2015), s.233.

kullanım için herhangi bir patlayıcı madde yardımına veya mekanik kuvvete gereksinim duyulmamaktadır. Öte yandan ateşsiz silahlar, diğer silahların aksine menzili düşük olup yakın mesafede etkili olabilen silahlardır.

6136 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinde ismen sayılan “kama⁴⁸, hançer⁴⁹, saldırma⁵⁰, şişli baston⁵¹, sustalı çakı⁵², pala⁵³, kılıç⁵⁴, kasatura⁵⁵, süngü⁵⁶, sivri uçlu ve oluklu bıçaklar, topuz⁵⁷, topuzlu kamçır⁵⁸, boğma teli veya zinciri⁵⁹, muşta⁶⁰ ile salt saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel

⁴⁸ “Silah olarak kullanılan, ucu sivri, iki ağzı da keskin uzun bıçak”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

⁴⁹ “Ucu eğri ve sivri, kamaya benzer, silah olarak kullanılan bir bıçak türü”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

⁵⁰ “Bir tür büyük bıçak”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

⁵¹ “Baston görüntüsünde olan ancak, bastonun el ile tutulan kısmı kabza görevi gören, bastonun gövdesi ise şiş görevi gören silahtır” Erkan Tosun, Silah Bilgisi, https://www.academia.edu/44731647/Silah_Bilgisi, e.t.: 01.05.2022.

⁵² “Sustasına basılarak açılan, açıldıktan sonra sustasına basılmadıkça kapanmayan bir tür büyük çakı”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

⁵³ “Kavisli, kısa, uç bölümü geniş, kabzasına doğru daralan bir tür kılıç”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

⁵⁴ “Uzun, düz veya eğri, ucu sivri, bir veya her iki yüzü keskin, kın içinde bele takılan, çelikten silah”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

⁵⁵ “Süngü gibi tüfeğin namlusu ucuna takılan veya bel kayışına asılı olarak taşınan bir bıçak türü”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

⁵⁶ “Tüfek namlusunun ucuna takılan küçük kılıç biçiminde delici silah”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

⁵⁷ “Ucu top biçiminde eski bir silah”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

⁵⁸ “Bir sapa bağlı ip, deri, zincir vb. ucuna küçük madeni kürecikler bağlamak suretiyle karşıdaki hedefe zarar vermek amacıyla kullanılan ateşsiz silahlardır”, Ufuk Ayhan vd., age., s.18.

⁵⁹ “35-40 cm uzunluğunda, uçlarında tutma yerleri bulunan tel veya zincirlerdir. Boğmayı kolaylaştırmak için tasarlanmışlardır”, Erkan Tosun, Silah Bilgisi, https://www.academia.edu/44731647/Silah_Bilgisi, e.t.: 01.05.2022.

⁶⁰ “Karşısındakine vurmak için özel olarak açılmış deliklerine parmakların geçirilmesi ile kullanılan demir parçası”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 01.05.2022.

nitelikteki benzeri aletler” ateşsiz silahlara örnek olarak gösterilebilecektir.⁶¹ Ayrıca, bir sanat veya meslekte kullanılmak üzere yapılmasına izin verilenler hariç, bu silahların ülke içine sokulmasının, üretiminin, ticaretinin, taşınmasının veya bulundurulmasının yasak olduğu belirtilmiştir.⁶²

Kapsam bakımından en geniş silah sınıfının hangisi olduğu sorusuna cevaben ateşsiz silahlar olduğunu söylemek mümkündür. Teknik olarak silah niteliğine sahip olmayan herhangi bir alet, kullanıldığı yere ve zamana göre hukuki anlamda silah olarak değerlendirilebilmektedir. Nitekim zaman zaman buna benzer durumlarla ilgili verilen yargı kararları basına da yansımaktadır.⁶³

Kimyasal Silahlar

Bir diğer silah türü olan kimyasal silahın tanımı Misalli Büyük Türkçe Sözlükte “yapısındaki zehirli maddelerle canlılarda ölümcül olaylara sebep olan silah”⁶⁴ şeklinde yapılmıştır. Benzer biçimde TDK Güncel Türkçe Sözlükte de “insan, hayvan ve bitkiler üzerinde zehirli maddelerle ölümcül olaylara neden olan silah”⁶⁵ olarak tanımlanmıştır.

Kıldan ve Akdemir ise kimyasal silahları; kimyevi fonksiyonları sebebiyle ölüme ve yaralanmaya neden olan, geçici körlüğe, sağırlığa ve felce yol açan, sis, iz ve yangın meydana getiren katı, sıvı ve gaz biçimindeki kimyevi unsurlardan faydalanılarak elde edilen silahlar olarak ifade etmişlerdir.⁶⁶

Kimyasal silahlar; canlılar için toksin (zehir) etkileri oluşturan, katı, sıvı veya gaz formunda olabilen kimyasal maddelerdir. Bu maddelere erişimin basit olması nedeniyle, herhangi bir saldırıda kullanılma ihtimali yüksektir. Kanın oksijen taşıma işlevine zarar vermesi, akciğerin fonksiyonunu kaybetmesine neden olarak boğucu etki doğurması, hardal gazı ile vücutta kabarcıklar oluşturmaları ve tabun, sarin, soman gibi

⁶¹ Ufuk Ayhan vd., age., s.17.

⁶² 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun m.5, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6136.pdf>, e.t.: 01.05.2022.

⁶³ Balıkesir’de, aralarında tartışma çıkan çiftin birbirlerine fırlattıkları ceviz ve tabak soruşturmayı yürüten makam tarafından silah olarak değerlendirildi. Haberin tamamı için bkz. “Tartışan çiftin birbirine fırlattığı ceviz ve tabak silah sayıldı”, <https://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/tartisan-ciftin-birbirine-firlattigi-ceviz-ve-tabak-silah-sayildi-7003362/>, e.t.: 01.05. 2022.

⁶⁴ İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, Cilt:2, Kubbealtı Lugatı, İstanbul 2005, s.1731.

⁶⁵ “Silah”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 05 Mayıs 2022.

⁶⁶ İsmail Turgut Kıldan ve Tugay Akdemir, age., s.239-240.

maddeler aracılığıyla sinir sistemine hasar vermesi gibi sonuçlar meydana getirmektedir. Bu gibi sonuçlar toplu ölümlere sebebiyet vermektedir. Zira, 16 Mart 1988 tarihinde Saddam Hüseyin döneminde Irak-Halepçe’de kimyasal silahın bir türü olan sinir gazı kullanımı sonucu yaklaşık 5000 sivilin ölmesi ile 2013 yılı Ağustos ayında Esad rejimine mensup güçlerin Şam’ın Doğu Guta bölgesinde sarin gazı kullanımı nedeniyle yaklaşık 1300 sivilin yaşamını kaybetmesi kimyasal silahların ne denli ölümcül olduğunu ortaya koymaktadır.⁶⁷

Ülkemizde, kimyasal silahların yasaklanmasına ilişkin hükümler Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması Hakkında Kanun⁶⁸ içeriğinde yer almakta olup yasaklanan faaliyetler ile uygulanacak yaptırımlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Biyolojik Silahlar

Güvenlik Terimleri Sözlüğü içeriğinde bulunan ifadeye göre biyolojik silahlar; “bakteri ve virüs gibi değişik mikroorganizmaların ve bunların toksinlerinin, hastalık ya da [sic] ölüm amaçlanarak”⁶⁹ kullanıldığı silahlardır. Benzer biçimde Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) Kimyasal Biyolojik Radyolojik Nükleer (KBRN) Sözlüğünde ise; içeriğinde biyolojik ajan bulunan veya yayan silahlar biyolojik silah olarak tanımlanmıştır. Biyolojik ajan ise; insan, bitki ve hayvanlar için hastalığa yol açan organizma veya toksinler şeklinde ifade edilmiştir.⁷⁰

Kıldan ve Akdemir’e göre ise biyolojik silahlar, düşman sahasında hastalığa sebep olmak amacıyla, daha çok askeri maksatla kullanılan, mikrop ve virüslerden faydalanılarak üretilen silahlardır.⁷¹

Yukarıda bahsedilen tanımlardan da anlaşılacağı üzere biyolojik silahların temel özelliği mikroorganizmalar aracılığıyla hastalık oluşturarak, kullanıldığı bölgede zarar meydana getirmeleridir. Ayrıca üretiminin kolay ve ucuz olmasından ötürü düşman ülkelerin insan gücünü ve ekonomisini yok etmede elverişli silahlardır. Bu silahlar faaliyete geçirildiklerinde, nereden ve ne zaman kullanıldıklarını tam olarak kestirebilmek çoğu zaman zor olduklarından sinsi yapıdadırlar. Bununla birlikte üretimi için ileri

⁶⁷ T.C. İçişleri Bakanlığı Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, age., s.399-400.

⁶⁸ Bkz. 5564 Sayılı Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması Hakkında Kanun, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5564.pdf>, e.t.: 05.05.2022.

⁶⁹ T.C. İçişleri Bakanlığı Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, age., s.118.

⁷⁰ “Biyolojik Silah”, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, KBRN Sözlüğü, <https://www.afad.gov.tr/kbrn-sozlugu>, e.t.: 06 Mayıs 2022.

⁷¹ İsmail Turgut Kıldan ve Togay Akdemir, age., s.240.

teknolojiye de ihtiyaç bulunmamaktadır.⁷²

Yakın tarihe kadar, sınırlı da olsa 2. Dünya Savaşında kullanılan biyolojik silahların kullanımı Antik Çağlara kadar dayanmaktadır. O zamanlarda düşman cephesinde hastalık meydana getirmek amacıyla, kullandıkları su kuyularına hastalıklı çavdar tanelerinin atıldığı rivayet edilmektedir.⁷³

Günümüzde, 1972 yılında imzaya sunulan ve 1975 yılında uygulamaya giren, 1974 yılında ise ülkemizin de taraf olduğu Biyolojik Silahlar Sözleşmesi yürürlükte bulunmaktadır. Bu sözleşmeye göre biyolojik ve toksin silahların üretimi ve kullanımı yasaklanmış vaziyettedir.⁷⁴

Nükleer Silahlar

Atom çekirdeğinin parçalanması sonucu aktif hale gelen nükleer silahlarla dünya tarihinde ilk olarak 1945 yılında, 2. Dünya Savaşı'nın bitmesine neden olan ve Hiroşima ile Nagazaki kentlerine atılan atom bombası aracılığıyla tanışılmıştır.⁷⁵ ABD tarafından atılan bu atom bombası nedeniyle bölgedeki insanlar nesiller boyunca sakatlıklara ve genetik bozukluklara maruz kalmışlardır.⁷⁶ Son derece kuvvetli bir ölüm aracı olan nükleer silahlar, tesir ettiği bölgede uzun yıllar etkisini devam ettirmekte ve insanlarda ölümcül hastalıklara neden olmaktadır.

Nükleer silahlarla ilgili sözlük tanımına bakıldığında ise şu ifade ile karşılaşılmaktadır: “Nükleer silah, nükleer enerjiye dayanan silahlardır. Nükleer enerji ise atomların parçalanması veya ağır hidrojen ve trityum gibi atomların birleşmesi sırasında açığa çıkan enerji, atom enerjisidir”.⁷⁷ Bir diğer ifadeye göre ise fizyon⁷⁸, füzyon⁷⁹ veya ikisinin bir arada olması sonucu meydana gelen reaksiyondan kaynaklı atom çekirdeğinin ortaya

⁷² Zeki Tez, age., s.197.

⁷³ İ. Hamit Hancı vd.,Biyolojik Silahlar: Etkileri, Korunma Yöntemleri, 2001, s.331.

⁷⁴ Bkz. <https://www.mfa.gov.tr/silahlarin-kontrolu-ve-silahsizlanma.tr.mfa>, e.t. 06.05.2022.

⁷⁵ Zeki Tez, age., s.196.

⁷⁶ Arda Cansın, “Nükleer Silahlar ve Radyasyon”, Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi, (2006), s.140.

⁷⁷ İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, Cilt:2, Kubbealtı Lugatı, İstanbul 2005, s.2399.

⁷⁸ “Nükleer fisyon: Bir ağır çekirdeğin nötron ya da proton soğurması sonucu, nötron ve enerji yayınımlı eşliğinde iki parçaya ayrılması. Çekirdek bölünmesi”, TDK, Bilim ve Sanat Terimleri Sözlüğü, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 09.05.2022.

⁷⁹ “Birleşme, kaynaşma”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 09.05.2022.

çıkardığı enerjiden kaynaklı patlamaya neden olan silahlara, nükleer silah adı verilmektedir.⁸⁰ Bu silahlar için kimi zaman atom bombası, kimi zaman hidrojen bombası, kimi zaman fizyon bombası, kimi zaman füzyon bombası, kimi zaman ise termonükleer bomba gibi ifadeler kullanılsa da ortak nokta bu silahların her birinin birer nükleer silah olduklarıdır.

Esas itibarıyla, atom çekirdeğine yapılan özel müdahaleler sonucu üretilen nükleer silahlar, patlama esnasında etrafa saçtıkları ısı, ışık, radyasyon ve enerji nedeniyle şiddetli bir etkiye neden olmaktadır.

Günümüzde “başlık” halinde üretilen ve füzeler vasıtasıyla hedefe gönderilebilen nükleer silahların diğer silahlardan temel farkı, etki alanının geniş olması ve radyoaktif tesirli olmasıdır.⁸¹

Dünya genelinde nükleer silahların kontrol altında tutulması maksadıyla 1968 imzaya açılan, 1970 yılında yürürlüğe giren ve 1979 yılında ülkemizin de taraf olduğu Nükleer Silahların Yayılmasının Önlemesi Antlaşması ile nükleer silahlara ilişkin silahsızlanma, yayılmanın engellenmesi ve nükleer enerjinin barışçıl yönde kullanımı amaçlanmıştır.⁸²

Silahlanma

Silahlanma eyleminin objesi olan silahla ilgili literatürde yer alan birtakım ifadelerden, silahın tarihsel gelişiminden ve sınıflandırılmasından bahsettikten sonra, çalışmanın konu bakımından bütünlüğünün sağlanması açısından, bu eylemin, diğer bir deyişle silahlanma kavramının içeriğini açmakta fayda bulunmaktadır.

Silahlanma, sözlükte yer alan tanımına göre “silahlanmak işi, silahını veya silahlı kuvvetlerini çoğaltma ve güçlendirme”⁸³ anlamına gelmektedir. Tanımda geçen silahlanmak fiili ise “silah edinmek, silahlı duruma gelmek”⁸⁴ manasını ihtiva etmektedir.

İnsanoğlu çağlar boyunca sürekli mücadele halinde olmuştur. Bu mücadeleler bazen bireysel olarak birbirlerine karşı, bazen de toplumsal olarak savaş biçiminde vuku bulmuştur. Her iki durumda da mücadeleyi kazanabilmek ve karşı tarafa üstünlük kurabilmek için silah edinme, diğer bir deyişle silahlanma eğiliminde olunmuştur. Dolayısıyla bu durumda,

⁸⁰ Arif Bozbıyık vd., Nükleer Silahlar: Üretimi ve Etkileri, Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, 2001, s.386.

⁸¹ T.C. İçişleri Bakanlığı Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, age., s.545.

⁸² Bkz. <https://www.mfa.gov.tr/silahlarin-kontrolu-ve-silahsizlanma.tr.mfa>, e.t. 09.05.2022.

⁸³ “Silahlanma”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 11 Mayıs 2022.

⁸⁴ İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, Cilt:3, Kubbealtı Lugatı, İstanbul 2005, s.2331.

silahlanma eyleminin hem bireyler hem de bireylerin dışında toplumlar, örgütler, devletler gibi oluşumlar tarafından da gerçekleşebileceğini söylemek doğru bir ifade olacaktır.

Zira bu konuda Kalaycı silahlanmayı mikro silahlanma ve makro silahlanma olmak üzere iki şekilde sınıflandırmıştır.⁸⁵ Mikro silahlanmanın bireysel silahlanma ile aynı manaya geldiğini söyleyerek birey veya hane halkı düzeyinde olan bir durum olduğunu belirtmiştir. Makro silahlanmanın ise devlet veya ulusal düzeyde gerçekleştiğini ifade etmiştir.

Bu çalışma açısından değerlendirildiğinde, konu bakımından bireysel silahlanma olgusu ele alındığından dolayı, makro düzeyde gerçekleşen silahlanma konusuna çalışma içerisinde yer verilmemiştir.

Bireysel Silahlanma

Bireysel silahlanma bazı kesimler tarafından şiddet olaylarını tetikleyerek yaralanma ve ölümlere neden olabilecek bir olgu olarak nitelendirilirken, bazı kesimler tarafından, özellikle güvenlik gerekçesiyle, gerçekleşmesi gereken ve yasal yönden hak olarak görülen bir husustur. Her iki kesimin de savundukları fikirlerin doğruluk payı mutlaka bulunmaktadır. Ancak bu konunun devlet tarafından kontrol altında bulundurulması gereken bir mevzu olduğu aşîkârdır. Öte yandan bu çalışmada, bireysel silahlanmanın teşvik edilmesi veya engellenerek bütünüyle ortadan kaldırılması gerektiği yönünde herhangi bir tartışmaya girilmeyecektir. Zira bu durumda çalışmanın amacı dışına çıkılması muhtemeldir.

Bireysel silahlanmanın tanımına ilişkin literatürde çeşitli ifadeler bulunmaktadır. Acar'ın "aynı toplum içinde yaşayan bireylerin herhangi bir ideolojiye bağlı olmaksızın ateşli silahlar ve bıçaklar ile donanması"⁸⁶ şeklinde tanımladığı bireysel silahlanma Kalaycı tarafından "bireylerin birbirlerine karşı nefret söylemi, güvenlik kaygısı veya keyfiyetle silahlanması"⁸⁷ şeklinde ifade edilmiştir. Aydın ise bireysel silahlanmanın tanımını ortaya koyarken kişilerin hangi nedene istinaden silahlandıklarının önemli olmadığını savunarak, herhangi bir sivilin devletin kendisine tanıdığı hakka dayanarak silah edinmesini bireysel silahlanma olarak tarif etmiştir.⁸⁸

⁸⁵ İrfan Kalaycı, age., s.72.

⁸⁶ Çağatay Acar. *Bireysel Silahlar ve Çocuklar*. <http://www.bianet.org/bianet/cocuk/47727-bireysel-silahlanma-ve-cocuklar>, e.t. 12.05.2022.

⁸⁷ İrfan Kalaycı, age., s.18.

⁸⁸ Özgür Aydın, Özgürlük ve Güvenlik Ekseninde Bireysel Silahlanma, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yayınlanmış Doktora Tezi, Antalya, 2019, s.28.

Bireysel silahlanma, ülkelerin birbirleri arasında karşılıklı olarak silahlanması olayından ayrı, tümüyle birey esaslı gerçekleşen bir kavramdır.⁸⁹ Kısaca bireylerin ferdi olarak silah edinmesi, silahla donanması anlamına gelen bireysel silahlanmanın araçlarını herhangi bir bireyin evinde veya iş yerinde bulundurabileceği, üzerinde taşıyabileceği nitelikteki silahlar oluşturmaktadır.

Bireysel silahlanma yasal veya yasa dışı yollarla ve çeşitli sebeplerle gerçekleşmektedir. Ülkemizde bireysel silahlanmaya ilişkin prosedürler genel itibarıyla 6136 sayılı Kanun ve buna dayanılarak düzenlenen 91/1779 sayılı Yönetmelik'te belirlenmiştir. Buna göre bireysel silahlanma yasal olarak “silah bulundurma ruhsatı”⁹⁰ ve “silah taşıma ruhsatı”⁹¹ olmak üzere iki şekilde gerçekleşmektedir. Bununla birlikte, av ve spor gerekçesiyle bireysel silahlanma işlemleri 2521 sayılı Kanun hükümlerine tâbidir.

Silah Taşıma ve Silah Bulundurma

Silah taşıma; kişinin mekânsal bağlamda herhangi bir sınırlamaya tâbi tutulmaksızın üzerinde, yanında, çantasında, arabasında veya başka bir şekilde silahı kendisiyle beraber nakledebilmesi, gezdirebilmesidir. Bir bireyin yasal olarak silah taşıyabilmesi için silah taşıma ruhsatına sahip olması gerekmektedir. Türkiye’de Ateşli Silah ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik’te belirtilen meslek mensupları, kamu görevlileri, emekli kamu görevlileri ve can güvenliği gerekçesiyle silah taşımaya izin verilenlerin silah taşıma hakkı bulunmaktadır.

Silah bulundurma ise kapsam olarak silah taşımaya göre daha dar boyuttadır. Bireyin sahip olduğu silahı bir yerde sabit olarak tutmasına silah bulundurma denir. Bireylerin silah bulundurabilmesi için resmi makamlarca adlarına silah bulundurma ruhsatı düzenlenmiş olması gerekmektedir. Ülkemizde silah bulundurma ruhsatları, mevzuat gereği mesken veya iş yerlerinde olmak üzere iki şekilde düzenlenmektedir.⁹²

⁸⁹ Pelin Pınar Kaya, Güvenli Yaşam İçin Hukuk, 2012, s.2.

⁹⁰ “Bulundurma ruhsatı: Ateşli silah bulundurmalarına izin verilen kişiler adına düzenlenen belgeyi” Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m.2/1-l, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 17.05.2022.

⁹¹ “Taşıma ruhsatı: Ateşli silah taşımalarına izin verilen kişiler adına düzenlenen belgeyi” Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 2/1-k, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 17.05.2022.

⁹² 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m.4, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 18.05.2022.

Bunların haricinde araçta veya herhangi bir başka yerde silah bulundurulmasına izin verilmemektedir.

Çalışmanın ikinci kısmında yer alan ve ülkemizdeki bireysel silahlanma mevzuatının incelendiği bölümde silah taşıma, silah bulundurma ve yivsiz av tüfeği ruhsatlarına ilişkin konular daha kapsamlı olarak ele alınacaktır. Bu nedenle, bu başlık altında konunun detaylarına yer verilmemiş olup yalnızca kavramsal çerçevesi çizilmiştir.

Can Güvenliği Bağlamında Güvenlik

Can güvenliğinden silah taşıma olgusunun işlendiği bu çalışmada güvenlik kavramını doğru bir şekilde irdelemek gerekmektedir. Güvenlik olgusu, tarih boyunca, insan yaşamındaki en önemli gereksinim olarak yerini almıştır. İnsanlar her zaman canının, malının ve sevdiklerinin güvenliği için bir gayret içerisinde olmuşlar, çeşitli tedbirlere başvurmuşlardır. Bugün düşündüğümüzde, çocuklarımızı okula servisle göndermemizin nedeni onların kötü niyetli kişilere maruz kalmadan eve ve okula ulaşmalarını sağlamaktır. Evlerimize ve iş yerimize güvenlik kamerası taktırmamızın, özel güvenlik personeli istihdam etmemizin, yeni bir araba aldığımızda bayiden arabalarımız için alarm donanımı talep etmemizin, yeni girdiğimiz iş yerinde tarafımıza iş güvenliği eğitiminin verilmesinin tek gayesi can ve mal güvenliğimizden emin olmaktadır.

Birey ekseninde ele alınacak olursa güvenlik; kişinin, yaşamı boyunca duyduğu endişenin dışı yansımasıdır. Kişi ne sebeple olursa olsun endişe duyduğu bir ortamda kendisini huzur ve güvenden yoksun hissedecektir.⁹³ Bir insan kendisi, sevdikleri ve malı için yaşadığı çevrede ne kadar az kaygı duyarsa o derece güvenlidir.

“Varlığını koruma ve sürdürme” amacındaki hâl ve tutumlarda karşılaşılan güvenlik olgusu⁹⁴ TDK sözlüğüne göre; “toplum yaşamında yasal düzenin aksamadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesi durumu, emniyet” şeklinde tanımlanmıştır.⁹⁵ Benzer şekilde Güvenlik Terimleri Sözlüğünde “sahip olunan değerlere yönelik herhangi bir tehdidin ve böylece bu değerlere bir saldırı olacağı korkusunun bulunmaması hali; istenmeyen veya beklenmeyen durumlara karşı zarara uğrama ihtimalinin olmaması durumu”⁹⁶ şeklinde tasvir edilmiştir. Özetle, güvenlik olgusunda temel vurgunun korku halinin bulunmaması ve her

⁹³ Beril Dedeoğlu, *Uluslararası Güvenlik ve Strateji*. İstanbul: Derin Yayınları, 2014, s.9.

⁹⁴ Beril Dedeoğlu, age., s.10.

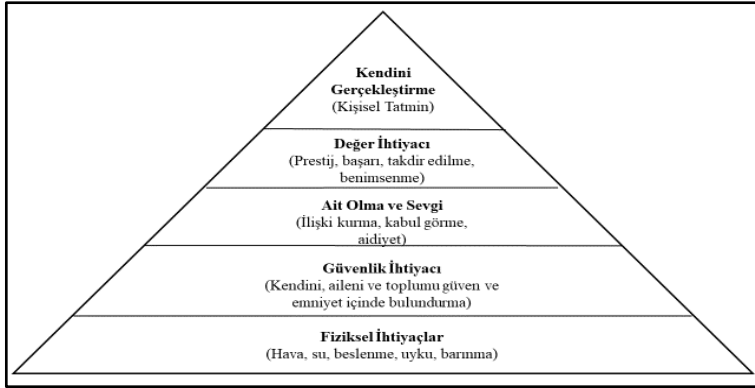
⁹⁵ Güvenlik”, TDK, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr>, e.t.: 19 Mayıs 2022.

⁹⁶ T.C. İçişleri Bakanlığı Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, age., s.256.

zaman emin olunan bir durumun mevcudiyetini sürdürmesi gerektiği görülmektedir.

Güvenliğin insanlar için ne denli önemli bir husus olduğu psikolog Abraham Harold Maslow'un ortaya koyduğu ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidinden de anlaşılmaktadır. Bu yaklaşıma göre Maslow insanların en temel gereksinimlerini hiyerarşik olarak aşağıdan yukarıya doğru basamak halinde sıralamıştır. İhtiyaçlar hiyerarşisinde piramidin en alt basamağında yer alan ihtiyaç giderilmeden bir üst basamağa geçilememektedir.⁹⁷ Maslow'un ortaya koyduğu teoriye göre piramit şu şekildedir:

Şekil 3: Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidi

(Kaynak: Sedat Kula ve Bekir Çakar, age., s.194.)

Görüldüğü üzere piramidin en altında bulunan, dolayısıyla en önce karşılanması gereken ihtiyaç olarak beslenme, uyuma, barınma gibi gereksinimleri içine alan fiziksel ihtiyaçlar yer almaktadır. Ardından, ikinci giderilmesi gereken ihtiyaç olarak güvenlik gelmektedir. Güvenlik ihtiyacından sonra sırasıyla sevgi ve ait olma ihtiyacı, değer ihtiyacı ve son olarak kendini gerçekleştirme ihtiyacı bulunmaktadır. Maslow'a göre bir bireyin yaşam için en öncelikli olan fiziksel ihtiyaçları giderildiği andan itibaren güvenlik ihtiyacı açığa çıkmaktadır. Güvenliğin olmadığı yerde birey ilişki kuramayacak, başarı elde edemeyecek ve kendini gerçekleştiremeyecektir. Sonuç olarak da tatmin olamayacak ve mutluluğa erişemeyecektir. Bu nedenle fiziksel gereksinimleri karşılanmış ancak kendini güvende hissetmeyen birey, yaşamı için tehdit ve tehlike oluşturan unsurları defedebilmek amacıyla, kısacası güvenlik için çeşitli önlemlere başvurabilecektir.

⁹⁷ Sedat Kula ve Bekir Çakar, Maslow İhtiyaçlar Hiyerarşisi Bağlamında Toplumda Bireylerin Güvenlik Algısı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki, Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 2015, s.193.

Bireylerin kendilerini güvende veya güvensiz hissetmelerine etki eden çeşitli faktörler bulunmaktadır. Yaşanılan bölgeye ve kolluğa duyulan itimat ve memnuniyet ile kısmen de olsa suça maruz kalma korkusu kişilerin güvenlik algılarına etki etmektedir.⁹⁸ Örneğin; metruk yapıların ve ışıklandırması yeterli olmayan caddelerin çok olduğu, duvarlarında çeşitli gruplara ait ifadelerin yazılı olduğu yapıların yer aldığı, devamlı olarak bölgeye yabancı bireylerin bulunduğu, polis veya jandarma görevlilerinin yeterince aktif olmadığı bir yerleşim yerinde kaygı duymamak, dolayısıyla güvende hissetmek pek mümkün olmayacaktır.

Her ne kadar bir hukuk devletinde, bireylerin can ve mal emniyetini sağlama görevi yasaları uygulamakla sorumlu kılınan kolluk kuvvetlerine verilmiş⁹⁹ olsa da hayatları tehdit ve tehlike altında bulunan bireyler, silahlanma gibi yöntemlere başvurabilmektedirler.

⁹⁸ Can Ozan Tuncer ve Naci Akdemir, Güvenlik Algısına Etki Eden Faktörler Üzerine Bir İnceleme, Güvenlik Stratejileri Dergisi, 2021, s.848.

⁹⁹ Pelin Pınar Kaya, age., s.7.

BİREYSEL SİLAHLANMANIN DÜNYADA VE TÜRKİYE’DEKİ DURUMU İLE SEBEPLERİ

Kavramsal çerçevesi genel manada çizilen çalışmanın bu bölümünde, bireysel silahlanmanın dünyada ve ülkemizdeki durumu sayısal verilerle desteklenerek resmedilecektir. Akabinde ülkemizde hâlen geçerliliğini sürdüren bireysel silahlanma mevzuatı ele alınacaktır. Son olarak da literatürde genel kabul görmüş, bireysel silahlanmaya sebebiyet veren unsurlar irdelenecektir.

Dünyada Bireysel Silahlanma

Ateşli silahların keşfi ve gelişimiyle birlikte silahlar, tabanca gibi kolay taşınabilir ve kullanılabilir bir boyutta üretilmeye başlamıştır. Fazlaştıran silah üretimi silah pazarının büyümesine yol açmış, bu durum bireysel silahlanmanın artış göstermesine sebebiyet vermiştir. Artan bireysel silahlanmanın meydana getirebileceği olumsuzlukların önüne geçebilmek için devletler, konuya ilişkin mevzuatlarını belirleyerek yürürlüğe koymuş, yasa dışı silahlanmayı suç kabul etmişlerdir.¹⁰⁰ Ancak bu konuda tüm devletlerin tutumu aynı olmamıştır. Aldıkları kararların, yürürlüğe koydukları mevzuatların ve uyguladıkları politikaların nitelikleri birbirlerinden farklı şekilde cereyan etmiştir. Kimi devletler aşırı izin verici bir tutum sergilerken, kimileri daha sert politikalar benimsemiştir. Bireysel silahlanma konusunda oldukça müsamahakâr davranan devletler, vatandaşlarının silahlanmalarını kolaylaştırıcı kuralları yürürlüğe koyarlarken, kısıtlama yoluna giden devletler ise bireysel silahlanmayı zorlaştırmaya yönelik adımlar atmışlardır.¹⁰¹

Mevzuatları itibarıyla bireysel silahlanmanın kolay gerçekleştiği devletlerde, yasa dışı gruplara üyeliği bulunmayan herkes ateşli silah ruhsatı sahibi olabilmektedir. Bunun tam tersi olarak, vatandaşlarının silahlanması konusunda kısıtlayıcı tutum sergileyen devletlerde ise başvuru yapan bir birey, suç kaydı açısından iyi bir geçmişe sahip olduğunu ispat etmeli ve silaha neden gereksinim duyduğunun gerekçesini ortaya koymalıdır.¹⁰²

Günümüzde, birçok internet sitesinde ülkelerin bireysel silahlanma politikalarına ve sayılarına dair bilgiler bulunmaktadır. Ancak bu siteler arasında akademik olarak referans gösterilebilecek kaynaklar içinde

¹⁰⁰ Niyazi Umut Akıncıoğlu, Mehmet Demirbaş ve Yeşim Doğan, Gun Violence and Mass Shooting, International Journal of Social Sciences, 2021, s.149.

¹⁰¹ Özgür Aydın, Özgürlük ve Güvenlik Ekseninde Bireysel Silahlanma, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yayınlanmış Doktora Tezi, Antalya, 2019, s.103.

¹⁰² <https://www.gunpolicy.org/firearms/citation/quotes/22>, e.t. 20.06.2022.

en önde geleni GunPolicy.org¹⁰³ isimli internet sitesidir.¹⁰⁴ Nitekim çalışmamızın bu kısmında da GunPolicy.org'da yer alan verilerden faydalanılmıştır. Bu sitenin verdiği bilgilerden, yeryüzünde 875 milyondan fazla ateşli silahın olduğu, bu silahların %75'inin sivillerin elinde bulunduğu, her sene 10-15 milyar adet civarında mermi üretiminin yapıldığı ve uluslararası ticaret bağlamında yıllık 7,1 milyar ABD dolarını aşan miktarda küçük silah ve mühimmat ticareti yapıldığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte ateşli silah veya tabancalar nedeniyle günde 1000 kadar insanın hayatını kaybettiği ve milyonlarcasının da yaralandığı belirtilmiştir.¹⁰⁵ Bu veriler esas alındığında, dünyada bireysel silahlanma oranının yüksek olduğu, küresel boyutta bireylerin devletlerden daha fazla silahı elinde bulundurduğu, yüklü miktarda ekonomik kaynağın bireysel silah ve mühimmat ticareti için ayrıldığı ve bireysel silahlanmanın şiddet olaylarına sebebiyet verebildiği anlaşılmaktadır.

Aşağıdaki tablolarda, GunPolicy.org'un verilerinden yararlanılarak, 2017 yılı itibarıyla dünyada bireylerin en fazla ateşli silah sahibi olduğu ilk 30 ülke ile yüz kişide en fazla ateşli silahın bulunduğu ilk 30 ülkenin sıralaması yapılmıştır.

Tablo 1: Ülkelere göre sivillerin sahip olduğu legal ve illegal ateşli silah sayısı

Sıra	Ülke	Nüfusu ¹⁰⁶	Silah Sayısı
1	ABD	325.122.130	393.347.000
2	Hindistan	1.354.195.680	71.101.000
3	Çin	1.396.215.000	49.735.000
4	Pakistan	216.379.650	43.917.000
5	Almanya	82.657.000	26.100.000
6	Rusya	144.496.740	17.620.000
7	Brezilya	208.504.960	17.510.000

¹⁰³ GunPolicy.org; verileri Sidney Üniversitesi bünyesindeki Sidney Halk Sağlığı Okulu tarafından sağlanan, ziyaretçilerine ülkelerin silahlı şiddet, ateşli silah yasası ve silah kontrolü politikalarına ilişkin bilgiler sunan bir web kaynağıdır. Bkz. <https://www.gunpolicy.org/about>, e.t. 04.06.2022.

¹⁰⁴ İrfan Kalaycı, age., s.41.

¹⁰⁵ Silah Şiddetinin Küresel Etkisi, <https://www.gunpolicy.org/firearms/region>, e.t. 07.06.2022.

¹⁰⁶ Tabloda yer alan ülkelerin 2017 yılı nüfus verileri için bkz. https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?end=2017&most_recent_year_desc=false&start=1960, e.t. 08.07.2022.

8	Yemen	30.034.390	14.859.000
9	Fransa	66.918.020	13.584.407
10	Türkiye	82.089.830	13.249.000
11	Kanada	36.545.240	12.708.000
12	Tayland	70.898.200	10.342.000
13	İtalya	60.536.710	8.007.920
14	Irak	39.621.160	7.588.000
15	Güney Afrika	56.641.210	7.200.000
16	Venezuela	30.563.430	5.895.000
17	İran	84.505.080	5.890.000
18	Suudi Arabistan	34.193.120	5.468.000
19	Kolombiya	48.351.670	4.971.000
20	Ukrayna	44.831.140	4.396.000
21	Afganistan	35.643.420	4.270.000
22	Mısır	101.789.390	3.931.000
23	Avustralya	24.594.200	3.778.025
24	İspanya	46.593.240	3.464.000
25	İsviçre	10.057.700	3.400.000
26	Birleşik Krallık	66.058.860	3.260.609
27	Arjantin	44.044.810	3.256.000
28	Angola	30.208.630	2.982.000
29	Sudan	40.679.830	2.768.000
30	Sırbistan	7.020.860	2.719.000

(Kaynak:https://www.gunpolicy.org/firearms/compare/187/number_of_privately_owned_firearms)

Tablo 1’de yer alan verilere göre, kayıtlı ve kayıt dışı olmak üzere, bireylerin elinde bulunan toplam silah sayısı bakımından ABD’nin dünyada açık arayla en ön sırada yer aldığı görülmektedir. Bu alanda ABD’yi sırasıyla, nüfus olarak sayıca kalabalık olan Hindistan, Çin ve Pakistan gibi ülkeler takip etmektedir. Ayrıca tabloda dikkat çeken bir diğer husus da ülkelerin nüfusları ile silah sayıları arasında doğru orantılı bir ilişkinin olmadığıdır.

Tablo 2: Ülkelere göre her yüz kişide bulunan ateşli silah sayısı

Sıra	Ülke	Oran
1	ABD	120,50%
2	Yemen	52,80%
3	İsviçre	41,28%
4	Karadağ	39,10%
5	Sırbistan	39,10%
6	Kanada	34,70%
7	Uruguay	34,70%
8	Kıbrıs	34%
9	Yeni Zelanda	33,00%
10	Almanya	32,47%
11	Finlandiya	32,40%
12	Lübnan	31,90%
13	İzlanda	31,70%
14	Bosna Hersek	31,20%
15	Avusturya	30%
16	Makedonya	29,80%
17	Lihtenştayn	28,80%
18	Norveç	28,80%
19	Malta	28,30%
20	Kosova	23,80%
21	İsveç	23,10%
22	Pakistan	22,30%
23	Portekiz	21,30%
24	Fransa	20,02%
25	Irak	19,60%
26	Fransız Guyanası	19,60%
27	Avustralya	19,39%
28	Lüksemburg	18,90%
29	Ürdün	18,70%
30	Venezuela	18,50%

(Kaynak:https://www.gunpolicy.org/firearms/compare/187/rate_of_civilian_firearm_possession)

Her yüz kişiye düşen ateşli silah miktarına ilişkin oranların yer aldığı Tablo 2'deki veriler incelendiğinde ise, oran bakımından yine ABD'nin zirvede yer aldığı görülmektedir. Ancak Tablo 1'in aksine Tablo 2'de ABD'yi Yemen, İsviçre, Karadağ ve Sırbistan izlemektedir. Öte yandan Tablo 2'de Türkiye'nin yer almaması dikkat çeken bir diğer husustur. Buna göre, ülke nüfusunun bireysel silahlanma miktarına olan oranı bakımından değerlendirildiğinde Türkiye'nin dünya ekseninde olumlu bir karneye sahip olduğu söylenebilir.

ABD, dünyada vatandaşlarına bireysel silahlanma konusunda serbestlik tanıyan ülkeler arasında zirvede yer almaktadır. Nitekim ABD Anayasasında yer alan “Hür bir devletin emniyeti için iyi teşkilatlanmış bir milise ihtiyaç bulunduğundan, halkın silâh edinmek ve taşımak hakkına tecavüz olunamaz.” hükmü, ülkenin bireysel silahlanma konusundaki tavrını net bir şekilde ortaya koymaktadır.¹⁰⁷ Bu hükümden devletin özgürlüğünün korunması ve güvenliğinin sağlanması için, vatandaşlarının bireysel silahlanma hakkının engellenemeyeceği anlaşılmaktadır. ABD'de, Anayasa'da yer alan bu ifadenin yanı sıra bireysel silahlanmaya yönelik iki temel mevzuat daha bulunmaktadır. Bunlar; 1934 tarihli “Ulusal Ateşli Silahlar Yasası” ve 1968 tarihli “Silah Kontrol Yasası'dır.” Ulusal Ateşli Silahlar Yasası, silahlara erişimin zorlaştırılması için üretimlerinden dağıtımlarına kadar vergiye tâbi tutulmalarını şart koşmuştur. Silah Kontrol Yasası ise silah ruhsatı almayı zorlaştıran ve suç kaydı bulunan kişilerin silahlanmalarını engelleyici hükümler içermektedir. Bu düzenlemelere ilave olarak her eyaletin kendi bireysel silahlanma politikalarını belirlediği mevzuatı bulunmaktadır. Ancak hiçbir düzenleme Anayasanın II. Değişiklikler kısmındaki silahlanma serbestliğine mâni olamamaktadır. Nitekim bu konuda açılan birçok davada yerel mahkemenin kararı, yüksek mahkeme tarafından bozulmuştur.¹⁰⁸ Bu tarz yargı kararları ABD'nin bireysel silahlanma konusunda vatandaşlarını özgür bıraktığını göstermektedir.

Öte yandan ABD'de bireysel silahlanma, siyasi bakımdan da fikir

¹⁰⁷ Birleşik Devletler Anayasası'na Yapılan Değişiklikler, “Orijinal Anayasa'nın 5. Maddesi uyarınca Kongre tarafından teklif edilen ve Eyaletlerin Yasama Meclisleri tarafından onaylanan, Amerika Birleşik Devletleri Anayasasına ek ve değişiklik getiren Maddeler”, Haklar Bildirgesi, II. Değişiklik, Amerika Hakkında, http://www.adaletbiz.com/images/dosyalarim/abd_anayasasi.pdf, e.t. 28.05.2022.

¹⁰⁸ Özgür Aydın, Amerika Birleşik Devletleri'nde Bireysel Silahlanma ve Sonuçları, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AKSOS), 2019, s.30.

ayrılıklarının yaşandığı bir mevzudur. Cumhuriyetçiler bireysel silahlanmayı savunucu bir tutuma sahipken, Demokratlar bireysel silahlanma hakkının kullanımı sırasında denetimlerin artırılmasını dile getirmektedirler.¹⁰⁹

ABD'nin bireysel silahlanma konusundaki politikaları, bireysel silahlanmanın kontrol altına alınmasını güçleştirmekte, tehlikeli kullanım ve neticelere sebebiyet vermekte, çok ağır sivil kayıplarına neden olmaktadır. Gerçekten de zaman zaman silahlı şiddet olaylarını içeren haberler medyaya yansımaktadır.¹¹⁰

GunPolicy.org'un verilerine göre ABD'de, yasal veya yasa dışı olması fark etmeksizin, sivillerin elinde 265.000.000 ila 393.347.000 arasında silah olduğu tahmin edilmektedir. ABD nüfusunun 331.893.740 olduğu göz önünde bulundurulduğunda neredeyse her bir ABD vatandaşı en az bir adet silaha sahiptir. 2007 yılında yüz kişide bulunan 101,05 adet silahın 2017 yılında 120,50'e yükselmesi de dikkat çeken bir diğer veridir. Öte yandan ABD'de 2021 yılı itibarıyla 81.400.000 kişinin ruhsatlı silah sahibi olduğu bilgisine yer verilmiştir.¹¹¹

Sonuç olarak, ülkelerin bireysel silahlanma durumlarına ilişkin verilerin yer aldığı Tablo 1 ve Tablo 2'deki verilerden de anlaşılacağı üzere, tablolardaki sıralamalarda sosyal, siyasal, demografik ve ekonomik yapısı bakımından birbirlerinden farklı çeşitli düzeylerde ülkeler yer alsa da, ülkelerin bireysel silahlanma durumları ile bu kıstaslar arasında doğrudan bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. Daha ziyade bireysel silahlanma ülkelerin uyguladığı politika ve yürürlüğe koyduğu mevzuatı ile ilgili bir husustur.

Türkiye'de Bireysel Silahlanma

Ülkemizde yasal yönden gerekli şartları sağlamaları halinde bireylerin tabanca, yivli av tüfeği ve yivsiz av tüfeği edinmelerine, dolayısıyla bireysel silahlanmalarına izin verilebilmektedir.

Çalışmamızın bu başlığının altında ülkemizde bireysel

¹⁰⁹ Oğuzhan Manioğlu, ABD Siyasetindeki Temel Ayrışma Noktaları: Cumhuriyetçi Parti ve Demokrat Parti Arasındaki Beş İhtilafı Konu, R&S - Research Studies Anatolia Journal, 2020, s.165.

¹¹⁰ "Teksas'ın güneyinde bir ilkokulda silahlı bir kişi tarafından düzenlenen saldırıda en az 18 öğrenci ve bir öğretmen hayatını kaybetti. Teksas Valisi Greg Abbott, şüphelinin kimliğini 18 yaşındaki Salvador Ramos olarak açıkladı. Abbott, şüphelinin olaya müdahale eden polis memurları tarafından öldürüldüğünü bildirdi." Bkz. <https://www.amerikaninsesi.com/a/teksasta-bir-ilkokula-silahlisaldiri/6587756.html>. e.t. 06.06.2022.

¹¹¹ <https://www.gunpolicy.org/firearms/region/united-states>, e.t. 06.06.2022

silahlanmanın durumunu belirlemek amacıyla şu iki konu incelenecektir: İlk olarak ülkemizdeki bireysel silahlanmanın sayısal durumu resmî ve diğer kurumların açıkladığı bilgilere dayanılarak ortaya konulacaktır. Çünkü bireysel silahlanmanın araçlarını oluşturan ve yukarıda sayılan silahların ruhsatlı olanlarının miktarını, resmî kurumların açıkladığı ölçüde bilmek imkân dâhilinde iken, ruhsatsız olanlarının sayılarını net bir şekilde kestirebilmek mümkün değildir. İkinci olarak ise ülkemizde bireysel silahlanmayı düzenleyen mevzuatın içeriğinden bahsedilerek hangi şart ve koşullarda bireysel silahlanmaya izin verildiği veya verilmediği hususları ele alınacaktır.

Rakamsal Durumu

Ülkemiz genelinde bireysel silahlanmanın güncel sayısal verilerini saptamaya yönelik resmî kurumların açıkladığı bilgi ve raporlara bakılmıştır. Bu kapsamda Emniyet Genel Müdürlüğü'nün (EGM) basın açıklamasında şu veriler ortaya konulmaktadır:¹¹²

Tablo 3: Ruhsatlı silah sayıları

Ruhsatlı Silah Sayıları			
Nevi			Sayı
Bulundurma			370.472
Taşıma	Kamu Görevlisi	244.184	627.765
	Emekli Kamu Görevlisi	198.428	
	Can Güvenliği	53.312	
	Meslek Meusubu	131.841	
Toplam			998.237

(Kaynak: <https://www.egm.gov.tr/09072022-tarihli-basin-aciklamasi>)

Ülke genelinde 370.472 adet bulundurma ve 627.765 adet taşıma olmak üzere toplam 998.238 adet ruhsatlı tabanca bulunduğu Tablo 3'ten anlaşılmaktadır. Resmî veriler dikkate alındığında Türkiye'nin genel nüfusu 2021 senesi sonunda 84.680.273'tür.¹¹³ Buna göre, ülkede yaşayan insanların yüzde 0,43'ünün bulundurma, yüzde 0,74'ünün taşıma ruhsatlı olmak üzere yüzde 1,17'sinin ruhsatlı tabancaya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ancak yivsiz av tüfeği için verilen ruhsat sayılarına dair bilgiler bu basın açıklamasında yer almamaktadır.

Öte yandan, 2017 ve 2022 (Haziran dâhil) yılları arasında

¹¹² Bkz. "09.07.2022 Tarihli Basın Açıklaması", <https://www.egm.gov.tr/09072022-tarihli-basin-aciklamasi>, e.t. 27.07.2022.

¹¹³ <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>, e.t. 27.07.2022.

düzenlenen silah bulundurma ve silah taşıma ruhsatı sayısına ait veriler ise aşağıdaki tablodaki gibidir.¹¹⁴

Tablo 4: Yıllara göre verilen bulundurma ve taşıma ruhsatı sayıları

Yıl	Bulundurma Ruhsatı	Taşıma Ruhsatı	Toplam
	Yeni Verilen	Yeni Verilen	Yeni Verilen
2017	9.895	23.033	32.928
2018	10.869	39.516	50.385
2019	4.639	20.981	25.620
2020	4.609	15.155	19.764
2021	16.495	41.234	57.729
2022 (Haziran Dâhil)	13.868	25.373	39.241

(Kaynak: <https://www.egm.gov.tr/09072022-tarihli-basin-aciklamasi>)

Görüldüğü üzere, en fazla silah ruhsatı 2021 yılında, en azı ise 2020 yılında düzenlenmiştir. 2022’de senenin yarısı olmasına rağmen toplam ruhsat sayısı bakımından 2018 hariç diğer yıllar geride kalmıştır. Tabloda dikkat çeken bir diğer husus ise şudur: 2018 yılında 2017’ye göre verilen silah taşıma ruhsatı sayısında yüzde 71,5’lik artış; 2021 yılında ise 2020’ye nazaran tanzim edilen silah bulundurma ruhsatı sayısında yüzde 258, silah taşıma ruhsatı sayısında yüzde 172 oranında artış gerçekleştirmiştir.

Yukarıdaki tablolarda yer alan veriler EGM tarafından açıklanmış olmasına karşın polis bölgesine ait veriler olup olmadığı ile ilgili bahse konu basın açıklamasında net bir ifade bulunmamaktadır. O nedenle açıklamadaki verilerin ülke geneline ait olduğu değerlendirilmektedir. Güncel ve resmi bir kurumca açıklanmış, spesifik olarak polis bölgesinde yaşayan bireyler için düzenlenen silah ruhsat sayılarına ait bilgilere erişilemeye de jandarma bölgesinde yaşayan bireyler için düzenlenen silah ruhsatı verilerine ulaşmak mümkün olmuştur. Nitekim 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında Jandarma Genel Komutanlığı (JGK) tarafından bireylere verilen silah ruhsat sayıları ile 2021 yılı sonu itibarıyla jandarma sorumluluk alanında mevcut bulunan toplam silah ruhsatı sayılarına ait

¹¹⁴ Bkz. “09.07.2022 Tarihli Basın Açıklaması”, <https://www.egm.gov.tr/09072022-tarihli-basin-aciklamasi>, e.t. 27.07.2022.

veriler aşağıdaki tablolarda oluşturulmuştur.¹¹⁵

Tablo 5: Yıllara göre JGK tarafından düzenlenen silah ruhsat sayıları

Ruhsat Çeşidi	2017	2018	2019	2020	2021
Bulundurma Ruhsatı	5.964	7.630	13.845	12.684	16.569
Taşıma Ruhsatı	15.856	8.816	19.919	12.106	9.870
Yıvli Av Tüfeği Ruhsatı	150	187	282	448	546
Yivsiz Av Tüfeği Ruhsatı	33.053	37.961	38.241	48.271	61.510
Toplam	55.023	54.594	72.287	73.509	88.495

(Kaynak: 2018, 2019, 2020 ve 2021 yılları JGK Faaliyet Raporları)

Tablo 6: Toplam silah ruhsat sayıları

Ruhsat Çeşidi	2021 Yılı Sonu İtibariyle
Bulundurma Ruhsatı	74.321
Taşıma Ruhsatı	102.866
Yıvli Av Tüfeği Ruhsatı	1.948
Yivsiz Av Tüfeği Ruhsatı	1.275.084
Toplam	1.454.219

(Kaynak: 2021 yılı JGK Faaliyet Raporu)

Buna göre 2018 yılından sonra jandarma bölgesinde, diğer bir ifadeyle kırsal alandaki ruhsatlı silah sayılarının toplamında artışın meydana geldiği görülmektedir.

Tablolara bakıldığında göze çarpan bir diğer husus da yivsiz av

¹¹⁵ Tablo, JGK'nin 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarına ait faaliyet raporlarında yer alan verilere dayanılarak oluşturulmuştur. Bkz. "JGK 2018 Yılı Faaliyet Raporu", <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Jandarma/indirilebilir-icerikler/2018-Yili-Faaliyet-Raporu.pdf>, s. 23, e.t.: 27.07.2022.; "JGK 2019 Yılı Faaliyet Raporu", <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Jandarma/indirilebilir-icerikler/JGNKLI-2019-YILI-FAALİYET-RAPORU.pdf>, s. 18, e.t.: 27.07.2022.; "JGK 2020 Yılı Faaliyet Raporu", <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Jandarma/indirilebilir-icerikler/JGNKLI-2020-YILI-FAALİYET-RAPORU.pdf>, s. 33, e.t.: 27.07.2022.; "JGK 2021 Yılı Faaliyet Raporu", <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Jandarma/indirilebilir-icerikler/JANDARMA-GENEL-KOMUTANLIGI-2021-YILI-FAALİYET-RAPORU.pdf>, s. 35, e.t.: 27.07.2022.

tüfeği ruhsatlarının diğer ruhsat çeşitlerine göre sayıca fazlalığıdır. Bunda yivsiz av tüfeklerinin, tabanca ve yivli av tüfeğinden farklı mevzuata tâbi olmasından dolayı şartlarının görece daha kolay, harç ücretlerinin oldukça düşük, maliyet yönünden ucuz ve erişilebilirlik bakımından basit elde edilebilir olmasının etkisi bulunduğunu söylemek doğru olacaktır.

Resmî kurumların yanı sıra, Türkiye’de bireysel silahlanma verilerinin elde edilmesine yönelik, ülkemizde ve dünyada faaliyet gösteren, bireysel silahlanma alanında çalışmalar yapan kurumların yayınladığı raporlara da çalışmada yer verilmiştir.

Bu bağlamda ülkemizde bireysel silahlanmanın engellenerek bireysel silahsızlanmanın gerçekleşmesine yönelik faaliyet gösteren Umut Vakfının yayınlamış olduğu çalışmalara bakıldığında ülkemizde ruhsatlı ve ruhsatsız silah sayılarına dair herhangi bir güncel bilgiye ulaşılamamıştır. Ancak, bahse konu vakfın “Türkiye Silahlı Şiddet Haritası” isimli 2021 yılına ait raporunda, 2021 yılı içerisinde medyaya yansıyan 3.801 adet silahlı şiddet vakasında 2.145 kişinin hayatını kaybettiği ve 3.896 kişinin de yaralandığı belirtilmiştir. Bu olayların 3.172’sinde ateşli silah, 629’unda da ateşsiz silahlardan olan kesici aletlerin kullanıldığı bilgisine yer verilerek bireysel silahlanmanın şiddete sebep olduğu vurgulanmıştır.¹¹⁶

Bireysel silahlanma alanında uluslararası çapta çalışmalar yapan GunPolicy.org’un en son hazırlamış olduğu 2021 yılına ait verilere göre ise Türkiye’de tahmini olarak 4.000.000 kayıtlı ve 20.000.000 kayıt dışı ateşli silah olduğu bilgisine ulaşılmıştır.¹¹⁷ Ancak bu sayıların kesin veriler olmadığı hususunu göz önünde bulundurmakta fayda vardır. Aksi takdirde ülkemizdeki silah miktarının, dolayısıyla bireysel silahlanmanın, insan sayısına kıyasla aşırı yüksek olduğunu söylemek yanlış bir değerlendirme olmayacaktır.

Yasal Durumu

Yasalar gereği sivil şahısların silahlanmaları resmî makamlardan alacakları izne, dolayısıyla ruhsata tâbidir. Önceki kısımlarda da belirtildiği üzere, ülkemizde silahlanma konusunda yasal yönden herhangi bir kısıtlayıcı durumu bulunmayan bireylerin tabanca, yivli av tüfeği ve yivsiz av tüfeği edinmelerine izin verilebilmektedir. Öte yandan, kurusıkı olarak da bilinen ve “5729 Sayılı Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silahlar Hakkında

¹¹⁶ Bkz. “Türkiye Silahlı Şiddet Haritası 2021”, Umut Vakfı, <http://umut.org.tr/umut-vakfi-turkiye-silahli-siddet-haritasi-2021/>, e.t.: 27.07.2022.

¹¹⁷ <https://www.gunpolicy.org/firearms/region/turkey>, e.t. 27.07.2022.

Kanun”¹¹⁸ kapsamında düzenlenen ses ve gaz fişegi atabilen tabancalar da bildirimine tâbi olmasına rağmen, bu kısımda yasal çerçevesine yer verilmemiştir. Bunun nedeni ise; bu tabancaların herhangi bir mermi veya saçma diye tabir edilen bir nesneyi uzak mesafelere gönderme özelliği bulunmadığından tarafımızca ateşli silah olarak değerlendirmeye alınmamasıdır. Ancak kurusıkı silahların da bildirimine tâbi olduğunu ve işlemlerinin kolluk birimleri tarafından yerine getirildiğini belirtmek gerekmektedir. Aynı şekilde, özel kanunlarına göre silah taşıma yetkisi olan polis, jandarma ve Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) personeli gibi güvenlik güçlerinin görevleri sırasında taşıyacağı silahlar ile “5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun” kapsamında silahlı olarak görev yapan özel güvenlik görevlilerinin silahlarına ait yasal hususlara da yine bu çalışmada yer verilmemiştir. Bu görevliler, kendi mesleki mevzuatlarına göre mecburen silahlı bir şekilde görev yapmak zorundadırlar.

Ülkemizde bireysel silahlanmanın usullerini belirleyen iki temel kanun ve bu kanunlara binaen hazırlanan yönetmelikler bulunmaktadır. Buna göre; tabanca ve yivli av tüfeklerinin ruhsatlandırılmasına yönelik prosedürler “6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun” ve bu kanunun uygulanmasını gösteren “91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik”¹¹⁹ çerçevesinde düzenlenirken yivsiz av tüfeklerinin ruhsatlandırılmasına ilişkin işlemler ise “2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun”¹²⁰ ve bu kanuna istinaden çıkarılan “2521 Sayılı Avda ve

¹¹⁸ “Bu Kanunun amacı, ses ve gaz fişegi atabilen silahların nitelikleri, imali, ithali, ihracı, satışı, edinilmesi, bulundurulması ve taşınması hakkındaki usul ve esaslar ile bunlarla ilgili izin, kayıt ve tescil işlemlerini düzenlemektir.” Bkz. 5729 Sayılı Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silahlar Hakkında Kanun, m. 1/1, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5729.pdf>, e.t.: 01.08.2022.

¹¹⁹ “Bu Yönetmeliğin amacı, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun kapsamında bulunan her türlü ateşli silahlarla mermilerinin ve bıçaklarla salt saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel olarak yapılmış bulunan diğer aletlerin memlekete sokulması, yapılması, satılması, satın alınması, taşınması veya bulundurulmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir” Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 1, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 28.07.2022.

¹²⁰ “Kanunun amacı, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun kapsamı dışında kalan yivsiz av tüfekleri, spor ve nişan tüfek ve tabancaları ve av bıçaklarının yapımı ve satışına ilişkin esasları belirlemek, bunların taşınması ve bulundurulmasını belgeye bağlamak suretiyle denetimini sağlamaktır.” Bkz. 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan

Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik”¹²¹ doğrultusunda yerine getirilmektedir. Bu işlemler sorumluluk bölgelerine göre emniyet ve jandarma birimleri tarafından yapılmaktadır.¹²² Kolluk birimlerince gerekli işlemleri yapılan ve mülki idare amirinin onayından geçen bireylerin silahlarına ruhsat düzenlenmektedir.¹²³

Bireysel silahlanma çerçevesinde ruhsatlandırılmasına müsaade edilen yivli av tüfeği ile tabancalar için “bulundurma ruhsatı”¹²⁴ ve “taşıma ruhsatı”¹²⁵ şeklinde iki çeşit belge düzenlenirken, av ve spor amaçlı kullanılmasına müsaade edilen yivsiz av tüfeklerinin ise taşınması ve bulundurulması amacıyla “yivsiz tüfek ruhsatnamesi” düzenlenmektedir.¹²⁶

Yasal olarak silah ruhsatı edinmesine mâni bir durumu olmayan ve 21 yaşını tamamlayan Türk vatandaşları, istemeleri halinde adlarına

Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun, m. 1, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2521.pdf>, e.t.: 28.07.2022.

¹²¹ “Bu yönetmeliğin amacı; 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun uygulama şeklini belirlemektir.” Bkz. 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, m. 1 <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=10666&mevzuatTuru=KurumVeKurulusYonetmeliği&mevzuatTertip=5>, e.t.: 28.07.2022.

¹²² <https://www.jandarma.gov.tr/silah-ruhsati>, e.t.: 28.07.2022.

¹²³ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, ek m. 5, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 26.07.2022; 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun, m. 9, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2521.pdf>, e.t.: 28.07.2022.

¹²⁴ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 2/1-l, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 28.07.2022.

¹²⁵ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 2/1-k, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 28.07.2022.

¹²⁶ Bkz. 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun, m. 9, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2521.pdf>, e.t.: 28.07.2022.

bulundurma ruhsatlı silah düzenletebilmektedirler. Bulundurma ruhsatları “meskende bulundurma” ve “iş yerinde bulundurma” olmak üzere iki şekildedir. Meskende bulundurma ruhsatı almak isteyen bireyler, silahı bulunduracakları ikametlerinin bağlı olduğu kolluk kuvvetine, iş yerinde bulundurma ruhsatı talep edenler ise silahı bulunduracakları iş yerlerinin bağlı olduğu kolluk birimine başvurmaları gerekmektedir. Öte yandan, bulundurma ruhsatlı bir silahın, izinsiz olarak bulunduğu yerden başka bir yere götürülmesi ve kişilerin üzerinde taşınması yasaktır. Eğer bulundurma ruhsatlı bir silahın başka bir yere nakledilmesi gerekiyorsa, bunun için mülki amir tarafından verilmiş olan “silah nakil belgesi” gerekmektedir.¹²⁷ Dolayısıyla bulundurma ruhsatlı bir silahı bulunduğu iş yeri ve meskenden izinsiz bir şekilde dışarı çıkaran birey suç işlemiş konumundadır. Diğer taraftan, taşıma ruhsatlı silahlar ise bulundurma ruhsatlı silahların aksine, kanunen yasak olan yerler¹²⁸ haricinde her zaman ve her yerde taşınabilmektedir.¹²⁹ Ancak taşıma ruhsatı edinmenin, bulundurma ruhsatı edinmeye göre daha zor gerçekleştiğini ve ayrıntılı gerekçelere ihtiyaç olduğunu söylemek doğru olacaktır.

Yasal yönden silah ruhsatı almak için gereken genel şartlara haiz ve 21 yaşını tamamlayan bireylerden taşıma ruhsatlı silah almak isteyenlerin sağlaması gereken birtakım şartlar bulunmaktadır. Bunun için bireylerin ya can güvenlikleri ile ilgili gerekçeleri bulunmalı ya da mevzuatta belirtilen meslek mensuplarından, kamu görevlilerinden veya emekli kamu

¹²⁷ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 3, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 28.07.2022.

¹²⁸ “Silahların taşınması yasak olan yerler: A) Duruşmalarda, mahkeme salonlarında, hastanelerin psikiyatri bölümlerinde, akıl hastanelerinde, ceza ve tutukevleri ile her türlü ıslah ve infaz kurumlarında veya bunların eklentilerinde, B) Öğrencilerin toplu olarak oturdukları yurtlarda, eğitim ve öğretim kurumlarında, siyasi partilerin açık hava ve kapalı yer toplantılarında, izinli veya izinsiz yapılan toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, sendikalarda, derneklerde veya bunlara yönetim ve yapı olarak doğrudan doğruya bağlantılı olan yerlerde veya bunların toplantı ve kongrelerinde, her türlü spor karşılaşma veya yarışmalarının yapıldığı yerlerde, kanuna uygun veya kanuna aykırı olarak grev ve lokavt yapılmakta olan iş yerlerinde, C) Türkiye Büyük Millet Meclisi ana binaları ile Meclis Başkanlığınca belirlenen yerlerde, Ateşli silahlar taşınmaz.” Bkz. 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun, ek m.1, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6136.pdf>, e.t.: 28.07.2022.

¹²⁹ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 5, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 28.07.2022.

görevlilerinden biri olmaları gerekmektedir. Silah ruhsatı alabilecek meslek mensupları (avukat, kuyumcu, müteahhit, şirket sahibi vs.), kamu görevlileri (polis, hakim, savcı, kaymakam vs.) ve emekli kamu görevlilerinin kimler olduğu yönetmelikte detaylı olarak belirtilmiştir.¹³⁰

Çalışmanın konusunu oluşturan can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlanma hususunda ise 91/1779 Sayılı Yönetmelik'te şu hükümler yer almaktadır: "İçişleri Bakanı; a) Yaptıkları iş, sosyal, ekonomik, kültürel ve mesleki faaliyetleri ya da bulundukları yer ve zaman itibarıyla can güvenliklerinin ciddi ve harici tehdit ve tehlikelere maruz kalacağı kuvvetle muhtemel olduğu anlaşılan Türk vatandaşları ile karşılıklılık esasına göre ülkemizde çalışma ve ikamet izni sahibi yabancı uyruklu şahıslara, b) Şehit olan kamu görevlilerinin, korucuların, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile er ve erbaşların eş ve çocukları ile anne ve babalarına, c) 29/7/2003 tarihli ve 4959 sayılı Topluma Kazandırma Kanunu uyarınca teslim olan veya güvenlik kuvvetlerine yardımcı oldukları için koruma altına alınanlara, ç) Güvenlik korucusu olanlar ile emekli güvenlik korucusu olanlara talepleri halinde silah taşıma ruhsatı verebilir. Bu ruhsatlar, gerektiğinde veya veriliş sebebinin ortadan kalkması halinde, geçerlilik süresine bakılmaksızın geri alınabilir. İçişleri Bakanı gerekli gördüğü takdirde, birinci fıkrada belirtilen yetkisini yazılı olarak Bakan yardımcılarını veya il valilerine tamamen veya kısmen devredebilir."¹³¹ Buna göre bireylerin faaliyette bulundukları sosyal, kültürel, ekonomik veya mesleki meselelerden ötürü veya başka bir suretle muhtemel bir can güvenliği riski taşıdığının anlaşılması, şehit yakını olması veya mevzuatta yer verilen önemli görevlerde bulunması can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma ruhsatı almalarında önemli gerekçelerdir. Diğer ruhsat çeşitlerinin aksine can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma ruhsatı verme yetkisi İçişleri Bakanına aittir. Fakat mevzuat bu yetkinin bakan yardımcılarını veya il valilerine devredebilmesine olanak sağlamıştır. Ayrıca, can güvenliği gerekçesiyle verilen silah taşıma ruhsatları, ruhsatın veriliş nedeninin sona ermesiyle, diğer bir ifadeyle can güvenliği tehlikesinin ortadan kalkmasıyla beş yıllık sürenin dolması beklenilmeden ruhsatı veren makam tarafından geri alınabilmektedir.

Diğer taraftan, mülki idare amirinin onayına istinaden izin verilebilen bir diğer silah türü de yivli av tüfekleridir. Avcılık belgesine sahip

¹³⁰ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 8, m. 9 ve m. 10, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf> e.t.: 31.07.2022.

¹³¹ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 7, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf> e.t.: 31.07.2022.

bireylerin yivli av tüfeği taşıma ruhsatı almasına müsaade edilirken, avcılık belgesi bulunmayanlara talepleri halinde meskende veya iş yerinde bulundurma ruhsatı verilebilmektedir.¹³²

Ülkemizde silah bulundurma ve taşıma ruhsatları mülki idare amirinin onayladığı tarihten itibaren beş yıllığına geçerlidir. Süresi dolan bireylerin silah ruhsatları, geçerlilik süresi dolduktan sonra altı ay içerisinde yenilenmediği takdirde iptal edilmektedir. Süresi sonunda yenilenmediği için ruhsatları iptal edilen bu silahlar, iptal edildiği gün itibarıyla altı ay içerisinde silah ruhsatı almasına engel hali olmayan bir başka şahsa devredilebilmektedir. Öte yandan, kamu görevlilerine verilen silah ruhsatları görevleri süresince geçerli iken, emekli kamu görevlilerine verilen ruhsatlar süresizdir. Ancak bu ruhsat sahiplerinin görevine devam edip etmedikleri veya halen hayatta olduklarına dair kolluk tarafından beş yılda bir durumları hakkında araştırma yapılmaktadır.¹³³

Bireylerin silah bulundurma veya silah taşıma ruhsatı edinebilmeleri için mevzuatta belirtilen silah ruhsatı almalarına mâni olacak durumlardan herhangi birinin kapsamında yer almamaları ve suç geçmişî bakımından temiz olmaları gerekmektedir. Şöyle ki, ateşli silahla suç işleyerek mahkûm olanlara; ruhsatlı silahıyla suç işleyenlere veya suç işlenmesine sebep olanlara; taksirli suçlar dışında bir yılın üzerinde hapis cezası alanlara; ilgili yönetmelikte tek tek sayılan suçlardan en az birinden hüküm giyenlere; devletin güvenliğini ve anayasal düzeni sonlandırmaya yönelik suçlar ile terör suçlarından mahkûm olanlara; farklı tarihlerde işlenen ikiden fazla suç nedeniyle hüküm giyenlere; 6136 Sayılı Kanunun 4. maddesinde yer alan silahlardan biriyle suç işlediği için ceza alanlara; silah ruhsatı almasına gerekçe gösterdiği sebebin ortadan kalmasına rağmen bu durumu altı ay içinde ruhsatı veren birime bildirmeyenlere; psikolojik, nörolojik ve fiziki hastalıkları bulunanlara; 21 yaşını doldurmayanlara ve 6284 sayılı Kanun¹³⁴ gereği hakkında tedbir uygulananlara tedbir kararı

¹³² Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 47, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 31.07.2022.

¹³³ Ayrıntılı bilgi için bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 3, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 31.07.2022.

¹³⁴ 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun için bkz. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6284.pdf>, e.t.: 31.07.2022.

sona erene kadar silah ruhsatı edinmelerine izin verilmemektedir.¹³⁵ Ruhsatlı bir silaha sahipken daha sonra bu nedenlerden birinin kapsamına girdiği için silah ruhsatı iptal edilen bireylerin silahını altı ay içerisinde silah ruhsatı almasında sakınca bulunmayan bir başkasına devretmesi gerekmektedir. Bu süre içerisinde devredilmeyen silahların adli mercilere intikali sağlanmaktadır.¹³⁶ Öte yandan silah sahibinin vefatı halinde de mirasçılarında birine veya üçüncü kişilere devredilmesine izin verilmektedir.¹³⁷

Silah bulundurma ruhsatı ve silah taşıma ruhsatının yanında, farklı bir mevzuata tâbi olan ve bireysel silahlanma kapsamında düzenlenen bir diğer belge ise yivsiz tüfek ruhsatnamesidir. Yivsiz tüfek ruhsatnamesi, yivsiz av tüfeklerinin bulundurulması ve taşınması amacıyla kolluk birimleri tarafından düzenlenmektedir. Mevzuata göre yivsiz tüfek ruhsatnamesi edinmek isteyenlerden 18 yaşını tamamlamış, ruhsat harcını ödemiş ve yivsiz av tüfeği edinmesine mâni bir durumu¹³⁸ olmayan bireyler herhangi bir gerekçe göstermek zorunda olmadan yivsiz tüfek ruhsatı alabilmektedirler. Bu ruhsatlar da taşıma ve bulundurma ruhsatları gibi beş yıllığına verilmektedir. Beş yıllık sürenin bittiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ruhsatlarını yeniletmeyenlerin ruhsatları ise ilgili makamlarca iptal edilebilmektedir.¹³⁹

¹³⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 16, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 31.07.2022.

¹³⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 17, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 31.07.2022.

¹³⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 18, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 31.07.2022.

¹³⁸ “Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasını Engelleyen ve Verilen İzinlerin İptalini Gerektiren Haller”, Bkz. 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, m. 14, <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=10666&mevzuatTUr=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5>, e.t.: 01.08.2022.

¹³⁹ Bkz. 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, m. 10, <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=10666&mevzuatTUr=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5>, e.t.: 01.08.2022.

Ülkemizde gerekli yasal şartları taşıyan ve kolluk birimleri tarafından istenilen belgeleri tamamlayan bireyler ruhsatlı silah alabilmektedir. Bireylerin silah ruhsatı için hangi belgeleri hazırlamaları gerektiği kurumların kamu hizmeti standartları tablosunda belirtilmektedir. Diğer taraftan yivsiz tüfek ruhsatnamesi için gereken şartların, tabanca ve yivli av tüfekleri için düzenlenen bulundurma ve taşıma ruhsatlarını edinmeye kıyasla daha kolay gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Bu durum açıklanan sayısal verilerden de anlaşılmaktadır. Nitekim istatistiki olarak en çok düzenlenen ruhsat çeşidi yivsiz tüfek ruhsatnamesidir. Yivsiz av tüfeği edinmek isteyen bir bireyin başvuru esnasında herhangi bir gerekçe sunmak zorunda kalmaması, harç ücretinin düşük olması ve mevzuatta belirtilen ruhsat edinmeyi engelleyici durumlarının nispeten daha az olması bu savunuyu doğrulamaktadır.

Öte yandan, bazı kamu hizmetlerinin sunulması sırasında devlet tarafından harç adı altında bedel alınmaktadır. “492 sayılı Harçlar Kanunu” uyarınca silah ruhsat işlemleri de harca tâbi işlemlerinden biridir. Aşağıdaki tabloda son 10 yılın silah ruhsat harç bedelleri yer almaktadır.¹⁴⁰

Tablo 7: Yıllara göre silah ruhsat harç bedelleri

Yıl	Silah Taşıma Ruhsatı	Kamu Görevli si Silah Taşıma Ruhsatı	Emekli Kamu Görevlisi Silah Taşıma Ruhsatı	Yivli Av Tüfeği Taşıma Ruhsatı	Silah Bulund urma Ruhsatı	Yivli Av Tüfeği Bulund urma Ruhsatı	Yivsiz Av Tüfeği Ruhsatı
2012	2.689,25 TL	-	-	2.689,25 TL	860,50 TL	860,50 TL	21,00 TL
2013	3.092,50 TL	-	-	3.092,50 TL	989,55 TL	989,55 TL	24,15 TL
2014	3.214,00 TL	-	-	3.214,00 TL	1.028,4 0 TL	1.028, 40 TL	25,00 TL
2015	3.538,50 TL	-	-	3.538,50 TL	1.132,3 0 TL	1.132, 30 TL	27,50 TL
2016	3.735,50 TL	-	-	3.735,50 TL	1.195,4 0 TL	1.195, 40 TL	29,00 TL
2017	4.015,50 TL	-	-	4.015,50 TL	1.285,0 5 TL	1.285, 05 TL	31,20 TL

¹⁴⁰ Tablodaki harç tutarları Karabük İl Emniyet Müdürlüğü Silah ve Patlayıcı Maddeler Şube Müdürlüğü Birim Arşivindeki dosyalarda yer alan vergi dairesi alındılarından faydalanılarak oluşturulmuştur.

Yıl	Silah Taşıma Ruhsatı	Kamu Görevlisi Silah Taşıma Ruhsatı	Emekli Kamu Görevlisi Silah Taşıma Ruhsatı	Yivli Av Tüfeği Taşıma Ruhsatı	Silah Bulundurma Ruhsatı	Yivli Av Tüfeği Bulundurma Ruhsatı	Yivsiz Av Tüfeği Ruhsatı
2018	4.596,50 TL	-	-	4.596,50 TL	1.470,90 TL	1.470,90 TL	35,70 TL
2019	5.687,00 TL	-	-	5.687,00 TL	1.819,90 TL	1.819,90 TL	44,10 TL
2020	6.971,00 TL	-	-	6.971,00 TL	2.229,00 TL	2.229,00 TL	54,00 TL
2021	7.606,00 TL	-	-	7.606,00 TL	2.434,00 TL	2.434,00 TL	58,90 TL

Tablodan da anlaşılacağı üzere yivsiz av tüfeği için istenilen harç bedeli, tabanca ve yivli av tüfeği için istenilen harç bedellerinden oldukça düşük tutara sahiptir. Bu durum, bireysel silahlanma eğiliminde olan bireyleri, ekonomik olarak daha az maliyetli olması sebebiyle yivsiz av tüfeğini tercih etmeye yönlendirmektedir.

Sonuç itibarıyla, ülkemizde bireysel silahlanma kapsamında taşınmasına ve bulundurulmasına müsaade edilen silahları edinebilmek için ruhsat düzenlenmesi mecburidir. Nitekim mevzuata göre ruhsatsız silah bulundurmak ve taşımak suç olarak kabul edilmiş, aksi tutum sergileyenlerin para ve hapis cezası ile cezalandırılması hükmolunmuştur.¹⁴¹ Bireysel silahlanma konusunda uygulanan bütün bu mevzuat ve uygulamaların amacı; bireysel silahlanmanın devlet tarafından takibinin yapılarak kayıt dışı silahlanmanın önlenmesi ile bireysel silahlanmanın şiddet olaylarına sebebiyet vermesinin engellenmesidir.

¹⁴¹ 6136 Sayılı Kanun’a aykırı olarak ateşli silahlar ve bunların mermilerini satın alan, taşıyanlar veya bulunduranlar hakkında uygulanacak yaptırımlar için bkz. 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun, m. 13, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6136.pdf>, e.t.: 01.08.2022; “Yivsiz tüfek ruhsatnamesi olmadan yivsiz tüfek bulunduran, satışına aracılık eden, taşıyan veya nakleden” bireyler hakkında uygulanacak yaptırımlar için bkz. 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun, m. 13, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2521&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>, e.t.: 01.08.2022.

Bireysel Silahlanmanın Sebepleri

Saldırı ve savunma maksatlı kullanılan obje anlamındaki silah, tarih boyunca rağbet gören ve elde etmeye yönelik uğruna çaba harcanan bir aygıt olmuştur. Himayesinde bulunduran için bir üstünlük ve güç ifadesi olabilen bu aleti elde etmek amacıyla insanlar çeşitli gerekçeler öne sürmüşlerdir.

Literatürde bireysel silahlanmanın dayandığı gerekçeleri tespit etmeye yönelik birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan biri olan ve bireylerin silah bulundurma amaçlarını saptamaya yönelik 2002 yılında İzmir’de 1653 kişiyle görüşülerek yapılan bir araştırmada; bireylerin %42,93’ü güvenlik, %29,89’u kişisel merak, %8,42’si örf ve adet, %5,16’sı gösteriş ve %13,59’u diğer nedenleri silahlanma sebebi olarak göstermiştir.¹⁴² Benzer biçimde, 2010 yılı Ekim ayı ile 2012 yılı Mart ayı arasında silah ruhsatı almak amacıyla Şanlıurfa’da bulunan bir hastanenin psikiyatri bölümüne başvuran 284 kişi üzerinde yapılan çalışmada bireylerin silahlanma gerekçeleri için şu veriler elde edilmiştir: Buna göre insanların %81’i güvenlik, %6,7’si diğer sebepler, %4,2’si miras kalma, %3,9’u riskli iş, %2,8 yakın çevresindekilerde bulunması, %1’i avcılık ve %0,35’u husumetlisinin bulunmasını silahlanma sebebi olarak belirtmiştir.¹⁴³

Bakırköy Psikiyatri ve Tedavi Araştırma Merkezi tarafından, silah ruhsatı müracaatında bulunan 10.000 kişi üzerinde yapılan araştırmaya göre ise bireylerin silah alma sebepleri %35 iş riski, %23,6 evde bulunsun, %16,7 merak ve hobi, %10,2 avcılık ve atıcılık, %6,8 meslek ve %5,2 hatıra şeklinde dağılım göstermiştir.¹⁴⁴

Bireysel silahlanma sosyal, kültürel, ekonomik ve psikolojik başta olmak üzere birçok nedene dayalı olarak gerçekleşebilmektedir. Yapılan araştırmalarda ortaya konulan verilere göre, bireysel silahlanmanın sebepleri arasında güvenlik olgusu ilk sırada yer almaktadır. Meslek, merak, gösteriş, avcılık-spor, hatıra, kültür, eğlence, gibi nedenler ise literatürde kabul edilen diğer başlıca bireysel silahlanma sebepleridir. Böylesine geniş bir olgu birden fazla nedene bağlı olarak gerçekleşebileceğinden ve bireysel silahlanmanın bütün nedenlerini birer birer irdelemek mümkün

¹⁴² Timur Demirbaş, *Kriminoloji*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2020, s.342.

¹⁴³ Abdullah Atlı vd., *Silah Ruhsatı Rapor Başvuruları: Şanlıurfa Örneği*, Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Dergisi, 2012, s.33.

¹⁴⁴ Levent Eraslan, *Bireysel Silahlanmanın Engellenmesinde STK’ların Rolü ve Önemi (Umut Vakfı Örneği)*, V. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi: Bildiriler Kitabı: Küresel Barış 24-26 Ekim Çanakkale, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çanakkale, 2008, s. 563.

olamayacağından dolayı, çalışmanın bu kısmında bireyleri silahlanmaya iten nedenlerden belli başlı olanları başlıklar halinde ele alınmıştır.

Güvenlik

Güvende olma durumu birey için olmazsa olmaz bir ihtiyaçtır. İnsan kendisi, sevdikleri ve eşyalarının güvenliğinden emin olduğunda kendini rahat ve mutlu hissedecek, kaygılarından arınacaktır. Bu durumda olan bireyin hayat kalitesi artacak ve kendini tamamlanmış olarak görecektir.

Öte yandan kişinin güvende veya güvensiz olması çeşitli nedenlere göre değişkenlik arz etmektedir. Daha evvel de bahsedildiği üzere, bireylerin güvenlik algılarını etkileyen belli başlı sebepler arasında yaşanan yerin özellikleri ve kolluk kuvvetine olan itimat ile suça maruz kalma korkusu gelmektedir.¹⁴⁵ İkamet edilen mahallin düzensizliği, yerleşim yerlerine uzaklığı, metruk binalar ve uygunsuz yapıların fazlalığı, kolluk kuvvetinin görünürlük düzeyinin azlığı, kolluğun imkânlarının ve personel sayısının yetersizliği ve suç oranları ile suçlu sayısının yüksekliği gibi durumlarda insanların güvenliğe dair endişeleri artacaktır. Güvenliğini sağlamak, buna dair kaygılarını gidermek ve kendisini korumak isteyen birey çeşitli yöntemlere başvuracaktır. Nitekim bazı hallerde silahlanma yoluna gitmek bu yöntemlerden biri olabilmektedir. Skogan ve Maxfield (1981) da bireylerin suç korkusundan kaynaklanan kaygı nedeniyle kendi güvenliklerini sağlamak amacıyla silah satın almak gibi tedbirlere başvurabildiğini vurgulamıştır.¹⁴⁶ Değerli maden ve para ticareti yapan kuyumcunun hırsızlığa, yerleşim yerlerinden uzakta hayvancılık veya çiftçilikle uğraşan bireylerin herhangi bir saldırıya uğrama ihtimallerine karşın silah edinmelerinin sebebi, silahın kendilerine sağlamış olduğu güven duygusudur.

Meslek

İnsanların silah sahibi olmasına neden olan bir diğer durum ise icra ettikleri meslekleridir. Bu halde akla en önce polis, jandarma, asker, bekçi gibi özel yasalarına göre silahla görev yapmak zorunda olan güvenlik güçleri gelmektedir. Çünkü bu mesleklere mensup bireyler görevleri gereği zorunlu olarak silah sahibi olmak durumundadırlar. Ayrıca, görevde kullandıkları silahın yanı sıra birden fazla ruhsatlı silah sahibi olmak istediklerinde mevzuat gereği kolay bir şekilde silah edinebilmektedirler. Bu durum görevlerinden emekli olduklarında da geçerliliğini sürdürmektedir.

¹⁴⁵ Güvenlik hakkında detaylı bilgi için “Can Güvenliği Bağlamında Güvenlik” kısmını inceleyiniz.

¹⁴⁶ Osman Dolu vd., Suç Korkusu: Nedenleri, Sonuçları ve Güvenlik Politikaları İlişkisi, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 2010, s.62.

Diğer yandan değerli maden ve para ile haşır neşir olan yahut meskûn mahaller dışında çalışmak zorunda olan bireyler de mesleklerinin doğurabileceği risk nedeniyle silahlanma yoluna gidebilmektedirler.

Merak

Erginlik öncesi dönemini oyuncak silahlarla, yetişkinliğini ise bilgisayar ortamında silahlı savaş oyunları ile geçiren bireyler silaha merak duymakta ve bu merak ileriki yaşlarda kişilerin silah sahibi olmalarına sebebiyet verebilmektedir.¹⁴⁷ Esasen yaşadığı çevrede, sosyal medyada, oynadığı video oyunlarında veya izlediği sinema filmlerinde silaha ve silahlanmış kişilere maruz kalan bireyler silaha heves duyabilmektedirler.

Gösteriş

İnsanlar hayatları boyunca değişik sosyal, kültürel, psikolojik ve fizyolojik ihtiyaçlara gereksinim duymuşlar ve bu gereksinimlerini karşılamak için tüketim eyleminde bulunmuşlardır. Ancak günümüz toplumunda tüketim farklı bir role bürünmüş, ihtiyaçları gidermenin yanı sıra gösterişe kaçmak, prestij elde etmek, itibar kazanmak, keyif almak ve toplumsal konum sahibi olmak için de yapılı hale gelmiştir.¹⁴⁸ Bu görüşten yola çıkılarak, bireylerin silah sahibi olmak istemelerinde, silahın kendilerine bir sosyal statü, güç veya ayrıcalık kazandıracağı düşüncesinin yer aldığını söylemek mümkündür.

Avcılık-Spor

Çoğu birey bir tutku gereği veya spor maksatlı olarak avcılık faaliyetinde bulunmakta; hatta bununla ilgili kulüplere üye olmakta, organizasyonlara katılmaktadırlar. Birçok insan bu durumu gerekçe göstererek silah sahibi olabilmektedir.

Hatıra

Silah kimi durumlarda herhangi bir eşya gibi hediye konusu olabilmekte, kimi durumlarda da miras yoluyla sonraki nesillere intikal edebilmektedir. Bu gibi haller silahın manevi değeri olan bir objeye dönüşmesine sebebiyet vermekte ve bireysel silahlanmanın ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Kültür

Silah sahibi olmak istemenin altında yatan bir diğer gerekçe de toplumun benimsediği kültürel değerlerdir. Silah sahipliğinin önemsendiği ve bir mezyet olarak kabul edildiği toplumlarda bireysel silahlanma oranı yüksektir. Böyle toplumlarda silahlanma olgusu kültürel değerlerin bir parçası

¹⁴⁷ İrfan Kalaycı, age., s.30.

¹⁴⁸ Bilge Villi, Aşırı Tüketime Karşı Bir Yaşam Biçimi Olarak "Freeganizm", s.131.

gibi kuşaktan kuşağa aktarılmakta ve devamı sağlanmaktadır.¹⁴⁹ Öte yandan silah Türk kültürü açısından da önemli bir kavramdır. Nitekim “at, avrat, pusat (silah)” vecizesi Türk kültüründeki silah sevdasına ilişkin eğilimi gözler önüne sermektedir.¹⁵⁰

Eğlence

Bireysel silahlanmanın gerçekleşmesindeki unsurlardan biri de insanların silahı eğlence anlarında veya mutluluklarını paylaşmak istedikleri zamanlarda kullanmak istemeleri amacıyla. Kimi zaman bizzat kendimiz, kimi zaman da medya yoluyla birçok defa düğün ve asker eğlencelerinde yahut maç sonu sevinç gösterilerinde silah kullanıldığına şahit olmaktadır. Bu gibi durumlar silahın insanlar tarafından bir eğlence aracı olarak da kullanıldığına işaret etmektedir.

Daha evvel de değinildiği üzere bireysel silahlanma birçok nedene dayalı gerçekleşebilecek bir olgudur. Yukarıda başlıklar halinde işlenenler bu işin gerçekleşmesinde öne sürülen belli başlı gerekçelerdir. Diğer taraftan insanlar suç işlemek için veya kendisine asker-polis rolü biçerek saldırıya uğrayan vatanını korumak için de silahlanabilmektedirler.¹⁵¹ Bunların her biri bireysel silahlanma için gerekçe gösterilebilecek birer örnektir.

¹⁴⁹ Şerif Avcı, Bireysel Silahlanma ve Toplumsal Şiddet Samsun Çarşamba İlçesi Örneği, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 2018, s.44.

¹⁵⁰ Timur Demirbaş, Kriminoloji, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2020, s.342.

¹⁵¹ İrfan Kalaycı, age., s.29.

KARABÜK’TE BİREYSEL SİLAHLANMA VE CAN GÜVENLİĞİNDEN SİLAH TAŞIMA

Araştırmamızın bu kısmına kadar olan süreçte ilk olarak silah, silahlanma, bireysel silahlanma, silah taşıma, silah bulundurma ve güvenlik olgularının kavramsal çerçevesi ele alınmış; ardından ikinci bölümde, bireysel silahlanmanın dünyadaki ve ülkemizdeki durumu sayısal verilerle aktarılmaya çalışılmış ve bireysel silahlanmanın ülkemizdeki yasal durumu incelenmiştir; ayrıca bireysel silahlanmaya yol açan nedenler genel hatlarıyla irdelenmiştir.

Üçüncü bölümde ise Karabük özelinde bireysel silahlanma ve can güvenliğinden silah taşıma durumu araştırılmıştır. Bunun için ilk etapta Karabük ilinin tarihi, demografisi, ekonomisi ve polis sorumluluk bölgesinde meydana gelen olayların durumu genel hatlarıyla incelenecektir. Çünkü bir yerleşim yerinin tarihsel geçmişi, ekonomik yapısı, demografisi ve asayiş durumu gibi kıstasların, o mahaldeki bireysel silahlanma verilerinin şekillenmesinde önemli etkenler olduğu düşünülmektedir. Ardından Karabük Emniyet Müdürlüğünden elde edilen veriler doğrultusunda Karabük’ün bireysel silahlanma durumu resmedilecektir. Son olarak da araştırma soruları çerçevesinde, can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma ruhsatına sahip bireylerin dosyaları ve defter kayıtları üzerinde yapılan doküman incelemesi neticesinde elde edilen bulgular irdelenecektir.

Karabük Hakkında Genel Bilgiler

Tarihi

Karabük’ün de içinde yer aldığı coğrafyada insan yerleşiminin tarihi bir hayli eskidir. Nitekim burası Eski Çağ’da Paflagonya olarak adlandırılmaktaydı. Bölgede milattan önce (M.Ö.) 1200 dolaylarında Hititlerin yıkılmasının ardından Firikler, Kimmerler, Lidyalılar ve Persler gibi uygarlıklar hüküm sürmüştür. M.Ö. 64’te Romalıların himayesine geçen bu coğrafya, milattan sonra (M.S.) 395’te İmparatorluğun ikiye bölünmesiyle birlikte Bizans İmparatorluğuna geçmiştir. Uzun bir Bizans Döneminin ardından 1071 yılında Türklerin Anadolu’ya girmesiyle beraber, 1084 yılında Anadolu Selçuklu Devleti tarafından ele geçirilmiştir. Ancak bu tarihten sonra da Bizans ve Selçuklu arasında devamlı olarak el değiştiren bölge, 1213 yılında yeniden Türklerin kontrolü altına girmiştir. Anadolu Selçuklu Devletinin yıkılışının ardından Çobanoğlu, Umuroğulları ve Candaroğulları Beyliklerinin yönetiminde bulunan burası, Fetret Devri’nin ardından 1416 tarihinde Çelebi Mehmet döneminde

Osmanlı Devleti'ne geçmiştir.¹⁵²

Bugünkü Karabük'ün de içinde yer aldığı topraklar 15. ve 16. yy'da Bolu Sancağı'nın Taraklıborlu Kazası'na bağlı konumdadır. Tanzimat Fermanı'nın ilanının ardından yapılan idari düzenlemeyle Kastamonu Vilayeti'nin Safranbolu Kazası'nın Aktaş Nahiyesi'ne bağlanmıştır. Millî mücadele döneminde de Kastamonu'ya bağlı olan Karabük, Cumhuriyet'in ilanı sonrası 1927 senesi itibarıyla Zonguldak İli bünyesindeki Safranbolu İlçesinin Aktaş Bucağı sınırları içinde yer almıştır.¹⁵³ O tarihlerde Öğlebeli isimli köy bünyesinde bulunan bir mahalle konumundaki Karabük'te,¹⁵⁴ 1937 yılında Türkiye'nin ilk demir çelik fabrikasının buraya kurulması sonucu nüfusun artmasıyla 1939 yılında belediye kurulmuştur. 1941 yılında nahiye, 1953'te ilçe olan Karabük; 550 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Zonguldak'ın Yenice, Safranbolu ve Eflani ilçeleri ile Çankırı'nın Eskipazar ve Ovacık ilçelerini bünyesine katarak, 6 Haziran 1995'ten itibaren ülkenin idari yapısında 78. il olarak yerini almaya başlamıştır.¹⁵⁵

Cumhuriyet'in ilk zamanlarındaki sanayileşme programları çerçevesinde, inşası planlanan demir çelik fabrikasının yapımı için kuruluş yeri olarak Karabük seçilmiştir. Bu seçimde fabrikanın, enerji ihtiyacını karşılamak için kullanılacak olan kömür kaynaklarının yer aldığı Zonguldak'a yakınlığı, şehrin Ankara-Zonguldak demiryolu güzergâhında bulunması ve muhtemel bir askeri saldırı girişimine karşı bölgenin güvenli olması belirleyici olmuştur.¹⁵⁶ Fabrikanın kurulacağı alanın netleşmesinin ardından 3 Nisan 1937 günü dönemin Başbakanı İsmet İnönü ile İngiltere Büyükelçisi tarafından ülkenin ilk demir çelik fabrikasının temeli atılmıştır.¹⁵⁷ Bu tesisin inşası aynı zamanda ülkenin sanayileşme sürecinde de önemli bir yer edinmektedir.

Demografisi

Karabük'ün demografik yapısının şekillenmesinde, kuşkusuz şehrin kuruluşunda önemli aktörlerden biri olan demir çelik fabrikası

¹⁵² Karabük İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Tarihçe, <https://karabuk.ktb.gov.tr/TR-63710/tarihce.html>, e.t.: 01.11.2022.

¹⁵³ Metin Tuncel, Karabük, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, s. 372-373, <https://islamansiklopedisi.org.tr/karabuk>, e.t.: 01.11.2022.

¹⁵⁴ Metin Tuncel, age., s.372, e.t.: 01.11.2022.

¹⁵⁵ Türkiye Kültür Portalı, Karabük, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/karabuk/genelbilgiler>, e.t.: 10.11.2022.

¹⁵⁶ Murat Koraltürk, Karabük Demir Çelik İşletmeleri, Atatürk Ansiklopedisi, <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/karabuk-demir-celik-isletmeleri/>, e.t.: 10.11.2022; Metin Tuncel, age., s.373, e.t.: 01.11.2022.

¹⁵⁷ Murat Koraltürk, age., e.t.: 10.11.2022.

birincil sayılabilecek etkindir. Fabrikanın büyümesi sonucu burada, haddehane gibi demir çelik sanayisiyle ilintili başka teşekküller de ortaya çıkmıştır. Bu durum kentte artan bir iş gücü ihtiyacı doğurmuştur. İşçi ihtiyacı, kentin ilçeleri ile başta Zonguldak, Bartın, Kastamonu ve Çankırı olmak üzere çevre illerden göçün gelmesine ve şehrin büyümesine neden olmuştur.¹⁵⁸

1990'lı yıllarda yurt çapında baş gösteren ekonomik problemlerden Karabük de ciddi bir şekilde etkilenmiştir. 1994 senesinde 6000 civarında çalışana sahip olan fabrika, teknolojisini eskiye yetersiz kalmış ve sürekli olarak zarar eder bir hâl almaya başlamıştır. Bu durum nihayetinde fabrikanın 03 Ocak 1995 tarihinde özelleştirilmesi ile sonuçlanmıştır.¹⁵⁹ Özelleştirmenin ardından fabrikada işçi sayısının azaltılması uygulamasına gidilmiştir. 1990'lara kadar aldığı göçlerle kalabalıklaşan şehrin nüfusu özelleştirmeye beraber azalmaya başlamıştır. Öyle ki 1990 senesinde 105.373 olan şehrin nüfusu 2000'de 100.749'a gerilemiştir.¹⁶⁰

Özelleştirmeyi takiben, istihdam amacıyla Karabük'ten Ankara ve İstanbul gibi büyükşehirlere göç başlamıştır. Ancak 2007 yılında kente üniversite kurulmasıyla beraber şehir tekrar göç alan bir yer haline gelmiştir. Üniversite de tıpkı demir çelik fabrikası gibi şehrin gelişiminde ve demografik yapısının gelişmesinde çok önemli bir rol oynamıştır.¹⁶¹

Karabük'ün demografik hareketine yönelik geçmişine değindikten sonra, çalışmanın zaman bakımından kısıtlandığı 2012-2021 yıllarını içine alan 10 yıllık zaman dilimindeki merkez ve ilçelerinin genel nüfus verileri, aşağıda tablolar halinde düzenlenmiştir.

¹⁵⁸ Barış Sarıköse, Köyden Şehre: Karabük'ün Kuruluşu ve Şehirleşme Süreci, Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2020, s.72.

¹⁵⁹ Barış Sarıköse, age., s.74.

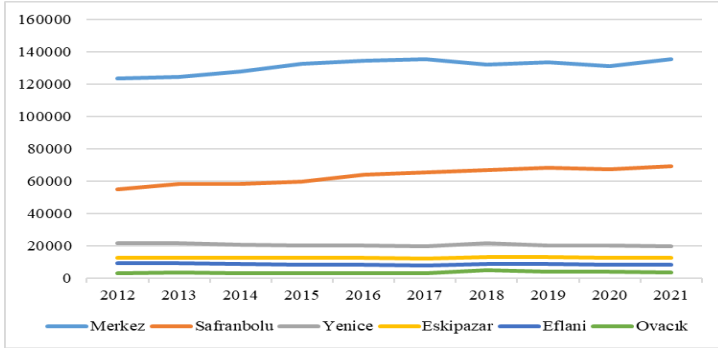
¹⁶⁰ Ali Karatay, Bir Fabrika Kentin Sosyal ve Siyasal Tarihi: Karabük ve KDÇF 1937-1995, Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Karabük, 2017, s.218.

¹⁶¹ Barış Sarıköse, age., s.76.

Tablo 8: Karabük'ün merkez ve ilçelerinin 2012-2021 yıllarına ait nüfus bilgileri

Yıllar	Merkez	Safranbolu	Yenice	Eskipazar	Eflani	Ovacık	Toplam
2012	123616	55170	21539	12519	9108	3193	225145
2013	124711	58373	21671	12717	9333	3446	230251
2014	127658	58295	20750	12544	8918	3168	231333
2015	132658	59800	20421	12493	8499	3107	236978
2016	134406	63965	20186	12441	8307	3042	242347
2017	135737	65350	20057	12144	8085	3080	244453
2018	131989	67042	21625	13185	9088	5085	248014
2019	133615	68440	20310	12996	8823	4274	248458
2020	131186	67245	20116	12586	8576	3905	243614
2021	135351	69449	19854	12550	8409	3674	249287

(Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>)

Grafik 1: Karabük'ün merkez ve ilçelerinin 2012-2021 yıllarına ait nüfus bilgileri grafiği

(Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>)

Yukarıda yer alan tablo ve grafikteki verilere göre, Karabük il merkezinin sahip olduğu nüfusun ilçelere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. İlçeler arasında ise Safranbolu'nun en kalabalık konumunda bulunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, grafiğe göre 2012'den 2021 yılına kadar olan dönemde il merkezi ve Safranbolu'nun nüfusunda artış yaşandığı görülürken; Eflani, Eskipazar, Ovacık ve Yenice ilçelerinde kayda değer bir farklılık gerçekleşmemiştir.

Tablo 9: Karabük'ün 2012-2021 yıllarına ait kadın-erkek nüfuslarına ilişkin bilgiler

Yıllar	Erkek		Kadın		Toplam
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	
2012	113852	51%	111293	49%	225145
2013	117075	51%	113176	49%	230251
2014	117450	51%	113883	49%	231333
2015	119332	50%	117646	50%	236978
2016	122106	50%	120241	50%	242347
2017	122999	50%	121454	50%	244453
2018	124596	50%	123418	50%	248014
2019	124291	50%	124167	50%	248458
2020	121875	50%	121739	50%	243614
2021	124524	50%	124763	50%	249287

(Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>)

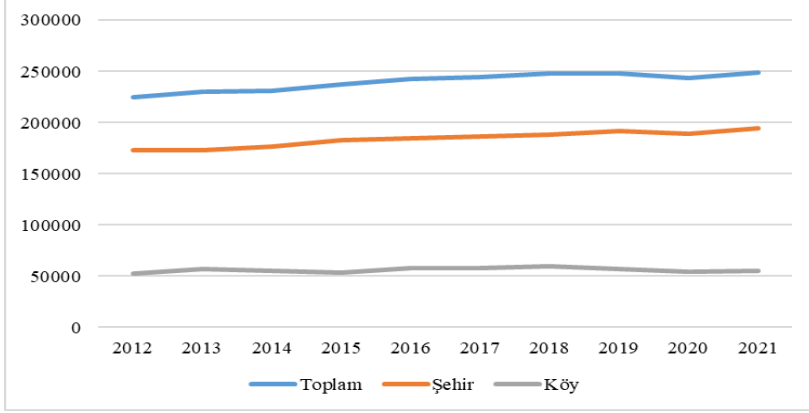
Karabük'te 2012-2021 seneleri arasında kadın ve erkek nüfusuna ilişkin veriler ele alındığında hemen hemen birbirlerine eşit denilebilecek kadar yakın olduğu görülmektedir. Ayrıca yıllara göre kadın-erkek nüfusunun oranında dikkat çeken bir farklılık yaşanmamıştır.

Tablo 10: Karabük'ün 2012-2021 yıllarına ait köy ve şehirde yaşayanların nüfuslarına ilişkin bilgiler

Yıllar	Köy		Şehir		Toplam
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	
2012	52200	23%	172945	77%	225145
2013	57495	25%	172756	75%	230251
2014	54910	24%	176423	76%	231333
2015	53837	23%	183141	77%	236978
2016	57934	24%	184413	76%	242347
2017	58003	24%	186450	76%	244453
2018	59372	24%	188642	76%	248014
2019	56922	23%	191536	77%	248458
2020	54080	22%	189534	78%	243614
2021	54869	22%	194418	78%	249287

(Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>)

2012-2021 döneminde, Karabük'te köyde ve şehirde yaşayanların nüfusuna dair verilere bakıldığında oransal anlamda anormal bir değişimin gerçekleşmediği görülmektedir. Nüfusun yüzde 75 ila yüzde 78'inin şehirde yaşadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Şehir nüfusu polis, köy nüfusu ise jandarma sorumluluk bölgesi olarak değerlendirildiğinde, polis sorumluluk bölgesinin yaklaşık üç kat daha kalabalık bir insan topluluğuna ev sahipliği yaptığı anlaşılmaktadır.

Grafik 2: Karabük'ün 2012-2021 döneminde köy ve şehir nüfusunda meydana gelen değişim

(Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>)

Karabük'ün 2012 ve 2021 yılları arasındaki dönemde, nüfusunda meydana gelen değişimin yer aldığı Grafik 2 incelendiğinde, köy nüfusunun seyrinde yatay eksenli bir görünüm sergilendiği, dolayısıyla kayda değer bir değişim yaşanmadığı görülmektedir. Ancak şehir nüfusunda ve toplam nüfusta artış gerçekleşmiştir. Aynı durum ülke geneli için de geçerlidir. Ülke genelinin son 10 yıllık döneminde toplam nüfus ve şehir nüfusu artarken köy nüfusunda artış yaşanmamıştır.¹⁶² Bu konuda Karabük ile ülke geneli arasında benzerlik bulunduğu anlaşılmaktadır.

Ekonomisi

Karabük'ün ekonomisi genel itibarıyla sanayi sektörü ağırlıklıdır. Daha önceki başlıklarda da değinildiği üzere, ilin kuruluşunda önemli bir role sahip olan demir çelik fabrikası, şehirde yaşayan insanlar için en önemli geçim kaynaklarının başında gelmektedir. 30 Haziran 2022 tarihi itibarıyla 4173 çalışana sahip olan fabrika,¹⁶³ kentte yüksek istihdam sağlayan bir tesis konumundadır. Bu bakımdan demir çelik sanayisi şehrin ekonomisinin can

¹⁶² <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>, e.t. 13.11.2022.

¹⁶³ https://www.kardemir.com/kardemirde_calisma_ortami, e.t. 14.11.2022.

damarındır. Kentte yer alan diğer haddehane ile dökümhaneler de demir çelik sanayisiyle bağlantılı iş sahalarındandır. Bu tür işletmeler de istihdam bakımından yüksek paya sahiptir. Ayrıca son zamanlarda orman ürünleri, tekstil, çimento ve mermer gibi çeşitli kollar ilin ekonomisine fayda sağlamaktadır. Yenice ilçesinin yüzde 87 oranında ormanlık alana sahip olması, orman ürünlerinin bir geçim kaynağı olarak değerlendirilmesine imkân tanımaktadır. Eflani ilçesinde bulunan mermer yataklarında üretilen mermerlerin çoğunluğu yurt dışına gönderilerek şehre önemli bir ekonomik girdi sağlamaktadır.¹⁶⁴

Şehrin sosyal gereksinimlerine yönelik taleplerin çoğunu karşılamada öncül pozisyonda bulunan Safranbolu; köklü geçmişi, geleneksel evleri ve diğer özellikleriyle ilgi çeken bir turizm bölgesidir.¹⁶⁵ İlçeyi ziyaret amacıyla gelen turistler, şehrin ekonomisine önemli katkıda bulunmaktadır.

Öte yandan, Karabük Üniversitesinde 47.659 öğrencinin öğrenim gördüğü¹⁶⁶ göz önüne alındığında, burası da kent ekonomisinin büyümesinde önemli rol üstlenmektedir. Nitekim üniversite eğitimi için şehre gelen yerli ve yabancı öğrenciler; barınma, beslenme, sosyal vb. ihtiyaçlarını gidermek amacıyla yaptıkları harcamalar sayesinde kentin ekonomik durumuna etki etmektedirler.¹⁶⁷

Olay Durumu

İkamet edilen bölgenin özellikleri (başıboş yapıların fazlalığı, aydınlatması yetersiz sokakların çokluğu vs.) ile bireylerdeki suça maruz kalma korkusunun, güvenlik algısını şekillendiren faktörler arasında yer aldığı önceki bölümlerde ele alınmıştı.¹⁶⁸ Yapılan bilimsel çalışmaların çoğunda bireysel silahlanmanın nedenleri arasında güvenlik olgusunun ilk

¹⁶⁴ <https://karabuk.tarimorman.gov.tr/Menu/26/Karabuk-Ve-Tarim>, e.t. 14.11.2022.

¹⁶⁵ https://www.karabuk.bel.tr/icerik.asp?i_id=40, e.t. 14.11.2022.

¹⁶⁶ 2021 yılı itibariyle Karabük Üniversitesinde kayıtlı öğrenci sayısı için bkz. “Karabük Üniversitesi 2021 Yılı İdare Faaliyet Raporu”, <https://strateji.karabuk.edu.tr/yuklenen/dosyalar/126312022121803.pdf>, s. 49, e.t. 14.11.2022.

¹⁶⁷ Ahmad Farhad Rasuli ve Ali Konak, Üniversitelerin Bağlı Bulunduğu Şehrin Ekonomik Gelişimine Katkısı: Karabük Üniversitesindeki Yabancı Öğrenciler Üzerine Bir Uygulama, Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2022, s.100.

¹⁶⁸ Güvenlik hakkında detay için “1.5. Can Güvenliği Bağlamında Güvenlik” kısmını inceleyiniz.

sırada yer edindiği dikkate alındığında,¹⁶⁹ insanların silah ruhsatı taleplerinde de bu hususların, diğer bir ifadeyle yaşadıkları yerleşim yerinin asayiş durumunun etkili olduğu düşünülmektedir. O nedenle bu kısımda Karabük'ün güvenlik durumunu ortaya koymak amacıyla, polis sorumluluk sahasında meydana gelen asayiş olayları ile silahla işlenen şiddet olaylarına ilişkin sayısal veriler irdelenmiştir.

2012 – 2021 yıllarını kapsayan dönemde, Karabük'te polis sorumluluk sahasında meydana gelen asayiş olaylarının yıllar bazındaki dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.¹⁷⁰

Tablo 11: Karabük ve ülke geneli polis sorumluluk bölgesinde 2012-2021 yılları arasında meydana gelen asayiş olayları

Yıllar	Karabük							
	Kişilere Karşı		Malvarlığına Karşı		Diğer		Toplam	
	Sayı	Nüfusa Oranı	Sayı	Nüfusa Oranı	Sayı	Nüfusa Oranı	Sayı	Nüfusa Oranı
2012	2267	1,3%	755	0,4%	2435	1,4%	5457	3,1%
2013	2025	1,1%	679	0,4%	2692	1,5%	5396	3,1%
2014	2475	1,4%	838	0,4%	2941	1,6%	6254	3,5%
2015	2878	1,5%	841	0,4%	3122	1,7%	6841	3,7%
2016	2853	1,5%	770	0,4%	2768	1,5%	6391	3,4%
2017	2620	1,4%	937	0,5%	3035	1,6%	6592	3,5%
2018	2655	1,4%	932	0,5%	2797	1,5%	6384	3,3%
2019	2585	1,3%	839	0,4%	2468	1,3%	5892	3%
2020	2426	1,3%	766	0,4%	2550	1,3%	5742	3%
2021	2705	1,4%	843	0,4%	2806	1,4%	6354	3,2%
Toplam	25489	-	8200	-	27614	-	61303	-

(Kaynak: Karabük Emniyet Müdürlüğü)

Tabloda yer alan verilere göre, Karabük özelinde en fazla meydana gelen olay türünün “diğer” kategorisinde tasnif edilenlerin olduğu anlaşılmaktadır. İş kazası, diğer kazalar, kayıp şahıs, intihara teşebbüs, zehirlenme, buluntu şahıs vb. olaylar bunlar arasındadır. Ardından sırasıyla “kişilere karşı işlenen suçlar” ve “malvarlığına karşı işlenen suçlar”

¹⁶⁹ Detay için “2.3.1. Güvenlik” bölümünü okuyunuz.

¹⁷⁰ Tablonun Karabük'e ilişkin kısmı, Karabük Emniyet Müdürlüğünden temin edilenler ile Tablo 10'daki verilerden faydalanılarak oluşturulmuştur.

gelmektedir. Yıllar bazında izlenildiğinde de yine bu sıralama değişmemektedir.

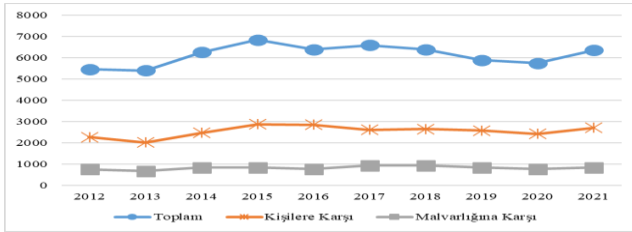
Olay verilerinin nüfusa oranları esas alınarak Karabük ile ülke geneli arasında mukayese yapılmak istenildiğinde iki bölge arasında anlamlı bir benzerlik görülmemiştir. Gerçekleşen olay sayısının nüfusa oranına göre Karabük, ülke genelinin bir hayli üzerinde yer almaktadır.¹⁷¹ Diğer taraftan, hem Karabük'te hem de ülke genelinde 2014 ile 2018 dönemi, meydana gelen olay sayısının nüfusa olan oranlarının en yüksek olduğu dönemdir. Bu yönüyle asayiş olayları bağlamında Karabük'ün ülke geneli ile benzerlik taşıdığı görülmektedir. Öte yandan, olay sayılarındaki artış ve azalış durumu ele alındığında, 2015 ile 2019 yılları arasında her iki bölgede de

¹⁷¹ EGM Faaliyet Raporlarında yer alan veriler esas alındığında ülke genelindeki polis sorumluluk bölgesinde meydana gelen toplam asayiş olay sayıları ve şehir nüfusuna oranları şu şekildedir: 2012 yılı olay sayısı:1556708 (nüfusa oranı: yüzde 2,6); 2013 yılı olay sayısı:1640037 (nüfusa oranı: yüzde 2,3); 2014 yılı olay sayısı:289198 (nüfusa oranı: yüzde 0,4); 2015 yılı olay sayısı:256059 (nüfusa oranı: yüzde 0,3); 2016 yılı olay sayısı:250338 (nüfusa oranı: yüzde 0,3); 2017 yılı olay sayısı:287011 (nüfusa oranı: yüzde 0,4); 2018 yılı olay sayısı:202897 (nüfusa oranı: yüzde 0,2); 2019 yılı olay sayısı:164740 (nüfusa oranı: yüzde 0,2). Ancak 2020 ve 2021 yıllarına ait olay verileri, ilgili tarihlere ait faaliyet raporlarında yer almadığından burada gösterilememiştir. Öte yandan, tarafımızca EGM'nin 2013 ve 2014 yıllarına ait faaliyet raporlarındaki 2013 yılı için belirtilen toplam asayiş olay verilerinde bir farklılık bulunduğu tespit edilmiştir. Nitekim 2013 yılı faaliyet raporundaki 2013 yılı toplam asayiş olay sayısı 1.640.037 iken 2014 yılı faaliyet raporundaki 2013 yılı toplam asayiş olay sayısı 324.084 olarak belirtilmiştir. Detay için bkz. "EGM 2013 Yılı Faaliyet Raporu", http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/A4bOS+egm_13_fp.pdf, s. 22, e.t.: 06.03.2023.; "EGM 2014 Yılı Faaliyet Raporu", http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/jW60O+EGM_2014_yili_idare_faaliyet_raporu.pdf, s. 20, e.t.: 06.03.2023.; "EGM 2015 Yılı Faaliyet Raporu", http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/PKgl6+EGM_FAALIYET_RAPORU_2015.pdf, s. 20, e.t.: 06.03.2023.; "EGM 2016 Yılı Faaliyet Raporu", http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/DovYW+egm_16_fp.pdf, s. 16, e.t.: 06.03.2023.; "EGM 2017 Yılı Faaliyet Raporu", http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/Tm2LI+egm_17_fp.pdf, s. 16, e.t.: 06.03.2023.; "EGM 2018 Yılı Faaliyet Raporu", http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/Tm2LI+egm_17_fp.pdf, s. 16, e.t.: 06.03.2023.; "EGM 2019 Yılı Faaliyet Raporu", http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/FaxeK+EGM_2019-IDARE-FAALIYET-RAPORU.pdf, s. 18, e.t.: 06.03.2023.;

aynı yönde artış veya azalış yaşanması, ülke geneli ile Karabük'ün ortak özelliğini yansıtan bir diğer husustur.

Tabloda göze çarpan bir diğer husus da, Karabük ilindeki olay verilerinin 2019 ve 2020 yıllarında azalmasıdır. 2020 yılı için bu durumun nedenleri arasında koronavirüs pandemisinin de yer alması kuvvetle muhtemeldir. Zira 2020 yılında hayatımıza giren küresel salgın, beraberinde devlet tarafından hayata geçirilen sokağa çıkma yasağı gibi birtakım tedbirleri getirmiştir. Ayrıca, alınan tedbirlerin uygulanışını denetlemek için görevli bulunan kolluk güçlerinin sokaktaki görünürlük düzeyi de artmıştır. Bu nedenler ve insanların evlerinde kalmalarından ötürü, asayiş olaylarında düşüş yaşandığını söylemek mümkündür.¹⁷² Nitekim TÜİK verileri esas alındığında, 2020 yılından itibaren cezaevine giren hükümlü sayısında düşüş gerçekleşmesi bu çıkarımı destekler niteliktedir.¹⁷³

Yukarıda bahsedilen hususların yanında, Karabük'te kişilere karşı işlenen suçlar ile malvarlığına karşı işlenen suçlar irdelendiğinde her iki suç kategorisinin de yıllar bazında sayıca çoğaldığı görülmektedir. Nitekim 2012 yılında 2267 olan “kişilere karşı işlenen suç” sayısı, 2021 yılında 2705'e yükselerek yüzde 19,3 artış gerçekleştirmiştir. Aynı şekilde “malvarlığına karşı işlenen suçlar” incelendiğinde; 2012'deki 755 olan olay sayısı, 2021 yılında 843'e yükselerek yüzde 11,6 oranında artmıştır. Her ne kadar bu sonuç, Karabük'te on yıllık dönemde, kişilere ve mala karşı işlenen suçların sayıca çoğaldığını gösterse de, nüfusa olan oranına bakıldığında sonucun pek değişmediği anlaşılmaktadır.

Grafik 3: Karabük'ün 2012-2021 yılları arasında polis sorumluluk bölgesinde meydana gelen asayiş olaylarına ilişkin grafik¹⁷⁴

¹⁷² Suç verilerinin azalış veya artışında sosyolojik, ekonomik, psikolojik, demografik vs. birçok etken yer alabilir. Çalışma sınırını aşmamak amacıyla suç verilerinde yaşanan artış veya azalışa dair çok yönlü bir irdeleme yapılmamıştır.

¹⁷³ Detay için bkz. <https://turkiyeyapori.com/arastirma/suc-ve-ceza-turkiyede-suc-oranlari-10489/>, e.t. 11.02.2023.

¹⁷⁴ Diğer kategorisindeki olayların şiddet ile bir ilişkisi bulunmadığı, dolayısıyla can güvenliği sebebiyle bireysel silahlı saldırıda etkin bir rolünün olmayacağı değerlendirilmektedir. Bu nedenle Grafik 3'te, “diğer” kategorisine yer verilmemiştir.

Olay sayıları baz alınarak oluşturulan yukarıdaki grafik irdelendiğinde, meydana gelen toplam olay sayısında yıllar bazında istikrarlı bir artışın yaşanmadığı ve dalgalı bir görünüm sergilendiği karşımıza çıkmaktadır. Diğer taraftan; yaralama, öldürme, tehdit, cebir, cinsel saldırı gibi olayların üst başlığı olan “kişilere karşı işlenen suçlar” ile hırsızlık, mala zarar verme, dolandırıcılık gibi vakaların yer aldığı “malvarlığına karşı işlenen suçlar” için de aynı durum söz konusudur. Bu olay türlerinin artış ve azalış seyri de dalgalı bir biçimdedir. Tabi bu artış ve azalıştaki dalgalanma, birden fazla değişkene bağlı bir mevzudur. Ekonomik ve siyasal hadiseler, suç işlemek amacıyla doğan imkânlar, aile birliğinde yaşanan değişim, demografik hareketlilik, nüfusun çok çeşitliliği, gelir adaletsizliği¹⁷⁵ ile kolluk birimlerinin etkinliği gibi nedenler, suç sayısının artış veya azalışını etkileyen hususlardır. Karabük’te yaşanan bahse konu suç sayısındaki dalgalanmanın nedeninin tespiti için bu sebeplerin ayrı ayrı ele alınmasında fayda bulunmaktadır. Çalışma konusunun dışına çıkmamak amacıyla bu husus üzerine yoğunlaşmamıştır.

Netice itibarıyla, elde edilen veriler ölçeğinde her ne kadar Karabük’ün asayiş durumu bakımından ülke genelinin üzerinde yer aldığı anlaşılrsa da, benzer özelliklere sahip olduğu kısımlar da bulunmaktadır. Ancak bilimsel açıdan daha sağlıklı ve karşılaştırılabilir bir değerlendirme yapılabilmesi için rasyonel ve eksiksiz verilere gereksinim duyulduğu aşîkârdır.

Silahla İşlenen Olaylar

İnsanların kendini korumak ve can güvenliğini sağlamak istemesi, bireysel silahlanmanın nedenlerinden biridir. Yasal olarak da devlet tarafından bu amaca yönelik imkân tanınmıştır.¹⁷⁶ Her ne kadar silah, güvenliği sağlamaya yardımcı olsa da; aynı zamanda şiddet olaylarında başrolde yer aldığı ve acı kayıplara yol açtığı göz ardı edilmemelidir. Nitekim basında silahın kullanıldığı birçok olumsuz içerikli habere rastlamak mümkündür.

Aşağıdaki tabloda, 2012 – 2021 yılları arasındaki dönemde, Karabük’ün polis sorumluluk sahasında meydana gelen ve silahın kullanıldığı yahut ele geçirildiği şiddetle ilişkili (“kişilere karşı” ve “malvarlığına karşı” işlenen) olaylara yer verilmiştir. Ayrıca bu silahların

şiddetle ilişkili olan “kişilere karşı işlenen suçlar” ile “malvarlığına karşı işlenen suçlar” dâhil edilmiştir.

¹⁷⁵ Zahir Kızmaz, Gelişmekte Olan Ülkelerde Suç: Suç Oranlarının Artışı Üzerine Sosyolojik Bir Çözümleme, Mukaddime, 2012, s. 70.

¹⁷⁶ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 7-1.a, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 03.12.2022.

ruhsatlı ve ruhsatsız şekilde ayrımı yapılarak tabloya işlenmiştir. Bu çalışmada böyle bir bölüme yer vermekteki amaç şudur: “Kişilere karşı” ve “malvarlığına karşı” işlenen suçlar, bireylerde suç korkusuna neden olabilecek cinsten suçlardır. Hele ki bu olaylarda bir de silah kullanıldığında, insanlardaki suça maruz kalma endişesi ve güvenliğe dair kaygı daha da yüksek olabilmektedir. Bu nedenle Tablo 12’de yer alan olayların tamamı için elde edilen veriler, can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma ruhsatı taleplerinde belirleyici olabilecek hususlardır.

Karabük’te polis sorumluluk bölgesinde 2012 – 2021 yılları arasında toplam 50 adet silahlı olay meydana gelmiştir.

Tablo 12: 2012-2021 yılları arasında polis sorumluluk bölgesinde meydana gelen silahlı olaylar

Olay İsmi	Durumu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Toplam
Dolandırcılık	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Evden Hırsızlık	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Hakaret	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Kasten Öldürme	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	2	0	1	1	0	4
Kasten Öldürmeye Teşebbüs	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	2	1	1	0	5	9
Kasten Yaralama	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	3	5	2	3	3	16
Mala Zarar Verme	Ruhsatlı	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nitelikli Yağma	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otodan Hırsızlık	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Taksirle Yaralama	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ruhsatsız	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
Tehdit	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2

Olay İsmi	Durumu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Toplam
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	0	2	3	0	3	8
Yağma (Gasp)	Ruhsatlı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ruhsatsız	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Toplam	Ruhsatlı	0	0	1	0	0	1	0	2	2	1	7
	Ruhsatsız	0	0	0	0	1	7	9	8	4	14	43

(Kaynak: Karabük Emniyet Müdürlüğü)

Aynı dönemde bu suç kategorilerinde toplam 33689 olay vuku bulunduğu hesaba katıldığında, Karabük'te gerçekleşen olayların yüzde 0,15'inde silah kullanıldığı veya ele geçirildiği anlaşılmaktadır. Tablodaki olaylarda kullanılan yahut ele geçirilen silahların taşınması veya bulundurulmasının izne bağlı olduğu kabul edilirse; meydana gelen her silahlı olaydaki silahların yüzde 14'ünün ruhsatlı, yüzde 86'sının da ruhsatsız olduğu sonucu ortaya çıkacaktır. Ancak, kullanılan veya ele geçirilen silahların cinsi ile ilgili ayrıntılı malumat kayıtlarda bulunmadığından bu silahların ateşli mi, ateşsiz mi yahut tabanca mı, av tüfeğini, bıçak mı olduğunun ayrımını yapabilmek mümkün değildir. Dolayısıyla bu tablo üzerinden Karabük'ün kayıtlı veya kayıt dışı bireysel silahlanma durumuna ilişkin bir genelleme yapmak doğru olmayacaktır.

Karabük'ün Bireysel Silahlanma Verileri

Çalışmanın amaçlarından biri de Karabük'ün bireysel silahlanma durumunu tespit etmektir. Bu doğrultuda, araştırmanın sınırlılıkları çerçevesinde, Karabük'ün polis sorumluluk bölgesinde resmi makamların onayı doğrultusunda gerçekleşen bireysel silahlanma verileri incelenmiştir.

Öncelikle, Karabük Emniyet Müdürlüğü Silah ve Patlayıcı Maddeler Şube Müdürlüğü arşivindeki ruhsat süresi devam eden dosyalara ait veriler ruhsat türüne göre Tablo 13'e yansıtılmıştır. Böylelikle mevcut ruhsatlı silah sahibi birey sayısı sahip oldukları ruhsat türlerine göre tespit edilmiştir. Devamında ise mevcut ruhsatlı silah sahibi birey sayısı nüfusa oranlanarak, Karabük ile ülke genelinin bireysel silahlanma durumu karşılaştırılmıştır. Akabinde, 2012 – 2021 yılları arasındaki 10 yılda, polis sorumluluk bölgesinde ikamet eden bireylere düzenlenen ruhsat miktarı tabloya aktarılmıştır.¹⁷⁷

Tablo 13: Karabük polis sorumluluk bölgesinin mevcut ruhsatlı tabanca

¹⁷⁷ 2022 yılı itibarıyla aktif olarak süresi devam eden ruhsatlı tabanca verilerini gösteren tablo, Karabük Emniyet Müdürlüğünden temin edilen verilere dayanılarak oluşturulmuştur.

sayısı

Ruhsat Türü		Sayı		Oran	
Bulundurma		288		23,4%	
Taşıma	Emekli Kamu Görevlisi	243	941	19,8%	76,6%
	Kamu Görevlisi	501		40,8%	
	Can Güvenliği	79		6,4%	
	Meslek Mensubu	118		9,6%	
Toplam		1.229		100%	

(Kaynak: Karabük Emniyet Müdürlüğü)

Karabük'te polis sorumluluk sahası özelinde, aktif olarak süresi devam eden silah ruhsatlarının türlerine göre tasnif edildiği Tablo 13 izlenildiğinde; 288'i bulundurma, 941'i taşıma olmak üzere 1229 adet ruhsatlı silah bulunduğu görülmektedir. Mevcut ruhsat sayısının yüzde 23,4'ü bulundurma ruhsatlı, yüzde 76,6'sı da taşıma ruhsatlı silahlardan oluşmaktadır. Taşıma ruhsatlı silah sayısının yüksek olmasının en büyük nedeni, daha önceki bölümlerde de belirtildiği üzere bazı kamu görevlilerinin ve emeklilerinin harçtan muaf bir şekilde silah taşıma ruhsatı alma hakkına sahip olmasıdır. Nitekim 941 olan ruhsat sayısının 744'ünü bu kesim oluşturmaktadır.

Ülke geneli ile Karabük'ün mevcut ruhsatlı silah sayıları, nüfus verileri bazında kıyaslandığında Karabük'ün bireysel silahlanma durumu ortaya konmuş olacaktır. Bu amaçla Tablo 14'de, polis bölgesi özelinde, ülke geneli ile Karabük'ün nüfus ve mevcut ruhsatlı silah verilerine yer verilmiştir.¹⁷⁸ Ancak belirtmek gerekir ki, ülke geneline ait yivsiz av tüfeği için düzenlenen ruhsat verilerini elde etmek mümkün olmadığından bu tabloda ne yazık ki mevcut yivsiz tüfek ruhsatına sahip birey sayıları bulunmamaktadır.

Tablo 14: Ülke geneli ile karabük'ün mevcut nüfus ve ruhsatlı silah

¹⁷⁸ Ülke geneline ait aktif ruhsatlı silah bilgilerini belirleyebilmek için Tablo 3'teki verilerden Tablo 6'daki veriler çıkarılmıştır. Karabük'ün aktif ruhsatlı silah bilgileri ise Tablo 13'deki verilerdir. Nüfus verileri için ise bkz. <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>, e.t. 31.12.2022.

durumu

Ruhsat Türü	Ülke Geneli			Karabük		
	Sayı	Nüfus	Nüfus İçindeki Oranı	Sayı	Nüfus	Nüfus İçindeki Oranı
Bulundurma	296.151		0,38%	288		0,15%
		78.908.631			194.418	
Taşıma	524.899		0,66%	941		0,48%
Toplam	821.050		1,04%	1.229		0,63%

Ülke genelindeki aktif kullanımda olan ruhsatlı silah sayıları, mevcut nüfusa oranlandığında ülke genelinin yüzde 0,38'inin bulundurma, yüzde 0,66'sının da taşıma olmak üzere yüzde 1,04'ünün ruhsatlı silah sahibi olduğu karşımıza çıkmaktadır. Aynı hesabı Karabük için yaptığımızda ise nüfusun yüzde 0,15'inin bulundurma, yüzde 0,48'inin taşıma olmak üzere yüzde 0,63'ünün ruhsatlı silaha sahip olduğu sonucu elde edilmektedir. Her iki bölgede de taşıma ruhsatına ait verilerin, bulundurma ruhsatından fazla olduğu görülmektedir.

Ayrıca, bir diğer matematiksel hesaplama göre ülke genelinde yaklaşık her 96 kişiden birinde; Karabük'te ise yaklaşık her 158 kişiden birinde ruhsatlı silah bulunmaktadır. Bu sonuç, bireysel silahlanma konusunda Karabük'ün, ülke geneline göre ortalamanın altında bulunduğunu göstermektedir.

Karabük ilinde 2012 – 2021 yılları arasında düzenlenen ruhsat verilerinin türlerine göre dağılımının yer aldığı Tablo 15'e bakıldığında, nüfusa göre düzenlenen toplam ruhsat sayısının on yıllık dönemin sonunda yüzde 0,25'ten yüzde 0,34'e erişerek yüzde 36 oranında arttığı tespit edilmektedir.

Diğer yandan, sayıca en yüksek miktarda düzenlenen ruhsat çeşidinin toplamda 3367 adet ile yivsiz tüfek ruhsatı olduğu görülmektedir. Kentin geniş ormanlık alana sahipliği nedeniyle avcılığa uygun olması, bu durumun muhtemel nedenlerinden biridir. Bununla birlikte, yivsiz av tüfeği ruhsatı için gereken yasal şartların tabanca ruhsatı edinmeye nazaran daha az teferruat içermesi, ruhsat işlemlerini yerine getiren kolluk biriminin istediği belgeler ile yaptığı işlemler bakımından kısmen daha az bürokratik işlem gerektirmesi ve yivsiz tüfek ruhsatı için istenen harç ücretinin çok düşük olması durumun bu şekilde yansımada önemli bir paya sahiptir.

Ayrıca, piyasadaki erişim açısından değerlendirildiğinde, yivsiz av tüfeği temin etmek yivli tüfek ve tabancaya kıyasla daha kolaydır. Yivsiz av tüfeklerine herhangi bir av bayiiinde rastlamak mümkünken, yivli tüfek ve tabancalar yalnızca Makine Kimya Enstitüsü Kurumunun (MKEK) yetkili satış yerlerinde satılabilmektedir.

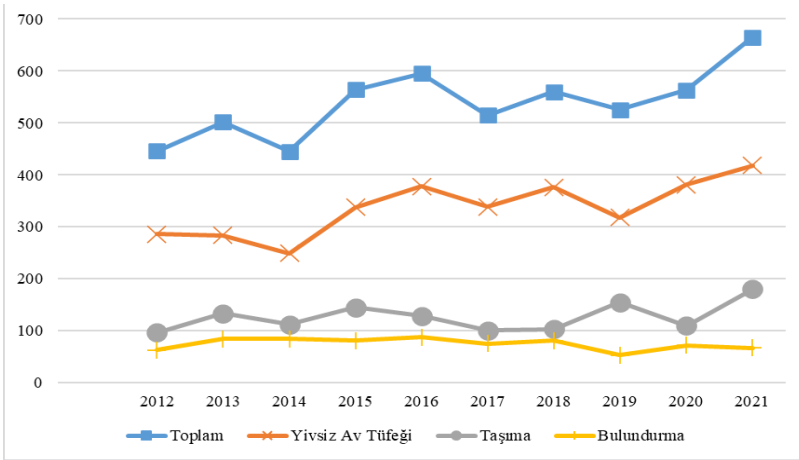
Tablo 15: Karabük polis sorumluluk bölgesinde yıllara göre düzenlenen silah ruhsatı verileri¹⁷⁹

Yıllar	Bulundurma Ruhsatı		Taşıma Ruhsatı		Yivsiz Av Tüfeği Ruhsatı		Toplam	
	Sayı	Nüfusa Oranı	Sayı	Nüfusa Oranı	Sayı	Nüfusa Oranı	Sayı	Nüfusa Oranı
2012	63	0,03%	97	0,05%	286	0,16%	446	0,25%
2013	84	0,04%	134	0,07%	284	0,16%	502	0,29%
2014	84	0,04%	112	0,06%	249	0,14%	445	0,25%
2015	81	0,04%	145	0,08%	338	0,18%	564	0,3%
2016	88	0,04%	129	0,07%	378	0,2%	595	0,32%
2017	75	0,04%	101	0,05%	339	0,18%	515	0,27%
2018	81	0,04%	103	0,05%	376	0,2%	560	0,29%
2019	53	0,02%	155	0,08%	318	0,16%	526	0,27%
2020	72	0,03%	110	0,06%	381	0,2%	563	0,29%
2021	67	0,03%	180	0,09%	418	0,2%	665	0,34%
Toplam	748	-	1266	-	3367	-	5381	-

(Kaynak: Karabük Emniyet Müdürlüğü)

Yivsiz av tüfeği ruhsatının ardından en fazla düzenlenen ruhsat türü 1266 adet ile taşıma ruhsatıdır. Polis, asker, orman muhafaza memuru gibi bazı kamu görevlileri ile bu mesleklerden emekli olanlar, birden fazla silah için harç ödemek zorunda olmadan silah taşıma hakkına sahiptir. Yasal olarak tanınan bu hakkın, bireylerin silahlanmalarında kolaylaştırıcı etkiye sebep olduğu düşünülmektedir. Diğer yandan, Tablo 13'teki veriler de Karabük'teki mevcut kullanımda olan ruhsatlı silahların yüzde 76,6'lık kesimini taşıma ruhsatlı silahların oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Önceki bölümlerde bireysel silahlanmanın nedenleri arasında saydığımız "meslek" unsurunun, silah taşıma ruhsatı verilerinin, dolayısıyla bireysel silahlanmanın yüksek olmasında etkili olduğunu dışa vurmaktadır.

¹⁷⁹ Ruhsat sayılarının nüfusa oranları Tablo 10'daki şehir nüfusu verileri esas alınarak hesaplanmıştır.

Grafik 4: Karabük polis sorumluluk bölgesinde yıllara göre düzenlenen silah ruhsatı verilerine ilişkin grafik

Grafik 4 incelendiğinde, toplam silah ruhsat sayısını gösteren çizgi ile yivsiz tüfek ruhsatını gösteren çizginin büyük oranda birbiriyle simetrik biçimde seyir aldığı göze çarpmaktadır. Böylece Karabük'teki bireysel silahlanmanın artış veya azalışında yivsiz tüfek ruhsatına olan talebin belirleyici olduğu söylenebilir. Bireysel silahlanmanın sebepleri arasında gösterilen avcılık ve silaha olan merak gibi etmenlerin, bu seyrin şekillenmesindeki muhtemel sebeplerden olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 16: Karabük'te yıllara göre nüfus-olay-düzenlenen silah ruhsatı sayısını gösterir tablo¹⁸⁰

Yıllar	Şehir Nüfusu		Olay Sayısı		Ruhsat Sayısı	
	Sayı	Artış Oranı	Sayı	Artış Oranı	Sayı	Artış Oranı
2012	172945	-	3022	-	446	-
2013	172756	-0,1%	2704	-10,5%	502	12,5%
2014	176423	2,1%	3313	22,5%	445	-11,3%
2015	183141	3,8%	3719	12,2%	564	26,7%

¹⁸⁰ Tablo 10, Tablo 11 ve Tablo 15'e göre tarafımızdan oluşturulmuştur. Ancak belirtmek gerekir ki, tabloda yer alan olay sayısı; Tablo 11'deki "kişilere karşı" ile "malvarlığına karşı" işlenen suçların toplamından oluşmaktadır. Bireylerin güvenlik algılarının belirlenmesinde bu olay türlerinin belirleyici olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle "diğer" kategorisinde sınıflandırılan iş kazası, diğer kazalar, kayıp şahıs, intihara teşebbüs, zehirlenme, buluntu şahıs gibi olaylar dikkate alınmamıştır.

Yıllar	Şehir Nüfusu		Olay Sayısı		Ruhsat Sayısı	
	Sayı	Artış Oranı	Sayı	Artış Oranı	Sayı	Artış Oranı
2016	184413	0,6%	3623	-2,5%	595	5,4%
2017	186450	1,1%	3557	-1,8%	515	-13,4%
2018	188642	1,1%	3587	0,8%	560	8,7%
2019	191536	1,5%	3424	-4,5%	526	-6, %
2020	189534	-1,0%	3192	-6,7%	563	7,0%
2021	194418	2,5%	3548	1,6%	665	18,1%

Karabük'ün silah ruhsatı verilerindeki artış-azalış oranı ile nüfus ve meydana gelen şiddet olaylarındaki artış-azalış oranlarının mukayese edildiği duruma yukarıdaki tabloda yer verilmiştir. Verilerden birinde yaşanan artış veya azalışın diğerine olan etkisini görebilmek mühimdir. Bu nedenle, tablodaki veriler yıllara göre irdelendiğinde verilerdeki artış ve/veya azalışının birbirlerinden farklı şekilde cereyan ettikleri, orantılı bir artış ve azalışın meydana gelmediği görülmektedir. Bu bakımdan aralarında anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucu elde edilmektedir. Ancak, 2012 yılından 2017 yılına kadar olan beş yıllık verilere bakıldığında meydana gelen olay ve düzenlenen ruhsat sayısı arasında bir bağlantı söz konusu olduğu söylenebilir. Şöyle ki, bir yıldaki olay sayısında yaşanan artış veya azalışın, takip eden yılda aynı biçimde ruhsat sayısına da etki ettiği görülmektedir. Nitekim 2013 yılındaki olay sayısında meydana gelen azalış 2014 yılına ruhsat sayısındaki azalış olarak yansımıştır. Bunu 2017 yılına kadar olan diğer yıllar için de görebilmek mümkündür. Fakat 2017 yılından sonrası için aynı yorumda bulunmak mümkün değildir. Çünkü aynı durum geçerliliğini kaybetmiştir.

Öte yandan, 2012 yılından 2021 yılına gelindiğinde tüm verilerin sayıca arttığı görülmektedir. Nitekim 2012 yılından 2021 yılına olan dönemde nüfusun yüzde 12,4; meydana gelen olay sayısının yüzde 17,4; düzenlenen silah ruhsatı sayısının da yüzde 49,1 oranında arttığı tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, nüfus ve olay sayısındaki artışın; uzun vadede bireysel silahlanmayı da artırdığını söylemek mümkündür.

Meydana gelen şiddet olayları ile düzenlenen silah ruhsatına ilişkin veriler yıllık bazda şehir nüfusuna oranlandığında ise ortaya çıkan durum Tablo 17'de yansıtılmıştır.¹⁸¹

¹⁸¹ Tablodaki birinci sütun Tablo 11'deki "kişilere karşı işlenen" suçlar ile "malvarlığına karşı işlenen" suçların toplam sayısının Tablo 10'daki "şehir

Tablo 17: Meydana gelen olay ve düzenlenen silah ruhsat sayısının nüfus ekseninde yıllara göre mukayesesi

Yıllar	Meydana Gelen Olay		Düzenlenen Silah Ruhsatı	
	Nüfusa Oranı	Artış Oranı	Nüfusa Oranı	Artış Oranı
2012	1,74%	-	0,25%	-
2013	1,56%	-10,3%	0,29%	16%
2014	1,87%	19,8%	0,25%	-13,8%
2015	2,03%	8,5%	0,3%	20%
2016	1,96%	-3,4%	0,32%	6,6%
2017	1,91%	-2,5%	0,27%	-15,6%
2018	1,9%	-0,5%	0,29%	7,4%
2019	1,78%	-6,3%	0,27%	-6,9%
2020	1,68%	-5,6%	0,29%	7,4%
2021	1,82%	8,3%	0,34%	17,2%

Görüldüğü üzere yıl bazında yaşanan değişimler bakımından burada da olay sayısı ile ruhsat sayısı arasında anlamlı bir bağlantı bulunmadığı görülmektedir. Yıllık artış-azalışlar birbirleriyle aynı doğrultuda gerçekleşmemiştir. Ancak 2012 yılından 2021 yılına gelindiğinde, on yıllık sürede gerçekleşen olay ve düzenlenen silah ruhsatı sayısında, oransal olarak yükseliş meydana gelmiştir. Şöyle ki, 2012 yılında ortalama yüz kişide 1,74 olay meydana gelirken bu durum 2021 yılına gelindiğinde 1,82'ye yükselmiştir. Öte yandan 2012 yılında yüz kişiye 0,25 silah ruhsatı verilirken, 2021 yılında 0,34'e çıkmıştır. Buna göre Karabük'te, geçen on yılda hem olay sayısında hem de düzenlenen silah ruhsatı sayısında artış gerçekleştiği saptanmıştır.

Doküman İncelemesinden Elde Edilen Bulgular ve Değerlendirilmesi

Çalışmada can güvenliği nedeniyle bireysel silahlıların durumunu incelemek amacıyla nitel araştırma metodlarından biri olan doküman incelemesi tekniği uygulanmıştır. Doküman incelemesi; araştırma bulgularının birincil kaynağı durumundaki dokümanların elde edilmesi, anlaşılması, incelenmesi ve sentezlenmesi olarak nitelendirilen bir

nüfusuna oranlanmasıyla; ikinci sütun ise Tablo 15'teki toplam ruhsat verilerinin Tablo 10'daki "şehir nüfusuna oranlanmasıyla tarafımızca oluşturulmuştur.

bilimsel araştırma biçimidir.¹⁸² Son zamanlarda sosyal bilimler alanındaki çalışmalarda doküman incelemesi metodunun kullanımında artış olsa da diğer araştırma yöntemlerine kıyasla kullanımının kısıtlı olduğu görüşü hâkimdir.¹⁸³ Nitekim araştırmanın temel konu başlığı olan bireysel silahlanma ile ilgili yapılan çalışmalarda da doküman incelemesi tekniğiyle yapılan bir tez çalışması bulunmaması, yukarıda bahsedilen görüşü destekler niteliktedir.

Kitap, dergi, tutanak, fotoğraf, video, harita, mevzuat, kurum kayıtları gibi materyaller doküman incelemesinde kullanılabilecek doküman türleri olarak gösterilebilir. Bireysel silahlanma kapsamında can güvenliğinden silah taşıma olgusunun ele alındığı bu çalışmada da Karabük Emniyet Müdürlüğü arşivinde yer alan ve can güvenliği gerekçesiyle verilen silah ruhsatı işlem dosyaları, incelemeye konu doküman olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda 2012 – 2021 yılları arasındaki dönemde tanzim edilen silah ruhsatı işlem dosyaları ve defter kayıtları irdelenmiştir.

Mevzuat gereği bir kısım dosyalar, işlemin açıldığı ilden başka illere sevk edilebilmektedir. Bu sebeple adres değişikliği, beş yılda bir yenileme zorunluluğu¹⁸⁴ ve devir işlemleri gibi nedenlerden ötürü 126 can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı işlem dosyasından, arşivde yer alan 106 tanesine erişilebilmiştir. İncelenen dosyalardan elde edilen veriler Microsoft Excel programına aktarılarak sayısal verilerle analiz edilmiştir. Ulaşılan bulgular aşağıdaki gibidir.

Kolluğun Uyguladığı İşlemler

Bireysel silahlanmaya yönelik yasal çerçevenin belirlendiği

¹⁸² Ramazan Sak vd., Bir Araştırma Yöntemi Olarak Doküman Analizi, Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi, 2021, s. 228.

¹⁸³ Ramazan Sak vd., age., s. 230.

¹⁸⁴ “Bu Kanun kapsamına giren silahlar için verilen taşıma ve bulundurma ruhsatları yenileme harcı alınmak şartı ile beş yıl için geçerlidir. Ruhsatların verilmiş sebeplerinin ortadan kalkması halinde ruhsat sahibi durumu ruhsatı veren makama altı ay içinde bildirmekle yükümlüdür. Aksine hareket edenler ile süresi dolduğu halde altı ay içerisinde ruhsatını yenilemeyenlerin ruhsatları iptal edilir. Ancak, gerekli şartları haiz olan kişilere üç bin Türk Lirası idari para cezası ödemeleri kaydıyla tekrar ruhsat verilebilir. Bu fıkra hükmüne göre idari para cezası vermeye mülki amir yetkilidir.”; bkz. 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun, m. 6,

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6136.pdf>, e.t.: 25.12.2022.

91/1779 sayılı Yönetmelik'te hangi meslek mensuplarının¹⁸⁵, hangi kamu görevlilerinin¹⁸⁶ veya kamu görevlisi emeklilerinin¹⁸⁷ silah taşıma ruhsatı alabileceği ayrıntılı ve net bir şekilde yer almaktadır. Ancak çalışmanın inceleme konusunu oluşturan ve bir silah taşıma ruhsatı türü olan “can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma ruhsatı”¹⁸⁸ alabileceklerle ilgili hüküm bunlardan farklı olarak ucu açıktır ve kapsamı geniştir. Şöyle ki, bu ruhsat türünün verilisinde; bireylerin toplumdaki konumu, mesleki uğraşları veya can güvenliklerini tehdit edebilecek muhtemel bir unsurun bulunması belirleyicidir. Ancak, tüm bu unsurların varlığı mevcut olsa dahi, silah taşıma ruhsatı verilir verilmeyeceği konusundaki son karar, ruhsat veren makamındır. Çünkü Yönetmelik'te yer alan ve İçişleri Bakanına tanınan “*talepleri halinde silah taşıma ruhsatı verebilir*” hükmü, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatlarında İçişleri Bakanının veya yetkinin devredilmesi halinde il valilerinin takdir yetkisinin bulunduğunu göstermektedir. Kuşkusuz, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı talebinde bulunan bireylerin dilekçelerinde öne sürdükleri hususlara yönelik, ruhsat işlemlerini yerine getiren kolluk birimlerince yapılacak araştırma ve uygulanacak prosedürler, ruhsat veren makamın takdir yetkisinin şekillenmesinde önemlidir.

Çalışmada can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı taleplerinde kolluğun uyguladığı işlemleri tespit etmek amacıyla, Karabük Emniyet

¹⁸⁵ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 9, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 12.12.2022.

¹⁸⁶ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 8, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 12.12.2022.

¹⁸⁷ Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 10, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 12.12.2022.

¹⁸⁸ Yönetmelik hükmüne göre İçişleri Bakanı tarafından “yaptıkları iş, sosyal, ekonomik, kültürel ve mesleki faaliyetleri ya da bulundukları yer ve zaman itibarıyla can güvenliklerinin ciddi ve harici tehdit ve tehlikelere maruz kalacağı kuvvetle muhtemel olduğu anlaşılan Türk vatandaşları ile karşılıklılık esasına göre ülkemizde çalışma ve ikamet izni sahibi yabancı uyruklu şahıslara” istemeleri durumunda taşıma ruhsatı verilebileceği; verilen ruhsatın icap ettiğinde veya verilmiş nedeni sona erdiğinde süresi devam etse dahi geri alınabileceği; İçişleri Bakanının bu yetkisini bakan yardımcılara veya il valilerine devredebileceği belirtilmiştir. Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 7/1.a, 7/2 ve 7/3, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 12.12.2022.

Müdürlüğü arşivinde yer alan can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı dosyaları incelenmiştir. Dosya içerisindeki evrakların tarihlerine ve akış sıralamasına göre yapılan incelemenin ardından elde edilen veriler şu şekildedir:

Öncelikle can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı almak isteyen bireyin; kamu hizmet standartları tablosunda belirtilen evraklar,¹⁸⁹ mesleğine ilişkin belgeler, (varsa) can güvenliğinin tehlikede olduğunu gösteren dokümanlar ve silah ruhsatı alma gerekçesinin yer aldığı dilekçeyle müracaatta bulunduğu anlaşılmıştır. Müracaatın ardından başvuru sahibi birey hakkında silah ruhsatı almasına engel bir durumunun bulunup bulunmadığına dair bilgisayar sistemi üzerinden bir sorgulama yapılmış olacak ki buna ilişkin bir sistem çıktısının dosya muhteviyatında yer aldığı görülmüştür. Yapılan sorgulama neticesinde, silah ruhsatı almasına mâni bir durumu olmayan birey için bu sefer daha kapsamlı bir araştırma yapıldığı tespit edilmiştir.¹⁹⁰ Buna göre ruhsat işlemlerini yürüten birim tarafından, bireyin ikametinin ve iş yerlerinin bağlı olduğu kolluk birimlerine resmi yazı yazıldığı belirlenmiştir. Bu yazılarda; *“müracaat sahibinin dilekçesinde belirtilen adreste ikamet edip etmediği, dilekçesinde belirttiği işi yapıp yapmadığı, işi ve ikameti itibarıyla can güvenliğinin harici ve ciddi tehdit ve tehlikede olduğuna dair bir bilgi, belge ve müracaatın bulunup bulunmadığı”* hususları sorulmuştur. Sorulan sorulara ilişkin düzenlenen araştırma tutanakları incelendiğinde; can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı müracaatı olumlu sonuçlanan 126 bireyden dosyasına erişilen 106 bireyin yüzde 80,2’sinin can güvenliğinin tehlikede olduğuna dair bilgi, belge ve müracaatlarının bulunmadığı, geri kalan yüzde 19,8’inin ise birtakım suçlardan ötürü şikâyetçi olarak müracaatlarının mevcut olduğu görülmüştür. Ancak, araştırma tutanaklarının tamamında, talep sahibinin dilekçesinde belirttiği gerekçeler nedeniyle, mesleği ile ilgili güvenlik riskleri yaşayabileceği hususunda kolluk görüşünün yer aldığı tespit edilmiştir.

Müracaatı olumsuz sonuçlanan 15 birey hakkında düzenlenen araştırma tutanakları incelendiğinde ise; bunların tamamının da can güvenliğinin tehlikede olduğuna yönelik bilgi, belge ve müracaatının bulunmadığının tespit edildiği görülmüştür. Ayrıca, müracaatı olumsuz

¹⁸⁹ Karabük Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü (Silah ve Patlayıcı Maddeler Şube Müdürlüğü) Kamu Hizmet Standartları Tablosu için bkz. https://www.karabuk.pol.tr/kurumlar/karabuk.pol.tr/dosyalar/kamu_hizmet_standartlar/_SILAH_PATLA.pdf, e.t. 12.12.2022

¹⁹⁰ Silah ruhsatı verilmesine engel olan durumlar için bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 16, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 12.12.2022.

sonuçlanan bu bireylerle ilgili olarak, ileriki dönemlerde can güvenliklerine yönelik herhangi bir saldırı girişimine maruz kaldığına ve bu nedenle idari yargı yoluna başvurdıklarına dair bir emareye de rastlanmamıştır.

Nihayet, kolluk araştırmasına ilişkin sonuç yazılarının ruhsat işlemlerini yerine getiren birime ulaşmasıyla, mülki amire detaylı bir onay evrakının sunulduğu anlaşılmıştır. Onay evrakında il valisinin onaylayacağı kısımda “Verilsin/Verilmesin” ibaresinin bulunduğu görülmüştür. Mülki amir tarafından yapılan değerlendirme neticesinde uygun görülenlere can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı verildiği belirlenmiştir.¹⁹¹

Görüldüğü üzere can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı işlemlerinde, yalnızca bireylerin dilekçelerindeki beyanları ve sunduğu belgelerle yetinilerek ruhsat verme işlemi gerçekleştirilmemiştir. İlaveten kolluk görevlileri tarafından, başvuru sahibi birey hakkında can güvenliği tehlikesinin mevcudiyetini belirlemeye yönelik bir araştırma yapılmıştır. Ruhsat veren makamın takdir yetkisinin bulunduğu can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı işlemlerinde; kolluk tarafından yapılan bu araştırmaların önemli olduğu düşünülmektedir. Ancak, bu araştırmalar yapılırken yalnızca tutulan bir tutanakla yetinilmemelidir. Daha işlevsel bir metot düşünülmelidir. Söz gelimi, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı talebinde bulunan birey hakkında uygulanacak olan “risk analizi” formatında bir teknik daha başarılı olacaktır. Nitekim karar vericilerin bu konuda takdirini kullanırken, kamu güvenliği ve genel asayişin bozulmasını önlemek gibi kıstaslara göre hareket edeceği göz önüne alındığında, ruhsat talebinde bulunan bireyin durumu doğru bir şekilde irdelenmeli ve tespit edilmelidir.

Can Güvenliğinden Silah Taşıma Ruhsatına Sahip Bireylerin Özellikleri ile Silahlanma Gerekçeleri

Can güvenliğinden silah taşıma ruhsatına sahip bireylerin, Karabük Emniyet Müdürlüğü arşivindeki silah işlem dosyaları ve silah taşıma ruhsatı kayıt defterindeki verilerini inceleyerek bireysel silahlanma durumlarını ortaya koymak amacıyla, aşağıda maddeler halinde yer verilen hususlara yönelik araştırma yapılmıştır.

- Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlanma istemiyle talepte bulunanlardan talepleri olumlu ve olumsuz değerlendirilenlerin dağılımı
- Can güvenliği gerekçesiyle gerçekleşen bireysel silahlanma sayısının yıllara göre dağılımı

¹⁹¹ Karabük Emniyet Müdürlüğü arşivinde yer alan can güvenliği gerekçesiyle düzenlenen silah işlem dosyalarından faydalanılmıştır.

- Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların cinsiyet, medeni durum, yaş, nüfusa kayıtlı oldukları yer, ikamet ettikleri yer dağılımları
- Müracaat türü dağılımları
- Adlarına kayıtlı başka bir silah ruhsatı bulunup bulunmadığı
- Ne kadar zamandır silah sahibi oldukları
- Beş yıllık ruhsat süresinin bitmesi beklenilmeden silah ruhsatı geri alınanların sayısı
- Herhangi bir suçtan dolayı davacı-şikâyetçi olup olmadıkları
- Uğraştıkları iş/meslek dağılımları
- Silahlanma gerekçeleri

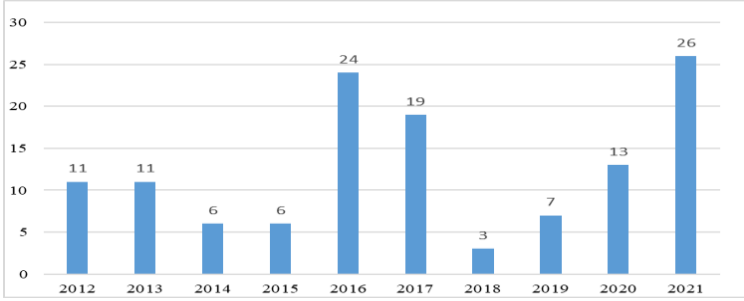
Araştırma doğrultusunda elde edilen sonuçlar ve değerlendirmesine aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 18: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlanma istemiyle talepte bulunanların müracaat sonuçlarını gösterir tablo

Talep Sonucu	Sayı	Oran
Olumlu	126	89,4%
Olumsuz	15	10,6%
Toplam	141	100%

Can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma ruhsatı talebinde bulunan bireylerden kaçının başvurusu olumlu, kaçının olumsuz sonuçlandığını tespit etmeye yönelik arşivde yapılan araştırmada, 141 müracaattan 126 tanesinin olumlu sonuçlandığı tespit edilmiştir. Oran olarak bakıldığında yapılan başvuruların yüzde 10,6'sının reddedildiği, yüzde 89,4'ünün de kabul edildiği ortaya çıkmaktadır.

Talepleri reddedilen bireylerin dosyalarında, reddedilme sebeplerine ilişkin bir açıklamaya rastlanılmamıştır. Nitekim bu işlem takdire tâbi bir işlemdir. Ancak, kolluk birimlerinin talep sahipleri hakkında yapmış oldukları araştırma tutanaklarında, talepleri reddedilen başvuru sahiplerinin “can güvenliğini tehdit eden veya tehlikeye düşürebilecek bir emareye rastlanmadığı” yolunda tespitte bulunulduğu görülmüştür. Ancak unutmamak gerekir ki, ruhsat verilenler içerisinde yüzde 80,2'lik bir kesimin de araştırma tutanaklarındaki tespit aynı minval üzeredir. Bu durumda, “can güvenliğini tehdit eden veya tehlikeye düşürebilecek bir emareye rastlanmadığı” tespitinin, ruhsat verilmemesini zorunlu kılan bir durum olmadığı anlaşılmaktadır.

Grafik 5: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlanma sayısının yıllara göre dağılımı

2012 – 2021 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde toplam 126 adet can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı düzenlenmiştir. Yıllık bazda düzenlenen ruhsat sayılarının yer aldığı üstteki grafiğe bakıldığında, en yüksek ruhsat sayısının 26 ile 2021 yılı, en düşük ruhsat sayısının ise 3 ile 2018 yılı olduğu görülmektedir.

Yukarıdaki bölümlerde yer alan nüfus ve meydana gelen olay verileri hesaba katılarak yıllar bazında verilen can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı sayıları değerlendirildiğinde; ruhsat sayısındaki artış ve azalışta yaşanan dalgalanmanın sebebine ilişkin anlamlı bir sonuca varılamamıştır. Ancak, grafikteki artış ve azalış durumunu değerlendirirken silah ruhsat sürelerinin beş yıl geçerli olduğunu unutmamak gerekmektedir. Örneğin, 2016 yılında silah ruhsatı alan bireyler, beş yıl sonrasına isabet eden 2021 yılında ruhsatlarını yenilemek zorundadırlar. Dolayısıyla 2016 yılında düzenlenen ruhsat miktarı 2021 yılında düzenlenen ruhsat verilerini de etkilemektedir. Fakat bunun her zaman böyle olacağını söylemek yanlış bir değerlendirme olacaktır. Nitekim grafikten de anlaşılmaktadır.

Diğer yandan, düzenlenen ruhsat sayılarında görülen yıllara göre farklılığın nedeni, o günün konjonktürüne dayalı gerçekleşen silah ruhsatı talebiyle veya ruhsat veren makamın takdiri ile de ilişkilidir. Örneğin, yukarıdaki grafikte, 2015 yılında düzenlenen 6 adet ruhsatın, 2016 yılında 24'e yükselerek yüzde 300'lük bir artış doğurduğu göze çarpmaktadır. Tarafımızca, 15 Temmuz 2016 yılında Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ-PDY) terör örgütü mensuplarınınca girişilen darbe kalkışmasının doğurduğu iklim ve bununla bağlantılı yaşanan ruhsat talebi, neticenin bu şekilde olmasında etkili olduğu tahmin edilmektedir.

Tablo 19: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların cinsiyet dağılımlarını gösterir tablo

Cinsiyet	Sayı	Oran
Erkek	104	98,1%
Kadın	2	1,9%
Toplam	106	100%

2012 ile 2021 yılları arasındaki 10 yıllık zaman periyodunda can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma ruhsatı elde eden bireylerin cinsiyet dağılımlarının yer aldığı Tablo 19 izlenildiğinde; düzenlenen 106 adet silah ruhsatından yüzde 98,1'inin erkek bireylere, yüzde 1,9'unun ise kadın bireylere verildiği sonucuna varılmıştır. Erkek bireylerin can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı sahipliğinde ciddi bir orana sahip olduğu görülmektedir. Tablonun bu vaziyette olmasının başlıca nedeni kadın bireylerin silaha olan merakının ve silah ruhsatına olan taleplerinin erkeklere kıyasla daha az olduğundandır. Nitekim toplumumuzda da silah erkekle özdeşleşmiş bir nesnedir.

Tablo 20: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların medeni durum dağılımlarını gösterir tablo

Medeni Durum	Sayı	Oran
Evli	102	96,2%
Bekâr	0	-
Boşanmış	4	3,8%
Toplam	106	100%

Erişimi mümkün olan 106 dosya üzerinde yapılan inceleme neticesinde, can güvenliğinden silah taşıma hakkı elden bireylerden yüzde 96,2'sinin medeni durumu evli, yüzde 3,8'inin de boşanmış olduğu belirlenmiştir. Medeni durumu boşanmış olanlar da dâhil edildiğinde tüm silah taşıma ruhsatı sahibi bireylerin evlilik geçirdiği ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan, can güvenliğinden silah ruhsatı sahibi bireyler arasında medeni durumu bekâr olan birinin bulunmaması da ilginç bir durumdur.

Tablo 21: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların yaş dağılımlarını gösterir tablo

Yaş Aralığı	Sayı	Oran
21-30	4	3,8%
31-40	24	22,6%
41-50	46	43,4%

51-60	22	20,7%
61-70	9	8,5%
71 ve üzeri	1	0,9%
Toplam	106	100%

Yasal olarak, ülkemizde silah ruhsatı almak isteyen bireylerin 21 yaşını doldurmuş olması gerektiği önceki bölümlerde irdelenmişti. Bu bağlamda, 2012-2021 yılları arasında can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı edinen bireylerin yaş dağılımları incelendiğinde; yüzde 43,4 ile en fazla silah ruhsatına sahip kesimin 41-50 yaş aralığında bulunduğu görülmektedir. En az silah ruhsatı sahibi birey ise yüzde 0,9 ile 71 yaş ve üzeri yaş grubunda yer almaktadır. Esas itibarıyla ise, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı sahibi bireylerin büyük bölümü 31 – 60 yaş aralığında yoğunlaşmıştır.

Tablo 22: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların nüfusa kayıtlı oldukları yer dağılımlarını gösterir tablo

Nüfusa Kayıtlı Oldukları Yer	Sayı	Oran
Karabük	49	46,2%
Diğer Şehirler	57	53,8%
Toplam	106	100%

2012-2021 yılları arasında can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı hakkı elde eden bireylerin yüzde 46,2'sinin nüfusu Karabük'e kayıtlı iken, yüzde 53,8'inin nüfusu başka bir şehre kayıtlıdır. Her ne kadar oranlar birbirine yakın olsa da Karabük'ün yerlileri, başka bir şehirden gelenlere nazaran daha az silah taşıma ruhsatı sahibidir. Bu verilere dayanarak, can güvenliği gerekçesiyle silah taşımamanın yerli veya yabancıya has bir durum olduğu tespitinde bulunmak zor olacaktır.

Tablo 23: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların ikamet ettikleri yer dağılımlarını gösterir tablo

İkamet Ettikleri Yer	Sayı	Oran
İl Merkezi	76	71,7%
Safranbolu	29	27,4%
Eskipazar	1	0,9%
Eflani	0	-
Ovacık	0	-
Yenice	0	-
Toplam	106	100%

Can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı sahibi bireylerin ikamet

ettikleri yer dağılımını gösteren Tablo 23 incelendiğinde; 10 yıllık zaman diliminde verilen silah taşıma ruhsatlarının yüzde 71,7 ile en çok il merkezinde ikamet edenlere düzenlendiği görülmektedir. İl merkezini yüzde 27,4 ile Safranbolu ilçe merkezinde ikamet edenler takip etmektedir. Bu sonuca göre, daha çok, kalabalık yerde ikamet eden bireylerin can güvenliğinden ötürü silah taşıma ruhsatı elde ettiğini belirtmek doğru olacaktır.

Tablo 24: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların müracaat türü dağılımlarını gösterir tablo

Müracaat Türü	Sayı	Oran
Yeni	27	25,4%
Devir	36	33,9%
Taşıma Ruhsatından Yenileme	34	32,0%
Bulundurma Ruhsatından Yenileme	9	8,5%
Toplam	106	100%

Can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı sahibi bireylerin müracaat türlerinin yer aldığı Tablo 24'e bakıldığında, ruhsat sahibi bireylerin yüzde 40,5'inin mevcut ruhsatlı silahını can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı olarak yenileme müracaatında bulunduğu görülmektedir. Geriye kalan yüzde 33,9'unun bir başka şahıstan devir alarak, yüzde 25,4'ünün de yeni satın almak suretiyle can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı elde ettiği anlaşılmaktadır. Sıfır ve ikinci el silah edinmeyi denk kabul ettiğimizde, ruhsat sahibi bireylerin yüzde 59,3'ünün silahını yeni aldığı sonucuna varılmaktadır.

Tablo 25: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların adlarına kayıtlı başka silah bulunup bulunmadığını gösterir tablo

Başka Silah Bulunup Bulunmama Durumu	Sayı	Oran
Herhangi Bir Silah Bulunmayan	95	89,6%
Yivsiz Tüfek Bulunan	11	10,4%
Yivli Tüfek Bulunan	0	-
Tabanca Bulunan	0	-
Toplam	106	100%

Dosya incelemesi sırasında, can güvenliğinden taşıma silah ruhsatına sahip bireylerin adlarına kayıtlı başka bir ateşli silah bulunup bulunmadığına yönelik yapılan araştırmadan elde edilen veriler Tablo 25'te yer almaktadır. Bununla, mevcut silahı varken ilave olarak bir silah daha edinen bireyin olup olmadığını görmek amaçlanmıştır. Ulaşılan sonuçlara

göre kişilerin yüzde 89,6'sının üzerine kayıtlı bir silah bulunmadığı, yüzde 10,4'ünün ise kayıtlı bir silah bulunduğu görülmüştür. Ancak, adına kayıtlı silah bulunanların tamamının sahip olduğu silah cinsi yivsiz tüfektir. Muhtemeldir ki bireysel silahlanma nedenleri arasında gösterilen avcılık-spor, kültür, merak, hatıra, eğlence gibi faktörler burada etkili olmuştur. Zira can güvenliği gerekçesiyle yivsiz tüfek edinmek, bu tür silahların tabanca gibi sürekli taşınması mümkün olmadığından pek olası değildir.

Tablo 26: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların ne kadar süredir ruhsatlı silah sahibi olduklarını gösterir tablo

Ne Zamandır Silah Sahibi	Sayı	Oran
0 - 5 Yıl Arası	73	68,9%
6 - 10 Yıl Arası	15	14,1%
11 - 15 Yıl Arası	7	6,6%
16 - 20 Yıl Arası	6	5,7%
21 Yıl ve Üzeri	5	4,7%
Toplam	106	100%

Can güvenliği nedeniyle silah ruhsatı bulunan bireylerin, silah işlem dosyalarında yer alan verilere göre ne kadar süredir silah sahibi olduklarını belirlemek amacıyla Tablo 26 oluşturulmuştur. Buna göre ruhsat sahiplerinin yüzde 68,9 gibi ciddi bir kesiminin 5 yıl ve daha az süreyle silah sahibi olduğu anlaşılmaktadır. Geriye kalan bireylerin yüzde 31,1'inin ise 5 yıldan fazla zamandır silah sahibi olduğu görülmektedir. Bu sonuç, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatına sahip bireylerin çoğunluğunun silah sahipliği konusunda yeni olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 27: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananlardan ruhsat süresi dolmadan ruhsatı geri alınma durumunu gösteren tablo

Ruhsat Süresi Bitmeden Ruhsatı Geri Alınıp Alınmama Durumu	Sayı	Oran
Ruhsatı Geri Alınmayan	105	99,1%
Ruhsatı Geri Alınan	1	0,9%
Toplam	106	100%

Silah ruhsatları beş yılığına düzenlenmektedir. Her ne kadar verilen silah ruhsatları beş yıl için geçerli olsa da, bazı durumlarda can

güvenliği gerekçesiyle düzenlenen silah ruhsatları geri alınabilmektedir.¹⁹² Burada esas olan, bireyin can güvenliğini tehdit eden unsurun mevcudiyetini devam ettirip ettirmediğidir. Bu durumu tespit etmeye yönelik Tablo 27 oluşturulmuştur. Tabloya göre bireylerden yalnızca 1 kişinin ruhsatı geri alınmıştır. Fakat ruhsatı geri alınan bireyin dosyası incelendiğinde, ruhsatının geri alınma sebebinin can güvenliğini tehdit eden durumun sonlanması değil de işlediği bir suçtan kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Can güvenliğınden silah taşıma ruhsatı sahibi bireylerin, silah ruhsatı edinmesine dayanak sağlayan gerekçesinin geçerliliğini sürdürüp sürdürmediğini denetlemek amacıyla bir çözüm mekanizması üretilmesinde fayda bulunmaktadır.

Tablo 28: Can güvenliğı gerekçesiyle bireysel silahlananlardan herhangi bir suçtan zarar görüp görmediklerine ilişkin tablo

Bir Suç Nedeniyle Şikâyetçi Olma Durumu	Sayı	Oran
Şikâyetçi-Davacı Olmayan	85	80,2%
Şikâyetçi-Davacı Olan	21	19,8%
Toplam	106	100%

2012’den 2021 yılına kadarki 10 yıllık dönemde, can güvenliğınden silah taşıma ruhsatı alan bireylerin yüzde 80,2’sinin herhangi bir suç nedeniyle dava ve şikâyetinin bulunmadığı Tablo 28’in izlenilmesinden görülmektedir. Diğer yandan, bir suç nedeniyle kolluk birimlerine veya adli mercilere müracaat ederek şikâyetçi veya davacı olan birey oranının ise yüzde 19,8 olduğu görülmektedir. Şikâyetçi veya davacı olanların hangi suçlardan ötürü şikâyetçi veya davacı olduklarını tespit etmek amacıyla dosyaları incelenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde bireylerin “tehdit”, “kasten yaralama”, “silahla ateş etme”, “hakaret”, “ihaleye fesat karıştırma”, “evden hırsızlık”, “açıktan hırsızlık”, “iş yerinden ve kurumdan hırsızlık”, “dolandırıcılık”, “mala zarar verme”, “iş yeri dokunulmazlığının ihlali”, “suç eşyasının satın alınması ve kabul edilmesi” ile “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma” gibi kişi ve mal güvenliğıne karşı işlenen suçlardan ötürü şikâyetçi oldukları belirlenmiştir. Sayılan suç türleri Tablo 12’de yer alanlar ile yüksek oranda benzerdir.

Öte yandan, can güvenliğınden silah taşıma ruhsatına sahip

¹⁹² Verilen ruhsatın icap ettiğinde veya verilış nedeni sona erdiğinde süresi devam etse dahi geri alınabileceğı belirtilmiştir. Bkz. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik, m. 7/3, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf>, e.t.: 12.12.2022.

bireylerin çoğunluğunun, bir suç nedeniyle kolluk birimlerine veya adli mercilere müracaatta bulunmadığı görülmektedir. Dolayısıyla ruhsat sahipleri arasında yer alan yüksek kesimin herhangi bir suçtan zarar görmedikleri anlaşılmaktadır. Bu sonuç, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatının verilisinde bireylerin “herhangi bir suçtan zarar görmedikleri” tespitinin, ruhsat verilmemesini zorunlu kılan bir durum olmadığını ortaya koymaktadır.

Tablo 29: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların yaptıkları iş - meslek dağılımlarını gösterir tablo

Yaptıkları İş - Meslek	Sayı	Oran
İş Adamı – Şirket Sahibi – Şirket Ortağı	41	38,6%
Esnaf	14	13,2%
Kurum Müdürü – Yöneticisi	11	10,3%
Dernek - Sendika Yöneticisi	8	7,5%
Müteahhit	6	5,6%
İşçi	5	4,7%
Memur	4	3,7%
Doktor	3	2,8%
Özel Güvenlik Amiri	3	2,8%
Antrenör – Sporcu	2	2,3%
Basın Mensubu – Gazeteci	2	2,3%
Öğretim Üyesi	2	2,3%
Çalışmıyor	2	2,3%
Emekli	2	2,3%
Mühendis	1	0,9%
Toplam	106	100%

Can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı taleplerinde, bireylerin can güvenliklerini tehdit eden veya tehlikeye düşüren bir durumun mevcudiyeti kadar, icra ettikleri meslekleri ile faaliyet gösterdikleri ticari, siyasi, sosyal ve kültürel alan da önemlidir. Nitekim mevzuatta da bu durum belirtilmiştir. O nedenle, 2012 ile 2021 yıllarını kapsayan 10 senelik zaman zarfında can güvenliğinden silah taşıma hakkı verilen bireylerin defter kayıtlarında yer alan meslekleri Tablo 29’da tasnif edilmiştir. Yapılan sınıflandırma

neticesinde, ruhsat sahibi bireylerin yüzde 38,6'sının "iş adamı-şirket ortağı-şirket sahibi" olduğu hesaplanmıştır. Bu sonuç, can güvenliğinden silah taşıyan bireylerin ciddi bir kısmının kendi işinin sahibi olan "işveren" kesiminden olduğunu göstermektedir. Diğer yandan, "kurum müdürü – yöneticisi" ile "dernek – sendika yöneticisi" grubunda yer alan bireyler birlikte ele alındığında can güvenliğinden silah taşıyan bireylerin yüzde 17,8'inin çalıştığı organizasyonda "lider" konumunda bulunduğu ortaya çıkmaktadır. Yine, yüzde 13,2'lik kesimin de ufak çaplı ticaret işleriyle iştigal eden "esnaf" statüsünde yer aldığı görülmektedir. Anlaşılan odur ki, çalıştığı iş yerinde unvanı ve konumu üst basamaklarda olan bireylerin can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlanma talebi yüksektir. Nitekim tablodan da görüleceği üzere ilk dört sırayı tutan bunların toplam oranları yüzde 69,8'e tekabül etmektedir. Dolayısıyla, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı taleplerinde ve değerlendirmelerinde, bireylerin meslekleri ve unvanları etkili olabilmektedir.

Tablo 30: Can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların silahlanma gerekçelerinin dağılımını gösterir tablo

Silahlanma Gerekçeleri	Sayı	Oran
İşi gereği devamlı olarak yüklü miktarda para, çek, senet ve değerli eşyalar taşıdığından	24	22,7%
İşi nedeniyle sık sık ve tek başına şehir içi ve şehir dışına seyahatler yaptığından	13	12,3%
Siyasi faaliyetleri nedeniyle saldırı ve tehdit olayları ile karşılaşabileceğinden	10	9,5%
Kendisinin toplumsal konumu nedeniyle tehdit alma ihtimalinin bulunduğundan	8	7,6%
FETÖ-PDY terör örgütü tarafından gerçekleştirilen darbe girişimi ile aktif olarak mücadele etmesi nedeniyle örgütün kendisine zarar verebileceğinden	8	7,6%
Firmasında çok miktarda çalışanı bulunduğu, bunların işe alımları, iş akdi feshi, çalışma durumları ile kendisinin ilgilendiği, bu nedenle husumetlilerinin olabildiğinden	7	6,7%

Silahlanma Gerekçeleri	Sayı	Oran
Beraber çalışmış olduğu kişinin toplumsal konumu nedeniyle tehdit alma ihtimalinin bulunduğundan	7	6,7%
İşi gereği gündüz ve geç saatlerde meskûn mahaller dışına gitmek zorunda olduğundan	6	5,7%
İşi gereği devamlı olarak ihalelere girdiğinden	5	4,8%
Fiili ve sözlü saldırıya uğradığından	4	3,8%
Sendikal faaliyetlerde bulunduğundan	2	1,8%
Sporcu olması münasebetiyle gittiği şehirlerde antrenman ve müsabakalara giderken şiddet olaylarına maruz kalabildiğinden	2	1,8%
Çalışmış olduğu işletmede işten atılan işçilerin eylem yaptığı sırada zor kullanması nedeniyle tehditlere maruz kaldığından ve işçilerle aralarında husumet olduğundan	1	0,9%
Çalıştığı kurumda FETÖ-PDY terör örgütü ile ilgili disiplin komisyonu görevinin bulunduğundan	1	0,9%
Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi (DHKP-C) Terör Örgütü tarafından ifşa edildiğinden	1	0,9%
Zaman zaman telefonla tehdit aldığından	1	0,9%
İşi gereği bireylere kredi desteği verdiğinden, destek alamayanlardan ve almak isteyenlerden tehdit aldığından	1	0,9%
Ticari faaliyetleri gereği iş yaptığı insanlarla anlaşmazlıklar yaşadığından	1	0,9%
Şehit yakını olduğundan	1	0,9%

Silahlanma Gerekçeleri	Sayı	Oran
Firmasının alacak-borç ilişkileri nedeniyle icra davalarının bulunduğu, alacaklıların kendisine tahsilat için ulaşarak kendisini ve ailesini rahatsız ettiğinden	1	0,9%
İşyerinde gerçekleşen bir olay üzerine ölümle tehdit edildiğinden	1	0,9%
Tehdit suçundan davacı olarak şikâyetçi olduğundan ve karşı tarafın iki yıl hapis cezası aldığından	1	0,9%
Toplam	106	100%

Can güvenliğinden silah taşıma hakkı elde eden bireyler, neden silah taşımaya gereksinim duyduklarını, ruhsat veren makama müracaatları esnasında sundukları dilekçelerinde ifade etmek durumundadırlar. Nitekim öne sürdükleri gerekçelerin mevcudiyeti veya ihtimali, ruhsat vermeye yetkili karar mercilerinin takdirini şekillendiren unsurların başında gelmektedir. O nedenle, silah ruhsatına sahip bireylerin, silah taşıma gerekçelerinin tespitine yönelik yapılan dilekçe analizinin ardından, burada bulunan silahlanma nedenleri belirli başlıklar altında toplanarak tasniflenmiştir.

Güvenlik gerekçesiyle silahlanmanın yasal ifadesi olan “can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı” sahibi bireylerin silahlanma gerekçeleri Tablo 30’dan izlenilmektedir. Buna göre, tabloda yer verilen başlıklar doğrultusunda daraltma yapılacak olursa; silah taşıma ruhsatı edinen bireylerin yüzde 89’u can güvenliklerinin tehdit veya tehlikeye girme ihtimallerinin bulunduğunu öne sürmüştür. Geriye kalan yüzde 11’lik kesim ise can güvenliğiyle ilgili bir tehlikenin ihtimalden ziyade somut olarak bulunduğunu beyan etmiştir.

Diğer taraftan, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı alan bireylerin yüzde 67’sinin mesleğinin icrası sırasında güvenlik riski yaşayabileceği iddiasıyla silah taşıma ruhsatı talep ettiği görülmektedir. Örneğin, tabloda da yer aldığı üzere, “iş gereği devamlı olarak yüklü miktarda para, çek, senet ve değerli eşyalar taşıdığını” veya “iş nedeniyle sık sık ve tek başına şehir içi ve şehir dışına seyahatler yaptığını” öne süren bireylerin, silah taşımalarına esas teşkil eden güvenlik gerekçeleri, meslekleri nedeniyle karşılaşılabileceği olumsuzluklardan kaynaklanmaktadır. Diğer gerekçeler tasniflendiğinde ise, yüzde 22,7’lik kitlenin tehdit, fiili ve sözlü saldırıya uğrama veya uğrama endişesi; yüzde 9,4’ünün terör örgütünün hedefinde bulunmaktan çekinme; yüzde

0,9'unun ise şehit yakını olma nedeniyle silah taşıma ruhsatı edindiği görülmektedir.

Can güvenliği nedeniyle silah taşıma ruhsatı isteminde bulunup da talepleri olumsuz değerlendirilen ve dosyalarına erişilebilen 15 bireyin silahlanma gerekçelerine bakıldığında ise; yüzde 93,3'ünün meslekleri nedeniyle maruz kalabilecekleri olumsuzluklar ve yüzde 6,7'sinin de tehdit edildiği iddiasıyla silah ruhsatı almak istediği anlaşılmıştır.

SONUÇ

Saldırı ve savunma işlevini yerine getiren silah, tarih boyunca devletler ve bireyler arasında ilgi duyulan ve ona sahip olana ayrıcalık tanıyan bir nesne olarak her daim yerini almıştır. Bu aygıt, himayesinde bulundurana üstünlük ve güven sağlayabildiği gibi, onu elinde bulundurmayanlar üzerinde de tehdit oluşturarak caydırıcı bir etki ortaya koymuştur. Nitekim bu vasfını halen sürdürmektedir.

İnsanlar her zaman çeşitli aletleri silah olarak kullanmışlar ve bunları geliştirmenin yollarını aramışlardır. İlk zamanlar taş, sopa, ok, yay biçiminde kullanılan silahlar, barutun keşfiyle daha tesirli bir niteliğe bürünmüştür. Bu buluşun ardından top, tüfek ve tabanca gibi ateşli silahlar icat edilmiştir. Yıllar içinde değişen ve gelişen teknoloji neticesinde ateşli silahlar taşınması ve kullanılması kolay formatta üretilmeye başlanılmıştır. Artan üretim, silah pazarının genişlemesine ve insanların silaha daha kolay ulaşabilmesine yol açmış, bu durum da bireysel silahlanmayı yaygınlaştırmıştır.

Bireysel silahlanma, en yalın haliyle bireylerin çeşitli gerekçelerle silah sahibi olması anlamına gelmektedir. Herhangi bir bireyin konutunda yahut iş yerinde bulundurabileceği veya üzerinde taşıyabileceği türdeki silahlar, bireysel silahlanmanın konusunu oluşturan silahlardır. Uygulamada bunlar; bulundurma ruhsatı ve taşıma ruhsatı olarak adlandırılan prosedüre tabidir.

Bireysel silahlanma devletler tarafından önlem alınması ve kontrol altında bulundurulması gereken bir husustur. Çünkü silah, şiddet olaylarında ölümlü sonuçlara yol açabilecek bir niteliğe sahiptir. O nedenle, bireysel silahlanmanın meydana getirebileceği kötü sonuçların önüne geçmek için devletler konuyla ilgili yasal prosedürlerini belirleyerek yürürlüğe koymuş ve gayri resmi silahlanmayı suç kabul etmişlerdir. Ülkemizde bireysel silahlanma ile ilgili hususları düzenleyen temel mevzuat 6136 sayılı “Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun” ve bu kanun esas alınarak düzenlenen 91/1779 sayılı Yönetmeliktir.

Devletler tarafından bu konuda takınılacak fazla müsamahakâr tavır, bireysel silahlanmanın artmasına neden olabilecektir. Dünyada bu konuda gösterilebilecek en somut örnek ABD’dir. Bireysel silahlanmanın yasal olarak kolay gerçekleştiği bu devlette, hemen her gün medyaya silahlı şiddet olayları yansımakta ve ne yazık ki çoğu zaman faturayı masum insanlar ödemektedir. Diğer yandan, bireysel silahlanma ile ilgili uygulanacak aşırı sıkı politikalarla, yasal yollardan silaha erişimin çok fazla zorlaştırılması da insanları kayıt dışı bireysel silahlanmaya sevk edecektir. Bunun neticesinde toplum içinde kontrolsüz bireysel silahlanma oluşacak, kamu düzeni ve güvenliği bozulabilecektir. O nedenle bireysel silahlanma

ile ilgili belirlenecek politikalarda ve yapılacak yasal düzenlemelerde aradaki dengeyi sağlayabilmek çok önemlidir.

İnsanlar çeşitli amaç ve sebepleri öne sürerek silah sahibi olmak isteyebilmektedir. Ancak bireysel silahlanma ile ilgili literatürde yer alan çalışmalar bu konuda birincil neden olarak güvenliği göstermektedir. Peki, güvenlik nedeniyle silah sahibi olan insanların özellikleri nelerdir? Silah taşıma ruhsatı başvurusunda beyan ettikleri güvenlik gerekçeleri nelerdir? Güvenlik sebebiyle bireysel silahlanmanın uygulamadaki işleyişi nasıl gerçekleşmektedir? Diğer yandan bireysel silahlanmanın artış ve azalışı ile kentin nüfus ve asayiş durumunun bir ilgisi var mıdır? Bu ve benzeri hususlara ilişkin realitenin bilimsel olarak ortaya konulmasına olan ihtiyaç, eldeki çalışmanın yapılması gerekliliğini doğurmuştur.

O nedenle, bu çalışma ile amaçlanan temel husus, güvenlik gerekçesiyle bireysel silahlanmanın yasal ifadesi olan “can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı” edinen bireylerin özelliklerini ve silah taşıma ruhsatı başvurusunda beyan ettikleri gerekçeleri ortaya koymaktır. Ayrıca uygulamada can güvenliği gerekçesiyle silah taşıma ruhsatı verilmesi ile ilgili işleyiş irdelenerek, ruhsatlandırma prosedürünün iyileştirilmesine ilişkin öneriler getirmektir. Bunun için 2012-2021 dönemine ait resmi veriler incelenmiştir.

Taşıma ve bulundurma ruhsatlı silah sahipliği ve nüfusa ilişkin resmi veriler esas alındığında ülke genelindeki yaklaşık her 96 kişiden birinde; Karabük’te ise yaklaşık her 158 kişiden birinde aktif kullanımda olan ruhsatlı silah bulunduğu tespit edilmiştir. Bireysel silahlanma açısından değerlendirildiğinde bu durum, Karabük’ün ülke ortalamasının altında yer aldığını göstermektedir. Öte yandan, 2017 yılında yüzde 0,04 olan ülke genelindeki kişi başına düzenlenen silah ruhsatı oranı, 2021 yılı sonunda yüzde 0,07’ye erişerek yüzde 66,1 artarken; aynı dönemde Karabük’te yüzde 0,09’dan yüzde 0,12’ye ulaşarak yüzde 33,3 büyümüştür. Bu netice, düzenlenen silah ruhsatı verileri esas alındığında, Karabük’te ülke geneline kıyasla daha az miktarda artış yaşandığını ortaya koymaktadır.

Bunun yanı sıra 2012-2021 arasındaki 10 yıllık dönemde, Karabük kentindeki suç ve nüfus verileri ile bireysel silahlanma arasındaki ilinti de irdelenmiştir. Bu yapılırken, insanların güvenlik kaygılarını biçimlendirebileceği ve güvenlik gerekçesiyle silah edinmeye itebileceği düşüncesiyle, suç verilerinde “kişilere karşı işlenen” ve “malvarlığına karşı işlenen” suçların toplamı dikkate alınmıştır. Meydana gelen suç sayısı ile düzenlenen ruhsat sayısı yıl yıl karşılaştırıldığında, birbirleriyle ilgisiz iki olgu gibi görünmektedir. Ancak incelemeye konu 10 yıllık dönem bir bütün olarak değerlendirildiğinde hem suç sayısının hem de düzenlenen silah ruhsatı sayısının arttığı tespit edilmiştir. Nitekim 2012 yılında Karabük’te kişi başına yüzde 1,74 olan suç oranı, 2021’de yüzde 1,82’ye ulaşarak yüzde

4,6 artış gösterirken; kentte verilen ruhsat sayısının da aynı dönemde yüzde 0,25'ten yüzde 0,34'e yükselerek yüzde 36 oranında çoğaldığı görülmektedir. Bu durum bireysel silahlanma ile toplumsal olay sayısının koşutluğunu ortaya koymaktadır.

Can güvenliğinden silah taşıma ruhsatına sahip bireylerin özellikleri, can güvenliği bakımından durumları ve silah edinmek için öne sürdükleri güvenlik gerekçelerini tespit etmek için çeşitli değişkenlere bakılmıştır. Elde edilen bulgular çalışma metninin üçüncü bölümünde ayrıntılı bir biçimde irdelenmiştir. Buna göre; can güvenliğinden silah taşıyanların tamamına yakını erkek ve evli bireylerden oluşmaktadır. Yasal olarak 21 yaşından itibaren verilebilen silah taşıma ruhsatına, Karabük'te söz konusu dönemde sahip olan bireylerin yüzde 86,7'sinin 31 – 60 yaş aralığında yer aldığı görülmüştür. O bakımdan, can güvenliğinden silah taşıma hakkı elde edenlerin büyük çoğunluğunun belli bir yaş olgunluğuna sahip bireylerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Ayrıca cinsiyetle ilgili ulaşılan bulgulara göre silahın erkeklerle özdeşleşen bir aygıt olduğu hususu burada da karşımıza çıkmaktadır. Diğer taraftan, can güvenliğinden silah taşıma hakkı elde edenlerin hemen hemen tamamı Karabük'ün il merkezi ve Safranbolu ilçe merkezinde ikamet eden bireylerden oluşmaktadır. Bu sonuç, can güvenliği gerekçesiyle bireysel silahlananların, ekseriyetle nüfusu kalabalık olan ve şehrin geçimi için önemli kabul edilen yerleşim yerlerinde ikamet ettiğine delâlet etmektedir.

Öte yandan, silah taşıma ruhsatı verilen bu bireylerin meslekleri itibarıyla yüzde 69,8'inin yönetici, esnaf ve işveren kesiminden olduğu görülmüştür. Bu durum, can güvenliğinden silah taşıma taleplerinde, sosyal statü ve gelir düzeyinin ayırt edici bir unsur olduğuna işaret etmektedir. Ruhsat verilenlerin yüzde 67'sinin mesleğinin icrası sırasında yaşayabileceği güvenlik riskini; yüzde 22,7'sinin tehdit, fiili ve sözlü saldırıya uğradığını veya uğrama endişesini; yüzde 9,4'ünün terör örgütlerinin hedefine girme olasılığını; yüzde 0,9'unun ise şehit yakını olmasını gerekçe göstererek silah taşımak istediği belirlenmiştir.

Bireylerin herhangi bir suçtan ötürü adli makamlara veya kolluk birimlerine dava veya şikâyetlerinin bulunup bulunmadığına bakıldığında; yüzde 80,2'sinin herhangi bir suç nedeniyle dava ve şikâyetinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Nitekim tahkikat aşamasında kolluk tarafından düzenlenen tutanaklarda da bu tespiti yer verilmiştir. Bu sonuç, sanılabileceğinin aksine, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatına sahip kimselerin, somut bir şekilde can güvenlikleri tehdit ve tehlike altında olan bireylerden oluşmadığını ortaya koymakta; belki suça maruz kalma korkusu nedeniyle güvenlik kaygısı yaşadıklarını düşündürmektedir. Öyleyse, bu kişilerin mesleki uğraşları ile silah ruhsatı taleplerinde sundukları gerekçeler de irdelendiğinde; bireysel silahlanmalarına esas olan suça maruz kalma

korkularının altında yatan nedenin daha çok meslekleri, ekonomik durumları, toplumsal statü ve eylemlerinden kaynaklandığına işaret etmektedir.

2012-2021 dönemi Karabük verileri esas alınarak yapılan bu çalışmada, ildeki duruma dair tespitlerin dışında, Türkiye’de can güvenliğinden silah ruhsatı verilmesine yönelik prosedüre ilişkin olarak da kimi iyileştirici düzenlemelerin yapılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

Modern hukuk devletinin en temel görevlerinin başında bireylerin güvenliğini sağlamak gelmektedir. Devlet bu görevini yerine getirirken polis ve jandarma gibi kolluk birimlerini yetkilendirmiştir. Dolayısıyla bireyi koruma işi bireyin kendisine bırakılmamıştır. Elbette güvenliğin tehlikeye girebildiği bazı hallerde kolluk birimlerine erişim mümkün olmayabilir. Bu durumda bireysel tedbirlere başvurulabilir. Şüphesiz ki yine devletin tanıdığı olduğu “can güvenliğinden silah taşıma” hakkı bu tedbirlerden biridir. Ancak, özel bir hak olarak nitelendirilebilecek silah taşıma hakkı verilirken son derece seçici olunmalı, silahın meydana getirebileceği olumsuz durumlar da hesaba katılmalıdır. Nitekim “can güvenliği” ifadesi hafife alınabilecek bir husus değildir. Bu gerekçeyle verilmiş olan silah ruhsatları istisnai kişilerin elinde olmalıdır. O nedenle can güvenliği sebebiyle silah taşıma ruhsatı verilirken bireylerin can güvenliklerinin gerçekten tehlike altında bulunup bulunmadığı dikkatli bir şekilde irdelenmelidir. Yine bireyin uğraması muhtemel olan can güvenliği tehlikesi varsa, bu da somut gerekçelere dayandırılmalıdır.

Can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı talep eden birey hakkında; can güvenliği tehlikesinin bulunup bulunmadığına ilişkin iş yeri ve ikameti yönünden yapılan kolluk araştırmaları “durum tespiti” niteliğinden öte olmalıdır. Kolluk personelinin kendi izlenimlerine göre hazırladığı “tutanak” mekanizmasına dayalı işleyişten kurtularak; resmi, objektif, profesyonel ve adil standartlarla hazırlanmış bir risk analizi formu ile yapılmalıdır. Nitekim böyle bir yöntemle yapılacak risk değerlendirmesi, ruhsat veren makamın takdirinin doğru şekillenmesi bakımından da çok önemlidir.

Öte yandan, can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı verilen bireylerin durumları, ruhsat verildikten sonra da belirli aralıklarla takip edilmelidir. Bu hususta ruhsat sahiplerine bir kısım sorumluluklar yüklenebilir. Ruhsat sahibinin belli dönemlerde, örneğin yılda bir, ruhsat başvurusundaki gerekçelerin geçerliğini koruduğuna ilişkin belgeleri ruhsat işlemlerini düzenleyen birimlere ibraz etmesi istenebilir.

Elde edilen bulgular ve varılan sonuçlar itibarıyla can güvenliğinden silah taşıma ruhsatı ile ilgili meri mevzuat ve cari işleyişin yeniden düzenlenmeye ihtiyaç duyduğu anlaşılmaktadır.

KAYNAKÇA

Açar, Çağatay. Bireysel Silahlar ve Çocuklar. 09 Kasım 2004.
<http://www.bianet.org/bianet/cocuk/47727-bireysel-silahlanma-ve-cocuklar> (erişildi: Mayıs 05, 12).

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı. Biyolojik Silah. tarih yok.
<https://www.afad.gov.tr/kbrn-sozlugu> (erişildi: Mayıs 06, 2022).

Akıncıoğlu, Niyazi Umut, Mehmet Demirbaş, ve Yeşim Doğan.
«Gun Violence and Mass Shooting.» International Journal of Social Sciences, no. 5/1 (2021): 148-167.

Amerika Hakkında. tarih yok.
https://www.adaletbiz.com/images/dosyalarim/abd_anayasasi.pdf
(erişildi: Mayıs 28, 2022).

Athl, Abdullah, ve diğerleri. «Silah Ruhsatı Rapor Başvuruları: Şanlıurfa Örneği.» Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Dergisi 3, no. 12 (2012): 28-38.

Avcı, Şerif. «Bireysel Silahlanma ve Toplumsal Şiddet Samsun Çarşamba İlçesi Örneği.» Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, 2018.

Aydın, Dr. Faruk. «Ateşli Silah Yaralanmasına Bağlı 18 Yaş Altı Ölümler.» Uzmanlık Tezi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa, 2019.

Aydın, Özgür. «Amerika Birleşik Devletleri'nde Bireysel Silahlanma ve Sonuçları.» Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AKSOS), no. 6 (2019 (Güz)): 25-37.

Aydın, Özgür. «Özgürlük ve Güvenlik Ekseninde Bireysel Silahlanma.» Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, 2019.

Aydüz, Salim. «Osmanlı Askeri Teknoloji Tarihi: Ateşli Silahlar.» Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi 2, no. 4 (2004): 265-295.

Ayhan, Ufuk, İbrahim Deniz, Nihat Duygu, Mevlüt Kaynak, ve Ayşegül Ilgaz. Silah ve Taktik Atış. 1. Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı Yayınları, 2020.

Ayverdi, İlhan. *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. Cilt 1. İstanbul: Kubbealtı Lugatı, 2005.

—. *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. Cilt 3. İstanbul: Kubbealtı Lugatı, 2005.

—. *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. Cilt 2. İstanbul: Kubbealtı Lugatı, 2005.

Bozbıyık, Arif, İ. Hamit Hancı, Çağlar Özdemir, ve Özgür Demirkan. «Nükleer Silahlar: Üretimi ve Etkileri.» *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi* 10, no. 10 (2001): 386-387.

Buhara, Hüdayar Mete. «Bireysel Silahlanma Çerçevesinde Evlerde ve İşyerlerinde Silah Bulundurma Olgusu Sivas Merkez Örneği.» Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2007.

Buldukoğlu, Eyüp. «Mermi Çekirdeklerinin Balistik İncelemesi İle Ateşli Silah Markasının Belirlenmesi.» Yüksek Lisans Tezi, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2001.

Büyüköztürk, Şener, Özcan Aygün, Ebru Kılıç Çakmak, ve Şirin Karadeniz. *Eğitimi Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2020.

Cansın, Arda. «Nükleer Silahlar ve Radyasyon.» *Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi* 63 (2006): 139-144.

Çalışma Ortamı. tarih yok.
https://www.kardemir.com/kardemirde_calisma_ortami (erişildi: Kasım 14, 2022).

Çavuş, Oktay. «Silah Taşımanın Bağlanma Biçimi ve Psikolojik İyi Oluş ile İlişkisi.» Yüksek Lisans Tezi, Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü, Adli Bilimler Anabilim Dalı, Adli Psikoloji Bilim Dalı, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul, 2019.

Dedeoğlu, Beril. *Uluslararası Güvenlik ve Strateji*. İstanbul: Derin Yayınları, 2014.

Demirbaş, Timur. *Kriminoloji*. Gözden Geçirilmiş 7. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.

Dışişleri Bakanlığı. *Sınır aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek Ateşli Silahlar, Parçaları ve Aksamaları İle Mühimmatının Yasadışı Üretimine ve Kaçakçılığına Karşı Protokol*. tarih yok.
<https://www.ua.mfa.gov.tr> (erişildi: Mayıs 11, 2022).

Dolu, Osman, Şener Uludağ, ve Cemil Doğutaş. «Suç Korkusu: Nedenleri, Sonuçları ve Güvenlik Politikaları İlişkisi.» *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 2010: 57-81.

Dünya Nüfus Günü, 2021. tarih yok.
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dunya-Nufus-Gunu-2021-37250>, e.t. 06.06.2022. (erişildi: Haziran 2022, 06).

Emniyet Genel Müdürlüğü. 09.07.2022 Tarihli Basın Açıklaması. tarih yok. <https://www.egm.gov.tr/09072022-tarihli-basin-aciklamasi>

(erişildi: Temmuz 27, 2022).

Emniyet Genel Müdürlüğü. «2013 Yılı Faaliyet Raporu.» Faaliyet Raporu, Ankara, 2014.

Emniyet Genel Müdürlüğü. «2014 Yılı Faaliyet Raporu.» Faaliyet Raporu, tarih yok.

Emniyet Genel Müdürlüğü. «2015 Yılı Faaliyet Raporu.» Faaliyet Raporu, Ankara, 2015.

Emniyet Genel Müdürlüğü. «2016 Yılı Faaliyet Raporu.» Faaliyet Raporu, Ankara, 2016.

Emniyet Genel Müdürlüğü. «2017 Yılı Faaliyet Raporu.» Faaliyet Raporu, Ankara, 2017.

Emniyet Genel Müdürlüğü. «2019 Yılı Faaliyet Raporu.» Faaliyet Raporu, Ankara, 2019.

Eraslan, Levent. «Bireysel Silahlanmanın Engellenmesinde STK'ların Rolü ve Önemi (Umut Vakfı Örneği).» Düzenleyen: Ali Akdemir, Kazım Kırtış, Mehmet Marangoz ve Ali Şahin Örnek. *V.Uluslararası sivil toplum kuruluşları kongresi : bildiriler kitabı : küresel barış 24-26 Ekim Çanakkale ale. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi*, 2008. 557-576.

Erdem, Mustafa Ruhan. «Türk Ceza Kanunda Silah.» *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 7 (2003).

Eryılmaz, İsa. «Türk Kültüründe Silah.» *Tarih Okulu Dergisi*, no. IV (2010): 277-279.

GunPolicy.org. tarih yok. <https://www.gunpolicy.org> (erişildi: Mayıs 04, 2022).

Güneş, Serkan. «Silah, Tasarım ve Kalashnikov Ak-47.» *Sanat ve Tasarım Dergisi* 1, no. 4 (2009): 35-52.

Hancı, İ. Hamit, Çağlar Özdemir, Arif Bozbıynk, ve Aysım Tuğ. «Biyolojik Silahlar: Etkileri, Korunma Yöntemleri.» 10, no. 9 (2001): 330-332.

Harman, Ömer Faruk. *Habil ve Kabil*. Cilt 14, *Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* içinde, 376-378. İstanbul, 1996.

Jandarma Genel Komutanlığı. «2018 Yılı Faaiyet Raporu.» Faaliyet Raporu, 2018.

Jandarma Genel Komutanlığı. «2019 Yılı Faaiyet Raporu.» Faaliyet Raporu, 2019.

Jandarma Genel Komutanlığı. «2020 Yılı Faaliyet Raporu.» Faaliyet Raporu, 2020.

Jandarma Genel Komutanlığı. «2021 Yılı Faaliyet Raporu.» Faaliyet Raporu, 2021.

Kalaycı, İrfan. *Türkiye ve Dünya Bağlamında Bireysel Silah(lanma) Sorunu ve Psiko-ekonomik Çözümlemesi: Sürdürülebilir Silahsızlanma İçin Bir Manifesto*. Malatya: İnönü Üniversitesi, 2011.

Karabük İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. tarih yok.
<https://karabuk.ktb.gov.tr/TR-63710/tarihce.html> (erişildi: Kasım 01, 2022).

«Karabük Üniversitesi 2021 Yılı İdare Faaliyet Raporu.» Karabük, 2022.

«Karabük Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü (Silah ve Patlayıcı Maddeler Şube Müdürlüğü) Kamu Hizmet Standartları Tablosu.» tarih yok.

https://www.karabuk.pol.tr/kurumlar/karabuk.pol.tr/dosyalar/kamu_hizmet_standartlar/_SILAH_PATLA.pdf (erişildi: Aralık 12, 2022).

Karabük ve Tarım. tarih yok.
<https://karabuk.tarimorman.gov.tr/Menu/26/Karabuk-Ve-Tarim> (erişildi: Kasım 14, 2022).

Karabük'ün Sosyal Yapısı ve Ekonomik Durumu. tarih yok.
https://www.karabuk.bel.tr/icerik.asp?i_id=40 (erişildi: Kasım 14, 2022).

Karataş, Zeki. «Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.» *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi* 1, no. 1 (Ocak 2015): 62-80.

Karatay, Ali. «Bir Fabrika Kentin Sosyal ve Siyasal Tarihi: Karabük ve KDÇF 1937-1995.» Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Karabük Üniversitesi, Karabük, 2017.

Kaya, Pelin Pınar. «Güvenli Yaşam İçin Hukuk.» *Umut Vakfı*, 2012: 1-9.

Kıldan, İsmail Turgut, ve Togay Akdemir. «Kasten Yaralama Suçunda Silah Kavramının Yargıtay Kararları Doğrultusunda İncelenmesi.» *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, no. 6 (2015): 227-246.

Kızmaz, Zahir. «Gelişmekte Olan Ülkelerde Suç: Suç Oranlarının Artışı Üzerine Sosyolojik Bir Çözümleme.» *Mukaddime*, no. 5 (2012): 51-74.

Koraltürk, Murat. «Karabük Demir Çelik İşletmeleri.» *Atatürk Ansiklopedisi* içinde. tarih yok.

Kovid-19'un 'Mu' ve diğer varyantlarına karşı en etkili silah tam dozaşı, Kovid-19'un 'Mu' ve diğer varyantlarına karşı en etkili silah tam doz aşısı. *Anadolu Ajansı.* tarih yok.

<https://www.aa.com.tr/tr/koronavirus/kovid-19un-mu-ve-diger-varyantlarina-karsi-en-etkili-silah-tam-doz-asi/2358686> (erişildi: Nisan 16, 2022).

Köken, Enes. «Türk Hukukunda Silah Kavramı ve Silah Kaçakçılığı Suçları.» Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, 2018.

Kula, Sedat, ve Bekir Çakar. «Maslow İhtiyaçlar Hiyerarşisi Bağlamında Toplumda Bireylerin Güvenlik Algısı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki.» *Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi* 6, no. 12 (2015): 191-210.

Kumral, Bahadır, Taşkın Özdeş, Feyzi Şahin, Hüsrev Demirel, ve Yalçın Büyük. «8 Adet Ateşli Silah Giriş Yarısı Bulunan İntihar Olgusu.» *X. Adli Bilimler Sempozyumu*. Ankara, 13-16 Kasım 2013. 149.

Manioğlu, Oğuzhan. «ABD Siyasetindeki Temel Ayrışma Noktaları: Cumhuriyetçi Parti ve Demokrat Parti Arasındaki Beş İhtilaflı Konu.» *R&S - Research Studies Anatolia Journal* 3, no. 2 (2020): 156-167.

Orhan, Gökhan, ve Ökkeş Bahri Yeter. «Orhan, G. , Yeter, Bir İç Güvenlik Sorunu Olarak Bireysel Silahlanma: Türkiye İçin Durum Değerlendirmesi ve Politika Alternatifleri.» *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi*, 2019: 130-143.

Pehlevan, Gizem. «Bireysel Silahlanmanın Kadın Cinayetleri Üzerindeki Rolünün Alandaki Uzmanların Görüşleri ile Değerlendirilmesi.» Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Bilim Dalı, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2019.

Rasuli, Ahmad Farhad, ve Ali Konak. «Üniversitelerin Bağlı Bulunduğu Şehrin Ekonomik Gelişimine Katkısı: Karabük Üniversitesindeki Yabancı Öğrenciler Üzerine Bir Uygulama.» *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 13, no. 25 (2022): 91-117.

Resmi Gazete. 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun. 11 Eylül 1981. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2521.pdf> (erişildi: Nisan 30, 2022).

—. 2521 Sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik. tarih yok. <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=10666&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5> (erişildi:

Temmuz 26, 2022).

—. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu. 26 Eylül 2004. www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf (erişildi: Nisan 17, 2022).

—. 5564 Sayılı Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması Hakkında Kanun. 14 12 2006. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5564.pdf> (erişildi: Mayıs 05, 2022).

—. 5729 Sayılı Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silahlar Hakkında Kanun. 12 Şubat 2008. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5729.pdf>, (erişildi: Ağustos 01, 2022).

—. 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun. 10 Temmuz 1953. www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6136.pdf (erişildi: Nisan 17, 2022).

—. 91/1779 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik. 21 Mart 1991. www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.911779.pdf (erişildi: Nisan 17, 2022).

Sak, Ramazan, İkbâl Tuba Sak Şahin, Çağla Öneren Şendil, ve Eşref Nas. «Bir Araştırma Yöntemi Olarak Doküman Analizi.» *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi* 4, no. 1 (2021): 227-250.

Sarıköse, Barış. «Köyden Şehre: Karabük'ün Kuruluşu ve Şehirleşme Süreci.» *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, no. 5 (2020): 57-83.

Silah Ruhsatı. tarih yok. <https://www.jandarma.gov.tr/silah-ruhsati> (erişildi: Temmuz 28, 2022).

Silahların Kontrolü ve Silahsızlanma. tarih yok. <https://www.mfa.gov.tr/silahlarin-kontrolu-ve-silahsizlanma.tr.mfa>, (erişildi: Mayıs 06, 2022).

Suç ve Ceza: Türkiye’de Suç Oranları. tarih yok. <https://turkiyeraporu.com/arastirma/suc-ve-ceza-turkiyede-suc-oranlari-10489> (erişildi: Şubat 11, 2023).

T.C. İçişleri Bakanlığı, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı. *Güvenlik Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı Yayınları, 2017.

Tan, Seda, Seçil Aldemir, Ş. Selen Sevin, ve İbrahim Özer. «Ruhsatlı Silah Bulunduran ve Taşıyanların Kişilik Profillerinin

Değerlendirilmesi.» *New/Yeni Symposium Journal* •
www.yenisymposium.net 49, no. 2 (Nisan 2011).

Tartışan çiftin birbirine fırlattığı ceviz ve tabak silah sayıldı. *Sözcü Gazetesi*. 11 Mart 2022.
<https://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/tartisan-ciftin-birbirine-firlattigi-ceviz-ve-tabak-silah-sayildi-7003362/> (erişildi: Mayıs 01, 2022).

Tez, Zeki. *Patlayıcı, Silah ve Savaş Tekniğinin Kültürel Tarihi*. Ankara: Doruk Yayınları, 2010.

The World Bank. tarih yok.
https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?end=2017&most_recent_year_desc=false&start=1960 (erişildi: Temmuz 08, 2022).

Tosun, Erkan. *Silah Bilgisi*. tarih yok.
https://www.academia.edu/44731647/Silah_Bilgisi (erişildi: Nisan 30, 2022).

Tuncel, Gökhan, ve Alpcan Acar. «Türkiye’de Siyasi Partilerin Bireysel Silahlanmaya Bakışı.» *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 12, no. 23 (2022): 335-357.

Tuncel, Metin. *Karabük*. Cilt 24, *Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* içinde, 372-374. İstanbul, 2001.

Tuncer, Can Ozan, ve Naci Akdemir. «Güvenlik Algısına Etki Eden Faktörler Üzerine Bir İnceleme.» *Güvenlik Stratejileri Dergisi* 17, no. 40 (2021): 825-863.

TÜİK Merkezi Dağıtım Sistemi. tarih yok.
<https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> (erişildi: Kasım 13, 2022).

TÜİK Merkezi Dağıtım Sistemi. tarih yok.
<https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> (erişildi: Temmuz 27, 2022).

Türk Dil Kurumu. *Ateşli Silah*. tarih yok. <https://sozluk.gov.tr> (erişildi: Nisan 26, 2022).

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük. *Güvenlik*. tarih yok. <https://sozluk.gov.tr> (erişildi: Mayıs 19, 2022).

—. *Kimyasal Silah*. tarih yok. <https://sozluk.gov.tr> (erişildi: Mayıs 05, 2022).

—. *Silah*. tarih yok. <https://sozluk.gov.tr> (erişildi: Nisan 15, 2022).

—. *Silahlanma*. tarih yok. <https://sozluk.gov.tr> (erişildi: Mayıs 11, 2022).

Türkiye Kültür Portalı. tarih yok.
<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/karabuk/genelbilgiler> (erişildi:

Kasım 10, 2022).

Umut Vakfı. «Türkiye Silahlı Şiddet Haritası 2021.» tarih yok.
<http://umut.org.tr/umut-vakfi-turkiye-silahlı-siddet-haritasi-2021/>
(erişildi: Temmuz 27, 2022).

Uygun, Pınar. «Siyah ve Beyaz, Silah ve Korku: ABD'de Bireysel Silahlanma.» Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amerikan Kültürü ve Edebiyat Anabilim Dalı, Kadir Has Üniversitesi, İstanbul, 2006.

Villi, Bilge. «Aşırı Tüketime Karşı Bir Yaşam Biçimi Olarak "Freeganizm".» tarih yok.

Yasuntimur, Ahmet. «Şiddet ve Suç Davranışları Çerçevesinde Ses-Gaz Tabancasından Muaddel Silah Tehdidi.» Yüksek Lisans Tezi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Suç Araştırmaları Anabilim Dalı, T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma Ve Sahil Güvenlik Akademisi, Ankara, 2021.

Yasuntimur, Ahmet, ve Gökhan İbrahim Ögünç. «Bireysel Silahlanma ve Şiddet: Ateşli Silah Şiddetinin Güncel Durumu.» Güvenlik Bilimleri Dergisi 11, no. 1 (2022): 167-200.

Yıldırım, İdil, ve Ece Karakaptan. «Hukuk Fakültesi Öğrencilerinin Bireysel Silahlanma Hakkındaki Bakış Açıları.» *Umut Vakfı*, tarih yok: 1-10.